

THEOLOGIA.

N.

770.

35775

I

P A L A E S T R A
P I E T A T I S,

Continens

Documenta sancte vivendi & moriendi.

A T H L E T I S M A -
R I A N I S ,

In Sodalitate Immaculatè
conceptæ

V I R G I N I S D E I P A R Æ ,

Ad Collegium Posnaniense Soc: IESV,
A P E R T A .

Opera

J O A N N I S M O R A W S K I ,
ex eadem Societate Sacerdotis.

E P I T I O P E R T I A

A N N O D E I H O M I N I S 1678.

Superiorum permisso.

P O S N A N I Æ
Typis COLLEGII Societatis JESU.

Nos verò ad maiorem votati vitam, ad excellenterius fastigium ascendimus, & in majoribus exercemur.

PALÆSTRIS.

S. CHRYSOSTOM.

35,775.1 Tom. 5.

Approbatio

IMPRIMATVR.

Posnaniæ &c. 20. Septemb. 1576.

ALBERTUS DOBRZELEWSKI,
Officialis Posnaniensis
Generalis.

PERILLVSTRI SODALITATI

Sine labe Conceptæ

VIRGINIS MATRIS,

Ad Collegium Posnaniense Soc. JESU
E R E C T A.

Perillustribus, Magnificis, Generosis
Adolescentibus,

PRAEFECTO eiusdem Sodalitatis

ALEXANDRO SKRZE-

T U S K I;

Assistentibus,

IOANNI OPALENSKI,

Capitaneo Sremensi,

FRANCISCO de ROSEN;

Secretariis,

LUDOVICO THOLI-

B O W S K I,

Castellanidæ Camenensi,

V L A D I S L A O K O-

ŁACZKOWSKI,

Cæterisq; omnibus Sodalibus Marianis,

Author, Diuinæ Matris gratiam, fauoresque
amplissimos.

N Palæstram ego
iterum vos manu du-
co, Athletæ Marianæ.
Quò enim aliò gene-
rosum ætatis ac in-
dolis Vestræ genium? Eant vo-
luptuarij Alcinoi ad sua pomaria
Hesperiorum æmula hortorum;
draconem tamen ibidem inven-
turi, vel ipsi futuri Tantali. Ru-
ant effuso impetu ad Minoia vi-
ridaria Thesei; præstò his suus
erit Labyrinthus ac Minotaurus.
In Palæstram ego vos potius, ac
in Palæstram pietatis.

Habet nimirum & Pietas pro-
priam gymnadem & Athleticen
suam, cui & Macedonum stadia,
& Corinthi Isthmi, & philoso-
phantium porticus, & omnes
demum arenæ palmam porrigant.

Cæte-

Ma
vel
qua
con
stra
dia
sub
Oly
Oly
Vn
mo
um
Via
sui
Mo
us
mir
tati
rum
&

•
Cæterum Palæstram, hanc
Mariano inclusam circo volui, ut
vel intra sphæræ istius limites,
quæ olim suo ambitu immensum
complexa erant D E U M , ve-
stra exerceretis ac exereretis stu-
dia, vel ut supra Montem adeò
sublimem, ipsoque celsiorem
Olymbo, sacra hæc decurreretis
Olympia, in quo ipse quoque
Vnigena Patris, giganteo passu
mortalitatis ingressus fuerat stadi-
um, novus ex Comprehensore
Viator. Dabit effuso Vestro cur-
sui prodromum exemplum, per
Montana Iudææ festinatum ipsi-
us Virginis iter, ac Virginei Nu-
minis transflentis colles æterni-
tatis, dum in nostram lacryma-
rum Vallem descenderet. Quin
& ipsa gentilitia Vesta insignia,

orbi Sarmatico, irrequieto ad summos Famæ Fortunæque apices cursu suorum. Magni Nominis heredum notissima, isti Nazarethano agoni præbunt, seu Gentilitiæ SKRZETUSCIORUM SOLEÆ, ipsa Cruce insignes, quæ in omni Solo illustrium facinorum posuere fastigium: Seu OPALINIÆ NAVES, quæ liquido etiam & infido undarum elemento solida. Virtutis suæ & gloriæ tam in Toga quam in Sagio, æternum impressere monumenta: Seu ROSENORUM Rosæ, quarum familiaris dos est, vel hostes aculeis configere, vel Victores coronare: Seu THOLIBOWSCIORUM FASCIÆ, novus nimirum cœli Poloni Eclipticæ baltheus, quo præcincti,

æmu-

æmulo Cœlorum motu, agonem.
hunc decurratis: Seu Kołacz
kowsciorum Abdanci,
geminato Vitæ Symbolo in om-
nem immortalitatis perennaturi
memoriam. Ergo jam apertam
vobis Marianam hanc Palæstram
fortunato pede ingredimini. Per-
gite immortalis adoreæ, digni il-
lâ, competitores. Aliud braui-
um promittere præmittereque
non potui, quam Sancte Viuen-
di Moriendique documenta.
Nempe non est mortale quod
opto, & quod iterata manudu-
ctione vos provoco.

Quanquam non iterari dun-
taxat, sed perennare etiam hæc
debe-

deberet, cum non aliam mon-
stret viam, quam ad Palæstram
pietatis.

Vestrae Pietati

Addictissimus

JOANNES MORAWSKI,
Soc: Jesu.

CAPVT

6)(*) (9)

C A P V T I. Proponuntur quædam Principia sancte viuendi.

I.

Semel Factum, Dictum, Cogitatum, æternum est.

Xplico. Athleta Marianæ, fecisti aliquem amore DEI actum heroicum? Videt illum Deus, qui omnia videt; & quia immutabilis est, scripsit illum in memoria sua immutabili, Nunquam deinceps delendum: Ergo tu quoque in cœlo D E U M videndo, leges istum actum tuum heroicum totâ æternitate in memoria DEI descriptum, atque de ipso cum D E O Tuo, & Sanctis omnibus tota æternitate gaudebis. Peccasti? Videt Deus, hoc infelix tuum peccatum in tali momento, in tali loco

commissum, illudque scripsit indelebiliter, vt
ait Augustinus; in Legibus æternis, & in menti-
bus Angelorum, ac de illo tota æternitate disipli-
centiam habebit. Ergo Tu quoque, in cœlo
quamvis beatus, hoc tuum peccatum, tota
æternitate leges, scriptum in legibus æternis,
atque illud tota æternitate detulaberis: & sicut
fieri non potest tota æternitate, vt quod semel
fuit, non fuerit: ita tota æternitate fieri non
potest, vt quod semel cogitasti, dixisti, fecisti,
à te cogitatum, dictum, factum non fuerit. Ad-
hucne igitur nullius momenti putabis momen-
tum tuæ actionis siue bonæ siue malæ, quod im-
menso æternitatis pondere appretiandum est?
Adhuc in verbis tuis, cogitationibus, & operi-
bus, non vereberis censuram legum æterna-
rum? Non contendes totus, per tuas omnes &
singulas cogitationes, verba & facta, vt in me-
moria æterna sis iustus.

I I.

*Præstat millies mori, quam se-
mel peccare.*

ITa verissimè sensit noster Polonus Angelus,
Sanctus Casimirus. Vis enim scire, quid sit
peccatum mortale? Est imprimis cum recta
ratione disformitas tam deformis, vt pro nullo
bono consequendo, etiam pro mille mundis lu-
crandis, prudenter eligi possit: tam probrofa
Creaturæ rationali, vt meritò dixerit Sanctus
Ansel-

P R I M V M.

3

Anselmus, malle se ire ad infernum cum innocentia quam ad cœlum cum peccato mortali. Est illa infelix conuersio, qua homo, ex amico DEI, fit inimicus; ex filio DEI, filius Diaboli; ex herede Regni Cœlorum, inferni mancipium. Est Rebellio creaturæ contra supremum Principem, & cum hoste ipsius Diabolo coniuratio. Est contemptus voluntatis Diuinæ, infinito honore & amore dignissimæ, propter bonum nostrum, prohibentis aliquid, & istum contemptum suum videntis. Est, ut ait Apostolus, Conculcatio filij DEI, obstruentis nobis suâ gratiâ viam ad peccatum. Est prælatio non Barabbæ, sed Diaboli, eiusq; voluntatis, supra Christum eiusque præceptum. Est sanguinis Christi ad instar rei immundæ reputatio, quâ peccans projicit animam. tinctam Sanguinem Christi in cœnum peccati. Est in voto Deicidium, quo, ut ait Sanctus Bernardus, homo peccando vult interimere aut sapientiam DEI; volendo ne suum peccatum videat; aut Iustitiam, volendo ne puniat; aut Omnipotentiam, volendo ne possit punire, adeoq; vult interimere DEUM, qui sine Sapientia, Iustitia, Omnipotencia, viuere non potest. O scelus horrendum! Præterea peccatum mortale est illa fœditas, cuius una guttula, id est una cogitatio superba, nobilissimam & pulcherrimam creaturam Angelicam, tam turpem, tamq; detestabilem fecit; qualis est Diabolus. Est illa animæ macula, quæ per viam satisfactionis, nullo la-

A 6

cry-

C A P V T

crymarum oceano tota æternitate, ex oculis
pœnitentibus profluentium, nullo sanguine
Martyrum, quamvis numero infinitorum, de-
lieri potest, nisi Sanguine filij DEI. Est tamen in-
uisa Diuinis oculis turpitudo, ut illa infinita
bonitas nihil eorum odio habens, quæ fecit,
tamen ad iniuriam cum maiori horrore re-
spiciat, quam ad Canem fœtidum, & vermis
scatentem; usque adeo, ut (quod considerat
Blosius) si in purissima Matre Filij DEI, quam
supra omnem aliam puram, creaturam diligit,
vel unam peccati mortalis deprehenderet la-
bem, illico illam cœlo deturbaret, ac in præci-
pitum inferni detruderet. Denique est illa
animæ labes, quam æternæ inferorum flam-
mæ (Ah quam atroces!) nunquam tot millionib-
us annorum excoquere poterunt; quæ tan-
tam DEO displicantiam mouet, ut nullam in su-
is suauissimis visceribus compassionem habe-
at, videndo creaturam suam perpetuis incendi-
js sine fine torqueri, cum nos unum canem in
igne ardenter, ne quidem per unum quadran-
tem sine sensu doloris aspicere possimus. Tan-
ta est malitia peccati Mortalis, ut, si ita loqui
fas est, omnem quodammodo tollat compassi-
onem ex dulcissimo DEI corde. Quæ cum ita
sint, quomodo tantum malum, vel per unum
diem in anima tua sustines? Cum peius sit, u-
num peccatum mortale habere in anima, quam
omnes inferni Dæmones in corpore, ut docet
Chrysost. hom. 30. ad popul. & Basilius hom.

P R I M V M.

5

13. ad Baptis. & ideo Peccans à D E O Patre coram S. Catharina Senensi appellatur, Dæmon incarnatus. Qua audaciâ hac nocte in peccato mortali quiescere præsumis, quâ fortè dæmones repetent a te animam tuam? Cur tam facile? Tam frequenter peccas? & quidem non in absentia, sed in facie D E I, omnia videntis; D E I, qui tibi nihil mali fecit, sed potius te tot bonis cumulauit; D E I, in quo sunt infinita motuamoris, qui te dum peccas, in eodem instanti præcipitare in infernum potest. Et peccas abutendo eius concursu, alijq; eius beneficijs contra ipsum; peccas non ut placeas alteri D E O sed ut placeas Diabolo; peccas non ut acquiras aliquod Regnum temporale, sed ut amittas æternum. Si bellua, si Ethnicus, si Diabolus es, fortè aliquam excusationem posses prætendere, nunc verò cum credas filium D E I protum mortuum esse, ne illum offendas, cum te D E U tot minis à peccato deterreat, tot beneficijs a se alliciat, ah quid ei iudicanti respondebis. Heu miserere animæ tuæ? Quid enim in te peccauit anima tua? Egestatem fugis, quæ t diuitijs priuat, & non fugis peccatum, quod t priuat gratia D E I, Virtutibus infusis, omnibus meritis per tot annos congregatis; ita, ut si infinitos gradus gratiæ haberet, si merita numer infinita, omnibus te in uno instanti priuaret Horres mortem, quæ te priuat vitæ tempora ærumnosâ, & non horres peccatum, quod t priuat iure ad vitam felicem interminabilem.

Demum

Demum febriculæ ardores, vno die pati non potes; nec digitum igni admotum per aliquot momenta sustines; & toties peccando resoluisti ad habitandum in ardoribus sempiternis, in igne deuorante? Et quid si hoc peccatum quod committere vis, erit ultimum. complementum mensuræ, quam tuis peccatis designauit Divina prouidentia? Quid si post hoc peccatum te projicit in æternum à facie sua Deus, nec tibi gratiam efficacem ad pœnitentiam largietur?

III.

*Nihil est certius morte, nihil
incertius horâ mortis.*

Immobile statutum est, omnibus hominibus semel mori. Quotquot fuerunt ante te homines, & quotquot te sequentur, aut mortui sunt, aut morientur: tu quoq; migrabis hinc omnino, nec semper, nec diu manebis hic, nec usquam, supra terram; sed vel infra terram, vel in cœlo, breui manendum tibi est, & semper manendum. Quid curas vnius diei hospitium? quid amicos non nisi hodiernos? nec ultra crastinos? hodie sunt, cras tecum non erunt. Nec tibi per longum iter æternitatis comites erunt. Breui te deseret ista formæ venustas, deserent diuitiæ, voluptates, honores, deseret mundus. Sola te virtus sequetur: *Solus Jesus omnibus recedentibus non recedet. Cætera omnia*

P R I M V M.

omnia fucum nobis faciunt, dum viuimus, viuentibus pretiosa, vilia morientibus. Heu quantam illorum vanitatem Cereus lustralis ad vesperam mortis deteget! Sed serum erit tunc aperire oculos, cum in morte claudentur. Quod tunc te egisse optabis, nunc age. Punctum quod viuis, forte ultimum est, & ut ait Tertullianus, Christiano Craftinum non est. Vis mortem Sanctorum pretiosam? viue vitam Sanctorum pretiosam: times mortem peccatorum pessimam? fuge vitam peccatorum. Et quia nescis ubi quando te mors expectet, tu illam semper & ubique expecta.

I V.

*Momentaneum quod delectat,
æternum quod cruciat. S. Greg.*

OVOCES horrendas, Æternum, Nunquam, Semper. Ah semper, quod finietur nunquam. Ah nunquam, quod durabit semper. Ah æternum, quod nunquam finietur, quod semper durabit. Vis nosse quid sit Æternitas? Est Circulus, cuius initium semper est, medium & finis nunquam. Est rota, quæ semper voluitur, quiescit nunquam. Est orbis, qui tibi desinit, incipit, & incipiendo nunquam desinit. Deme æternitati mille annos, deme mille millia annorum, deme tot seculorum millions, quot stellas numerat cœlum, quot atomos aër, quot guttas oceanus, nec unicum momentum æternitati

tati detraxisti; tam enim manebit infinita, quam
ante fuit, manebitq; tam diu, quam diu D E U S
perseuerabit esse D E U S. Hæc ergo æternitas in-
felix, tam animi quam corporis cruciatibus
plena, vnius momentaneæ delectationis poena
est. O D E U S, ergo ne vnius diei febricula mo-
lestia nobis est? si tibi eodem in molli lecto,
inter morsum pulicum per vnam noctem de-
cumbere, durum est; digitum ardenti candelæ
admotum vnicâ horâ tenere, intolerabile: Ah
quid, semper, & æternum à visione D E I exu-
lare, igne atrocissimo vri, die noctuque medi-
am inter caliginem, fumum ac sulfur versari,
excruciari modis omnibus, sine vlo solatij le-
uamento, inter eiulatus lamentabiles, ac rugi-
tus damnatorum, in contubernio Dæmonum
viuere, desperatione rumpi & rabie nunquam
lenienda, sicque viuere æternum moriendo, &
mori æternum viuendo? ô semper! ô nun-
quam! ô æternitas! Utinam frequentius men-
ti nostræ occurres, quam nobis amaras red-
deres mundi omnes voluptates.

V.

Quid prodest homini, si uniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ
detrimentum patiatur? Matth: 16.

Tanti æstimat animam nostram, omnia
ponderans in mensura & pondere æquissi-

mo

P R I M V M.

9

mo DEI Sapientia Incarnata, vt ipsius iudicio totum lucrum, quod ex orbe vniuerso colligi potest, nullius momenti præ anima nostra sit, & prorsus nihil sit. Inquis emptor Diabolus est, qui pro anima, Regna omnia mundi offensrens dicit: *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris me.* Maiori illam pretio emit Sapientissimus negotiator Christus, quia infinito Thesauro sui sanguinis ac meritorum redemit, vsq; ad extremam paupertatem, vsq; sui exinanitionem, amore animæ nostræ redactus. Egone igitur tam stultus mercator sum, qui animam meam non pro Regnis omnibus mundi, sed pro momentanea voluptate, pro evanido honoris fumo, Diabolo æternum vendam! Heu quantum damnum animæ vnicæ, animæ æternæ detrimentum! Si una manu priuatus fuero, alterâ uti potero; si uno pede mutilatus fuero, alter manebit residuus; si aurem dexteram amisero, supererit sinistra; si unus oculus deficiet, alter erit solatio: At animam habeo duntaxat unicam. Æternam, quam si semel amisero, iam nulla est reliqua. Una est, que pro centenis mihi esse debet. Æmillenis, hanc si perdo, perdidi æternum; si lucron, pariter æternum lucratius sum; hanc ubi saluam fecero, iam quod metuam non habeo æternum: ubi semel perdidisti, neq; quod sperem super est æternum, quia anima vna est, æterna est.

VI.

*Bonum Gratiae unius, est maius,
bono totius naturae vniuersi. S. Tho: 1.*

2. q. 113. art. 9. ad 2.

Avrum tibi placet, gemmas quæris, & colligis o homo? quid si hoc momento mundum aureum & gemmeum, quid si mille & plus quam mille mundos aureos & gemmeos tibi statuam facile comparandos? En vnicus Sacrificantis Gratiae gradus, Bonum totius naturae vniuersi, adeoq; mille mundos aureos & gemmeos pretio superat. Et quidni supereret? qui infinito pretio meritorum Christi emptus est; quo; Regnum Cœlorum & immensa æternitatis beatæ gloria condigne emitur. Quæris iam, quo pretio hanc gemmam sic pretiosam emas? Sacramentorum pœnitentiarum, & Eucharistia frequens ac dignus usus, charitatis opera, vnicæ sancta cogitatio, vnicus bona voluntatis actus, pretia sunt, quibus gemma hæc inæstimabilis comparatur. O quot Thesauros plusquam aureos, plusquam gemmeos colligeres vel per vnum diem; si talibus actibus, cogitationibus, operibus totum diem impenderes? Quot tibi pereunt tam pretiosa lucra, cum sine bonis actibus pereunt dies? Ergo hic te decet maximè avarum esse, vnicam æstima & cura DEI gratiam, & non vnicam: vnicam, quia præ omnib⁹ alijs bonis creatis quærendam; non vnicam, quia

quia
vt di
rem t
Diue
Se
N
sunt
Reg
illa
ritu
Chr
coel
Reg
Reg
Imp
perf
dem
les t
Bor
orie
que
Reg
spac
ber
role
filic
mer

quia per plurimos gradus continuo augendam,
ut dicere possis ignito S. IGNATII corde: *Amo-*
rem tuum Domine cum Gratia tua mihi dones, ¶
Diues sum satis, nec ultra quidquam posco.

V I I.

Seruire D E O , regnare est .

NON est tam abiecta seruitus D E I , quam ex-
terius apparet . Omnes servi D E I Reges
sunt, quia sibi suisque passionibus dominantur.
Reges sunt, quia intra illos est Regnum D E I ,
illa scilicet pax conscientiaz, illud gaudium Spi-
ritus Sancti ineffabile . Reges sunt, quia iuxta
Christi promissionem ipsorum est Regnum
cœlorum . Reges sunt, quia simul amici & filii
Regis Regum . O beatam servitutem cunctis
Regum solijs altiorem ! Sensere hoc magni
Imperatores, Reges & Principes, qui ut D E O
perfectius seruirent, sceptra, purpuras, & dia-
demata cum vita Religiosa commutarunt . Ta-
les fuerunt, ut refert Hieronymus Platus de
Bono Status Relig. lib. 2. c. 26. Imperatores in
oriente, Anastasius, Theodosius, Michael vter-
que ; In occidente Lotharius & Hugo : tales e
Regibus in Italia Rachisius & Pipinus ; in Hi-
spania Veremundus, Ramirus ; in Anglia Sige-
bertus, Elteredus, Henredus ; in Germania Ca-
rolomannus & alij. Regum ac Imperatorum
filios, Duces ac Principes inferiores, quis nu-
meret ? Sufficiat referre dictum B. Aloysij, qui
spre-

spreto Castillionis Marchionatu Societatem JE-
su è consilio DEI Matris ingressus , tanti fecit
abiectum esse in domo DEI, vt Generali Mutio
Vitellesco , (quod ipse postea in publica ex-
hortatione retulit,) palam dixerit: Si per unum
tantum momentum in Societate J E S U esse debu-
isset, & per inferni pénas id me peruenire oportu-
isset, elegisset illas, Pater, ut in Societate essem .
At enim seruitus D E I suis non caret laboribus
ac molestijs? Ita est. Sed quænam mundi ser-
uitus illis caret? Quæ rosa sine spinis, quæ sine
conchis gemma? Quot incommodis, quot la-
boribus fatigantur serui mundi, vt famam., vt
honorem, vt gratiam Principis lucentur? Et
hoc ipsum quām fragile bonum est, quam in-
certum? Ergo pro amicitia D E I, tam certa,
pro honoribus, pro diuinijs tota æternitate
mansuris, longe minora pati graue erit? Et ve-
rò quām parum est, quod à nobis in obsequijs
suis exigit Deus. Parum omnino comparatio-
ne tanti præmij, quantum est æternæ gloriæ
pondus. Parum ratione breuis temporis, quo
laborandum & patiendum est. Parum compa-
ratione eorum, quæ Sancti pro D E O tolera-
bant. Parum comparatione eorum, quæ pro
nobis Deus Filius fecit & passus est. Parum ra-
tione dignitatis D E I infinitæ. Parum compa-
ratione suppliciorum, quæ promeruimus. Pa-
rum deniq; quia omnes in obsequio molestias
& labores, dulces facit suis solatijs, suo Amore
Deus, vt ipse sit exaltans iugum supra ceruices
nostras.

nostras, dicat; merito: *Iugum meum suave est,*
& onus leue.

VIII.

*Sine causa Christianus sum, si
 Christum non sequor. S. Bernardus.*

Nihil aliud est vita Christiani, quam imitatio
 vitæ Christi. Aut Baptismi Character eran-
 dendus est, & fides in Christum eiuranda; aut
 iuxta vitæ Christi Ideam viuendum est Christi-
 ano. Quantus pudor est credere Christo dicen-
 ti, Beatos esse pauperes, Beatos qui lugent, &
 tamen diuitias sectari, querere voluptates!
 Quam probrosa contradic̄tio, Adorare Chri-
 stum pauperem, contemptum, Crucifixum; &
 paupertatem Christi fugere, detestari contem-
 ptum, Crucem horrere! Quanta indignitas,
 Dominum esse Pauperem, servum diuitem;
 Dominum omnia incommoda pati, servum
 delitijs abundare? Itanē vestis attractu Christi
 consecrata ac dignificata est; & paupertas no-
 stra, dolor, ignominia, quæ Christus pariter
 assumpsit, ipsa Christi assumptione Christiano
 dignificata non erunt? At pudeat Servum esse
 maiorem Domino suo: pudeat sub spinoso capite
 membrum esse delicatum. Elige quod vis Christi-
 anæ: vel Christum errasse puta, qui sponte pau-
 pertatem, ignominiam, dolores assumpsit: vel
 te errare fatearis, qui opposita omnia ambis.
 At Christum DEI sapientiam, errare impossibi-

bile est; tu igitur infelix erras, si diuitias, si voluptates, si honores, cum salutis dispendio quæris.

I X.

Aut pati aut mori.

Effatum est Sanctæ Teresia verissimum, & Diuinæ Sapientiæ arcanum. Ita est, quamdiu viuimus, tamdiu restat pati. Multa bona agere, & multa mala pati, Christianorum est, ait Bernardus. Sepiuit Deus omnes semitas nostras spinis & crucibus: Si quis ab una declinare velit, incidit in aliam, quia ob ipsam fugam Crucis, nouæ noxæ debitam. Quid frustra Crucem fugis, quam vitare non potes? In Cœlo nihil nisi bonum est: in inferno nihil nisi malum: terra, quæ media est, vtrumq; extremitum participat. Quid Crucem fugis, quam Christus suo contactu dignificauit? Crux latronibus sit infame patibulum, tibi Christiane est Scala ad cœlum. Hac itur ad Astra: hac Christus, hac omnes cœlites intrarunt in gloriam suam. Quām pulchrum Cœlo spectaculum est, Christianum Christo confixum esse Crucis! Quantum gaudium, Christum socium habere dolorum! Quid dulcius calice Passionis, quem cor diuinum suis implet placitis, velut pl acidissimis liquoribus, quem manus pijissimi patris porrigit, quem os Christi prægustauit. Bi be igitur tam præclarum calicem sitibundus, vt gene-

PRIMVM.

15

generosos ac Filio DEI dignos imbibas spiritus, & bibendo ingemina cum S. Teressia: *Aus pati aut mori.* Quin potius dic cum S. Magdalena de Pazzis: *Pati non mori:* Aut exclamum Indiarum Apostolo XAUERIO: *Amplius Domine, amplius cruciari.* Nempe pati est *Omne gaudium*, vt ait Iacobus Apostolus. Stare ad crucem Christi cum MARIÀ, est illud *unum Necessarium:* Maria optimam partem elegit, vt aiebat P. Vincentius Carafa VII. Generalis Soc. IESU. Pati amando, & amare patiendo, est compendium perfectionis, vt dicebat idem. Ire ad cælum patiendo, est ire per Postam, vt dicebat P. Balth. Aluarez Soc. I E S U. Dolores pro amore Christi tolerati, sunt mensura itineris sursum, quam oportet esse confertam & coagitatam, vt dicebat P. Franc. Piccolomineus VIII. Generalis Soc. I E S U.

X.

Omnis ponderatio non est digna continentis animæ. Eccl. 26.

Quam preciosa est castitas, Virtus Angelica! *Hæc incorruptio nos mortales facit proximos non modo Angelis, sed ipsi etiam DEO.* Hanc tanti fecit Christus, vt Matrem non nisi Virginem elegerit, ipse Virgo: & Ioannem Apostolum propter Virginitatem, in suo pectore tanquam gemmam pretiosam reposuerit, eumque moriens loco sui in terris, Filium MARIÆ relique-

liquerit. Hanc ita amavit Virgo Mater, prima
huius virtutis in terris fundatrix, vt Angelo
maternitatem DEI offerenti palam testata sit:
Quomodo fiet istud, quoniam virum non cugnosco?
Præmium porro Virginitatis quam sublime!
Supra montem Sion, id est in sublimi gloria
perennare, sequi agnum quocunque ierit, can-
tico ab alijs inimitabili, cor D E I, cor B. Vir-
ginis, tota æternitate exhilarare, speciali laure
ola in cœlo ornari, Virginitatis stipendum est.
Quanti igitur hanc virtutem æstimare, quan-
tum pro eius integritate dimicare debes, si
Christo, si eius Matri placere desideras, Athle-
ta Mariane? Lingua sibi præcidit, & cruent-
tam in os Fœminæ impudicæ exspuit Martyr
Nicetas, ut castitatem defenderet: tu saltem
linguam cohibe, ne quæ toties Sanguine Chri-
sti in sacra communione consecratur, verbo
aliquo impuro polluatur. Nobiles Christianæ
Amazones, aliæ oculos sibi eruerunt, aliæ se
ipsas præcipitarunt e montibus, ne Virginita-
tem læderent: tu saltem oculos auerte, ne vi-
deant vanitatem. Benedictus pro conseruanda
castitate se nudum in vepribus cruentauit:
Franciscus in nivibus volutatus est: Xauerius
ad sanguinis e naribus profluvium, vni somnio
impuro restitit. Tu nondum durius carnem
rebellem tractasti, nondum ad sanguinem restiti-
sti. Ergo nunc statue, omni diligentia thesau-
rum tam pretiosum seruare, quem si semel ami-
seris, nunquam tota æternitate recuperabis.

X I.

*Quām sordet mihi terra, dum
cœlum aspicio!*

Vox erat S. P. Nostri IGNATII ad Cœlum aspirantis. Et quid ni sordeat terra, tot plena peccatorum foetoribus? Quid ni sordeat, quæ stabulum est pecorum? Patria nostra est cœlum. Jbi Patrem DEUM habemus: ibi nos magnus charorum numerus expectat. Bona terrena, quibus hic pascimur, siliquæ sunt porcorum, quæ appetitum nostrum infiniti boni capacem non expletant, sed contaminant. Ad maiora, ad altiora Bona creati sumus: Ergo ad illa properemus. *Ad Cœlum, Ad Cœlum. Ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia, quia pura æterna.* Amemus vitam, sed amemus æternam: Quæramus diuitias, sed semper mansuras: optemus voluptates, sed sine felle, sine absinthio perennes: Ambiamus honores, sed apud DEUM, nunquam perituros. O nos Vesanos, si stabulum amamus præ palatio, exilium præ patria, luctum præ auro. Quanta phrenesist, cogitare parum de magno, & cogitare multum de parvo: breui tempori curam longissimam, & longissimæ æternitati breuem curam impendere! Quanta insania! nolle perdere parum ut multum lucreris: nolle dare mortem pro vita, terram pro Cœlo, tempus pro æternitate; nihil pro bonorum omnium aggregatione.

XII.

D E V S m i h i s u f f i c i t s o l u s .

Q Vid appeto? Quid appetendo quero, & satiari in appetendo nequeo? Bonum est quod appeto, bonum quero, sed nullum bonum creatum, quo facier, inuenio. Vbi es ô bonum meum sufficiens? quero te intra divitias sæculi, sed non inuenio: quid enim sunt illæ, nisi mera deliria, figura transiens & somnium? quo cum dormierint viri dinitiarum, nihil inuenient in manibus suis. Imo spinæ sunt, quæ sua solitudine pungunt animam & cruentant. At neque inter carnis delitias bonum sufficiens reperio: quantum enim gaudium peccatoris! ad instar puncti est, gutta mellis in Oceano fellis & absinthij. Quid frustra & inter mundi honores, & inter fauores mortalium exquiero bonum? quantæ indigentiae latent, sub larua honoris? quantæ fallacie fauores Principum? Valete bona non bona, boni indiga, non sine malo bona, quia defectuosa & defectibilia. Solus bonum meum est, qui purum bonum est, qui omne bonum est, qui fons omnium bonorum est indefectibilis, & origo, Deus meus & omnia. Nimirum anarus est, cui Deus non sufficit. Quod enim bonum est, quod in Deo cum infinito excessu non contineatur? aut quod bonum est, cum quo Deus melior sit, quam sine illo, qui infinitum bonum est? Igitur si amore careo & laude apud homi-

homines, sufficit mihi Deo placere, sufficit laudem apud DEUM habere. Si careo diuitijs, nimis diues sum, cum ius ad DEUM possidendum habeo. Quidquid mihi dare vult Dominus meus præter se ipsum, dulce mihi non est; anferat totum, & se mihi det. Ipse solus mihi sufficit, Deus meus & Omnia.

*****:*****

C A P V T I I.

Remedia

Ad fugienda & extirpanda vicia.

Actis breuiter, in virtutis Palæstra, sanctioris vitæ fundamentis, armandus est Athleta MARIANUS remedijs vitiorum, tum generalibus, tum particularibus, quibus instructus prælia Domini, contra hoites animæ feliciter gerat.

Remedia

Contra quodvis peccatum.

1. Remedium est. Oratio, ad quam subito recurrendum est insurgente aliqua tentatione, antequam cor occupet, inuocando opem DEI, B. Virginis, & Sancti Patroni, qui in opposita virtute floruit. Huiusmodi Orationes sunt. *D E U S in adiutorium meum intende. Domine salvum me fac, pereo. Domine vim patior responde*

pro me. MARIA sis mihi propitia. MARIA opitular. Mater misericordiae monstra te esse Matrem.

2. Remedium est. Habere frequenter memoriam præsentia DEI, & Angeli Custodis, atque occurrente praua suggestione, seipsum arguere dicendo: *Ego in oculis DEI Iudicis omnia videntis, & Angeli mei custodis, haec cogitabo? haec faciam? O Domine malo mori quam fædari.*

3. Remedium est. Premente aliqua tentatione recordari Christi patientis, eiusque amore se ipsum vincere dicendo: *Amor meus crucifixus est, & ego voluptati operam dabo! Ah non licet sub spinoso capite membrum esse delicatum. O bone IESU intra vulnera tua absconde me.* Ita suadet Apostolus, ut cogitatione Christi passi memur. *I. Petri 4.*

4. Remedium est. Tempore temptationis devote aspicere imaginem Beatæ Virginis, vel eam sibi in memoriam reuocare, atq; eius amore protestari, se nolle assentiri temptationi. *Propter te, amore tui, o pretiosissima Parens, Domina mea, non cogitabo, non dicam, non faciam.*

5. Remedium est. Meditatio Nouissimorum, nempe Mortis, Iudicij extremi, Inferni, iuxta illud: *Memorare Nouissima tua, & in æternum non peccabis.* Eccles. 7.

6. Remedium est. Fuga otij, quod est puluinar diaboli, & origo omnium vitiorum.

7. Remedium est. Fuga sociorum, locorum aliarumq; occasionum peccati. Nam *qui amat periculum, in illo peribit.* Ecclesiastici 3.

8. Reme-

8. Remedium est. Visus frequens Sacramenti Pœnitentiae & Eucharistiae. Ex hoc enim diuino epulo robur sumitur ad vincendum hostem animæ: Et de hoc Sacramento dicit Pſaltes: *Parasti in confpectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me.* Psal: 22.

9. Remedium est. Dum aliqua tentatio infestat, elicere actum amoris Dei super omnia; talis enim Actus stare non potest cum peccato, ac proinde illud impedit.

10. Remedium est. Examen particulare instituere: ita ut manè proposito facto vitandi tale vel tale peccatum, circa meridiem & vesperi te reflectas, quoties in hoc peccatum lapsus sis, moxq; pœnitentiam ipse tibi imponas, & propositum renoues, tam diu in eo persistendo, quamdiu vitium non extirpaueris.

Hæc sunt remedia generalia contra peccata:
Veniamus ad specialia.

Remedia

Contra tentationes Fidei oppositas.

1. Caue ne vñquam cum talibus cogitationibus disputes, ne fallacijs dæmonis in re fidei tam obscura, capiare: sed potius captiuando intellectum in obsequium D E I, illico dices: *Credo omnia, quæ credit Ecclesia Catholica. Credo Domine, adiuva incredulitatem meam.*

2. Reuoca tibi in mentem illa suauissima vincula, quæ in fide Catholica tenebant Augusti-

num, ita de se loquentem, lib. contra Epist. fundam. *Tenet me in hac fide consensus populorum, atq; gentium, tenet auctoritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate aucta, vetustate firmata.* *Tenet ab ipsa sede Petri Apostoli, usque ad præsentem Episcopatum successio.* Addi potest: *Tenet me in hac fide tanta doctorum Sapientia, tanta tot Religiosorum Sanctitas, tanta tot millennium hominum pro hac fide tolerata Martyria.* Quæ omnia motiva credibilitatis in nulla secta reperiuntur, nisi in sola Romana Ecclesia, ut vel inde certissimum signum sit, D E U M in ea sola, & per eam loqui.

3. Frequentia ritus Ecclesiæ, præsertim usum Sanctissimi Sacramenti, ut sic tibi gustanti quam suavis sit Dominus, sapiant ea, quæ ipse in Ecclesia reuelauit,

4. Vitandæ lectiones librorum vetitorum, conciones item & familiaritates Hæreticorum, ut monet Apostolus ad Titum 3.

Remedia

Contra consuetudinem iurandi.

1. Considera, quantus sit D E I contemptus cum nomen eius sanctum & terribile assumitur ad confirmandum dictum falsum; hoc enim nihil aliud est, quam D E U M, qui est summa veritas, facere testem mendacij, adeoq; facere D E U M mendacem, quæ est ingens D E I contumelia.

2. Considera, consuetudine iurandi amitti auctori-

aucto
cile i
vt do
3. I
teri m
tum,
4.
pone
est ei
ties in
cubet

C O

1.
ta ob
conte

2.

Sanct
confu

3.

ti, co
centis
corde

4.

tuper
D E C

5.

Etiori
6.
quære
na, in

S E C V N D V M.

23

auctoritatem in dicendo: nam frequenter & facile iuranti minus creditur, etiamsi serio iuret, ut docet S. Chrysostomus hom. 7. ad pop. Antioch.

3. Loco consuetæ formulæ iurandi asuesce alteri modo testandi, qui non contineat iuramentum, dicendo v. g. ita pro certo affirmo, &c.

4. S. Chrysostomus hom. 5. ad populum, ad deponendam hanc consuetudinem suadet, ut qui est ei obnoxius, ipse sibi pœnam imponat, quoties in hoc peccatum labitur, v.g. ut impransus cubet; ut toties det Eleemosynam, &c.

Contra superbiam & vanam gloriam.

1. Frequenter sibi imperfectiones, & peccata ob oculos ponere, ob quæ digni sumus omni contemptu.

2. Proponere sibi ante oculos perfectiones Sanctorum, & cum illis se ipsum comparando, confundi.

3. Meditari de humilitate Christi conculcati, consputi, latroni postpositi, atq; nobis dicentis: *Discite à me, quia mitis sum & humili corde.*

4. De se suisq; factis nihil ad laudem vel virtutem dicere, & oblatam laudem statim Deo offerre.

5. Libenter occupari in functionibus abiectionibus, & cum humilibus conuersari.

6. Laudem & honorem apud solum DEUM querere, apud quem solum est laus vera, æterna, inamissibilis, immo est infinita, cum sit ipse

DEUS, iuxta illud Regij Vatis: *Apud te laus mea
DEUS. Et Laus mea tu es.*

7. Sæpe cogitare, quod superbus sit contemptibilis hominibus, & Deo odibilis, qui superbis resistit, eosq; punit infamia, & peccatis turpibus, vt sibi vilescant.

Contra Iram & Impatientiam.

1. Cum te irâ commoueri sentis, ab omni verbo abstine, alio te conferendo, ne aliquod verbum contra rationem excidat.

2. Aspice Christum Crucifixum, ideam omnis patientiæ & mansuetudinis, qui ut dicitur.

1. Pet. 2. *Cum pateretur non comminabatur; atq; intra eius vulnera tuas molestias depone, ut ibi dulcescant amore sui Redemptoris.*

3. In omni tua aduersitate, oculos mentis conuerte ad DEI voluntatem sapientissimam, iustissimam, benevolentissimam, à qua omnia aduersa ad nos veniunt, dicendo: *Ita Pater, quia sic placitum est ante te.*

4. Vide tuos defectus maiores, quos in te tolerat Deus, & alij, & quibus longe maiorem pœnam mereris, ac proinde in satisfactionem pro ipsis, accepta aduersitatem.

5. Considera damna, quæ ex ira & impatiens proueniant. Nam ira non minuit dolorem sed auget: & præterea vulnus conscientiæ infligit, priuatq; coronæ. Deinde hominem facit furentem bestiam. Deniq; præscribit modum, quo Deus agere debeat cum iracundo orante: *Dimitte nobis sicut & nos dimittimus.*

Cen-

Contra tentationes impuras.

1. Fugiendæ occasionses, conuersationes, amicitiæ nocuæ, otium.
2. Custodiendi diligenter sensus, præsertim oculi, aures, lingua, manus, sunt enim fenestræ, per quas mors intrat.
3. Subtrahendum fomentum libidinis, nimius cibus & potus.
4. Adhibenda mortificatio corporis, ieunia, flagellationes, vigiliæ.
5. Utendum frequenti Communione, ut purissimo corpore Christi corpora nostra sanctificantur.
6. Iuuat plurimum deuotio ad Matrem purissimam, a qua virtus continentiaz sæpe petenda est, & coram eadem manè & vesperi protestatio facienda, quod quidquid contra Angelicam puritatem acciderit, id præter & contra nostram voluntatem futurum sit, idque amore ipsius.
7. Occurrente tentatione mentem illico alio auertere, vel conferendo se ad aliquid serio agendum, vel recurrendo ad Christum Crucifixum, vel ad Angelum Custodem, vel ad B. Virginem, his verbis: *Virgo purissima per immaculatam conceptionem tuam, munda cor meum ab omni impuritate, in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti.*

Contra inuidiam & odium.

1. Honorem, laudem, cæteraque bona temporalia non magni facere, sed potius bona altioris ordinis æterna desiderare.

2. Ea frequenter considerare, quæ ad fraternum amorem excitare possunt, qualia sunt, quod omnes simus DEI imagine insigniti, omnes Christi sanguine tinti, omnes ad eandem hæreditatem vocati, omnes eiusdem Diuinæ mensæ participes. &c.

3. Expendere damna inuidiæ, quæ inuidum tristitia inani consumit, omnibus grauem facit, diabolo similem reddit.

Contra Gulam.

1. Remedium præscribit Spiritus S. Prou. 23. *Noli esse in conviuis potatorum nec in commissationibus eorum.*

2. Expendere turpitudinem huius vitij, quod hominem bellum facit, imò deteriorem bellum, quæ naturam ultra satietatem non grauant.

3. Considerare incommoda, quæ ex hoc vi-
tio proueniunt, qualia sunt paupertas, mnltae infirmitates, acceleratio mortis, rixæ, homicidia, luxuria, & alia.

4. Pñnam sibi statuere pro hoc defœtu com-
missio, die aliquo visitandi pane & aqua, ci-
bumque qui sumendus fuisset pauperibus ero-
gandi.

Con-

T E R T I U M.

27

Contra tepiditatem.

1. Considera amorem D E I erga nos, & tot beneficia, quibus nos obstringit continuo ad hoc, ut ei feruenter seruiamus.

2. Considerare immensum gloriæ pondus, quod tam facile per opera feruentia promereri possumus, & quod promerendi post mortem tempus non erit amplius.

3. Considerare exempla tot Sanctorum, tum in hac vita, tum in cælo, Deum feruenter laudantium.

4. Considerare finem creationis nostræ, qui non est alias, nisi laudare Deum eiq; seruire.

5. Considerare malitiam tepiditatis, quæ ipsa bona opera reddit mala, & nauseam tantam DEO mouet, ut dicat in Apoc. *Vtinam calidus, vel frigidus es, sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore,*

*****:*****:*****:*****:*****:

C A P V T . I I I .

Praxis Exercitij Matutini.

Adoratio, Fides, Spes, Charitas.

S Umma ac infinita maiestas, Pater, Fili & Spiritus S. Ego vilissima creatura tua, in centrum nihil mei prostratus, Te Deum verum, unum in natura, trinum in Personis, supplex

adoro, laudo & glorifico cultu latræ, affectu omnium Sanctorum.. In te & tibi omnibus quæcunq; reuelasti, firmissime credo, propter tuam veracitatem infallibilem. In te spem omnem meam de omnibus bonis meis tam temporalibus quam æternis repono, propterea quia scis, vis & potes ea conferre. Te æstimo & amplector super omnes diuitias, honores, voluptates, & super omnia bona creata, proter te, & infinitam dignitatem & bonitatem tuam. Atque in his affectibus hodie & quotidie viuere, operari, pati ac tandem mori volo.

Gratiarum Actio.

Benedicta sit in æternum amabilissima tua. Deus, bonditas infinita, quæ me ex nihilo creasti, ex peccati seruitute redemisti, ad fidem veram vocasti, tot gratijs ingratum hactenus ornasti, præuenisti, adiuuisti, a tot malis animæ & corporis etiam hac nocte præseruasti. Pro istis ac omnibus alijs beneficijs, quibus non solum me, sed omnes & singulas creaturas hucusque cumulaisti, confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi.

Intentio.

Ecce Domine, hodie, & per totam vitam meam, & æternitatem, me tibi ex integro in holocaustum trado ac offero, corpus & animam meam, memoriam, intellectum, voluntatem, sensus ac omnes potentias, omnia facta, dicta, cogitata, omnes aduersitates meas, omnes motus

T E R T I V M.

29

motus cordis ac respirationes, omnes Syllabas
& literas legendas, scribendas, audiendas. Omnia ista ynita meritis vitæ & Passionis Domini nostri I E S U Christi, sanguine eius aspersa, in corde deposita, manibus benedicta, dono, offero, consecro diuinæ Maiestati tuæ.

I. Ex amore tui, ad gustum tibi dandum, & ad maiorem gloriam tuam.

II. In protestationem supremi tui dominij & nostræ subiectionis.

III. In gratiarum actionem pro beneficiis omnibus præsertim N.

IV. In satisfactionem pro omnibus peccatis præsertim N.

V. Ad exhilarandum cor B. Virginis, & ss præsertim N.

VI. Ad præparandum cor meum in ordine ad communionem.

VII. Ad confundendos daemones hostes animæ meæ.

VIII. Ad impetrandam mihi virtutem & gratiam N.

Protestatio.

PROTESTOR vero coram te Domine DEUS misericordia, & Curiâ tua coelesti yniuersa, quod hodie & totâ vitâ meâ, volo vivere, ut decet maiestati IESU & MARIE. Protestor quod non mali illies malo, quam peccati. præsertim N. offendere. Protestor quod cumquid hodie acciderit, quod tibi DEO meo displaceat, id contrameam.

30

C A P V T

meam voluntatem erit. Protestor deniq; quod toties te hodie amare & laudare volo, quoties respirabo, quot fluent momenta in tempore, quot literas scribam, &c.

Petitio Auxiliij.

A Tua bonitate per IESU Christi sanguinem suppliciter peto benedictionem. Da mihi gratiam hodie efficacem, ad vincendas suggestiones inimici, ad vitanda omnia peccata, præterim N. ad promerendam veniam, gratiam, & gloriam æternam. Amen.

Ter Pater & Ave. Et renouetur Formula Congregationis: Sancta MARIA Mater DEI, &c.

*****

C A P V T . IV.

Examen Vespertinum.

Gratiarum actio.

Benedicta sis in æternum, ab omnibus, in omnibus, & super omnia, Sancta & indiuia trinitas, Pater, Fili, & Spiritus Sancte, pro omnibus & singulis beneficijs, quæ mihi omnibusq; creaturis siue in Cœlo, siue in terra, siue etiam in inferno hodie & toto vitæ meæ tempore, contulisti. Benedico, laudo, & glorifico e, pro beneficio creationis, & conservationis mei

mei ac omnium creaturarum, pro cooperatio-
ne ad omnes actus meos, pro incarnatione, vi-
ta, passione & morte Domini nostri Iesu Chri-
sti, pro doctrina eius, meritis, exemplis, Sacra-
mentis, pro gratijs omnibus habituallibus & a-
ctualibus, in me ac omnes creature rationales
tam liberaliter effusis, ac demum pro externa
protectione, ac præseruatione à pluribus malis
animæ & corporis. Benedictio & claritas &
gratiarum actio, honor, & gloria tibi DEO no-
stro in æternum.

Petitio Luminis.

AT quām ingratus ego hodie beneficijs vixi
illumina quæ so Domine oculos mentis me-
æ, ne obdormiam in morte. Emitte lucem tu-
am & veritatem tuam, ut cognoscam ac dete-
am peccata mea, quibus te hodie offendī.

Discussio conscientiæ.

HIC reuoca tibi in mentein defectus action-
num tuarum, reflectendo te supra singulas
eo ordine, quo per diem factæ sunt; & obser-
uando, quid mali in qualibet actione diei cogi-
tasti, dixisti, fecisti, quid etiam boni omisiisti,
quod facere potuisti; Item considera causas de-
fectuum, & remedias.

Dolor.

OPURUM, summum ac infinitum bonum De-
us meus, ex amore quo te amplector, &
extimo super omnes creature, detestor omnia
& fin-

C A P V T

& singula peccata mea, super omnia alia mala,
etiam supra ipsam mortem, & doleo quia Te
aliquando peccatis meis offendit. Doleo autem
pure propter te tuamq; bonitatem infinitam,
omni amore dignissimam, quam infelix offendit,
& cui materiam disloquentiae dedi. O uti-
nam nunquam peccasset, utinam tibi perfectius seruiuisse...

Propositum.

Ecce nunc Domine cum tua gratia firmissime statuo ac propono emendationem. Volo deinceps perfectius tibi seruire, volo occasionses peccandi praesertim N. deuitare. Malo non & omnia aduersa pati, quam te DEUM meum peccato unquam offendere. Confirmat hoc Deus per gratiam, quod operatus es in me. Adiutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Ter Pater & Aue, & Psalmus De profundis, pro defunctis sodalibus.

*****:*****

C A P V T . V.

Obseruanda circa quamcunq;
actionem, ut perfectè fiat.

I.

Ante quamcunq; actionem, praesertim longioriem, V. C. ante studia, inuoca breuiter opem

Q V I N T V M.

33

opem diuinam, dicendo: *DEUS in adiutorium
meum intende, vel Adiuua me Domine Deus meus.*

2. Renoua intentionem dicendo: *In gloriam
tuam Deus & vitam eternam. Propter te Do-
mine. Renovo intentionem.*

3. In decursu actionis recordare interdum
DEI in te, circa te, ac in ipso actionis tuae ob-
iecto, praesentis atque spectantis, ac tecum &
cum tuo obiecto concurrentis. Vnde dices
*Adoro te Domine, hic praesentem, me videntem, me-
cum concurrentem, me cum hoc obiecto pascentem,
illuminantem, calefacientem, &c.*

4. Intuere Christum Dominum, B. Virginem, vel S. Patronum, qua perfectione simili-
lem actionem illi exequabantur: illos preinde
imitando in unione actionis ipsorum operare.
E. G. In comedendo, recordare Christi in nu-
ptijs, in coena ultima. Decumbens in lecto, re-
cordare Christi in praesepio, in Cruce, in se-
pulchro quiescentis. Vestiendo te; Christi li-
gati, vestibus ignominiosis induti. Lavando
faciem, Christi in sanguine suo demersi. Am-
bulando, Christi per plateas ad iudices trahi.
Palæstinam obeuntis. Studendo, Christi do-
centis, &c.

5. Forma tibi aliquod documentum spiritu-
ale ex actione tua eiusq; obiecto, cum aliquo af-
fectu proportionato. E. G. Lauas faciem; co-
gita quod sanguis Christi emundat nos ab omni
peccato, utinam te emundet! Induis te; cogita
exuendum veterem hominem, & induendum

D. IE.

D. Iesum, hocq; pete à Deo. Comedis; cogita aliquas esse istas porcorum, melioribus in Patria Sanctos abundare panibus, illuc proinde feratur desiderium. Decumbis; cogita fore ut sub te sternatur tinea, & operimentum tuum sint vermes.

6. Mortifica te in omni actione, v.g. incommodius sedendo, non carpendo fructum aut florem in horto, subtrahendo gustui ad mensam bolum aliquem, B. Virginis gustui transmittendum.

7. Post actionem, age DEO gratias pro co-operatione, pro tuis defectibus dole, & quidquid boni actum est, offer DEO.

*****

C A P . V . T . VI.

Orationes ejaculatoriae per diem usurpandas Fidei.

IN fide viuo Filij DEI, qui dilexit me, tradidit semetipsum pro me.

Credo Domine, adiuua incredulitatem meam.

Spei,

Deus meus misericordia mea. Ps. 58.

In te Domine spero, non confundar in eternum. Psal. 30.

Domi-

Dominus firmamentum meum, & refugium
meum, & liberator meus. *Psal. 17.*

Dominus mihi adiutor, & ego despiciam
inimicos meos. *Psal. 117.*

Spes mea ab vberibus matris meæ, Deus
meus es tu. *Psal. 21.*

Charitatis.

Deus meus & omnia.

Quid volo præter te, Deus cordis mei,
& pars mea Deus in æternum.

Sero te amavi pulchritudo infinita, sero te
amaui. Væ tempori, quo non amavi te.
S. August.

O summum bonum meum, quando te per-
fecte amabo?

O quam suavis est Domine Spiritus tuus.

Dulcis & rectus Dominus.

Diligam te Domine virtus mea, firmamen-
tum meum & liberator meus. *Psal. 17.*

Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo
in DEO IESU meo. *Abac. 3.*

Contritionis.

Peccaui Domine, miserere mei.

Pater, peccaui in Cœlum & coram te, non
sum dignus vocari filius tuus.

Amplius laua me Domine ab iniustitate mea,
& a peccato meo munda me. *Psal. 50.*

Malo mori quam foedari.

Dcfi.

Desiderij ad gloriam Cœlestem.

O Quam sordet terra, dum Cœlum aspicio.
S. Ignat.

Satiabor cum apparuerit gloria tua Domine.
Psal. 16.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.
Psal. 83.

Quando veniam & apparebo ante faciem
D E I? *Psal. 41.*

Adimplebis me Domine lætitia cum vultu tuo, delectationes in dextera tua usq; in finem.
Psalm. 15.

Te exquirit facies mea, faciem tuam Domine requiram.
Psal. 26.

Vnam petij à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo domini omnibus diebus vitæ meæ.

Gratiarum actionis & laudis.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius.
Psal. 102.

Misericordias Domini in æternum canticabo.
Psal. 88.

Exaltabo Te Deus meus Rex, & benedic nomini tuo in sæcula.
Psal. 144.

Benedictio, & claritas, & gratiarum actio, honor DEO nostro, in sæcula sæculorum.
Apoc. 7.

Sedenti in throno Deo & Agno honor & gloria.

Viuat Iesus meus & exaltetur Deus salutis meæ.
Bene-

S E X T V M.

37

Benedictus DEUS & Pater Domini nostri IESU Christi, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. *2. Cor. 1..*

O SS. Patroni mei magnificate Dominum, mecum, & exalteamus nomen eius in idipsum.

Magnus Dominus, & magnitudinis eius non est finis. *Psal. 144..*

Oblationis.

D Omine, quid me vis facere?

O Domine, ego servus tuus & filius ancillæ tuz. *Psal. 115..*

Tuus sum ego Domine, salvum me fac. *Psalm. 118..*

Paratum cor meum DEUS, paratum cor meum. *Psal. 107..*

In tentatione vel aliquo periculo.

D Omine vim patior, responde pro me. *Isaiae 38..*

Domine salua nos, perimus. *Matth. 14..*

Pater salvifica me ex hac hora. *Ioan. 12..*

Esto mihi in DEUM protectorem & in locum refugij, ut salvum me facias. *Psal. 30..*

Exurge Domine, salvum me fac DEUS meus. *Psalm 3..*

Sub umbra alarum tuarum protege me. *Psalm. 16..*

Adiutor meus esto, ne derelinquas me, ne que despicias me DEUS salutaris meus.

Cor mundum crea in me DEUS, & Spiritum regum innova in visceribus meis. *Psalm. 50..*

In affli-

C A P V T
In afflictione.

ITa Pater, quia sic placitum fuit ante te.

DEO subiecta esto anima mea, quoniam ab ipso patientia mea. *Psalm. 61.*

Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.

Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum. *Iob. 1.*

In ditione tua Domine omnia sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuæ. *Ezher. 13.*

Domine, hic vre, hic secā, vt in æternum parcas. *Augustinus.*

D E U S meus & omnia. Nunquid tu mihi non sufficis, vt aliquo extra te bono priuari doleam? *Leffius.*

Nolo Domine sine vulnere, dum te video vulneratum. *S. Bernardus.*

Domine auge dolorem, sed auge patientiam. *Pius V.*

Plura Domine & maiora mala merui, tu pro me quoq; grauiora passus es.

I E S U mi Crucifice, serua mihi aliquem angulum in cruce tua: Ecce me ad patiendum pro te, amplius & amplius, etiam per æternitatem, si ita vis. *P. Franc. Piccolomini S.I. Generalis VIII.*

In prospero successu.

NOn nobis Domine, sed nomini tuo da gloriam. *Psal. 113.*

Magnificat anima mea Dominum, & exulta-

uit

uit S
D
mini
D
um,
specta

S At
P/
Re
Do
come
Qu
mine
Qu
mei P
ibo ac

Q V
ci
In p
quoni
tuisti
Ind
bes in

D Ir
vi
Via
tas tua

SEXTV M.

39

uit Spiritus meus in DEO salutari meo. *Lucæ 2.*

Dextera Domini fecit virtutem, dextra Domini exaltauit me. *Psal. 117.*

Domine quid est homo, quod magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? *Huc spectant affectus gratiarum actionis supra positi.*

Dum Comedis.

SAtiabor cum apparuerit gloria tua Domine. *Psalm. 16.*

Replebitur in bonis domus tuæ. *Psal. 64.*

Dominus meus IESUS in Cruce sedit, & ego comedam & bibam?

Quam magua multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te!

Quanti mercenarij abundant in domo Patris mei panibus, & ego hic fame pereo! surgam & ibo ad Patrem meum. *Lucæ 15.*

Cum decumbis.

QVando requiescam in illa pulchritudine pacis, in requie opulenta?

In pace in idipsum dormiam & requiescam, quoniam tu Domine singulariter in spe constitui me, *Psalm. 4.*

Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi cubes in illo meridie æterno. *Cant. 1.*

Dum ambulas.

DIrige Domine Deus meus in conspectu tuam meam. *Psal. 1.*

Vias tuas Domine demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. *Psalm. 24.*

Erra-

Errauī sicut ouis quæ perijt, quære servum tuum Domine. *Psalm. 118.*

Surgam & circuibo ciuitatem, quæram quem diligit anima mea. *in Cant.*

Trahe me Domine post te, curram in odo rem vnguentorum tuorum. *in Cant.*

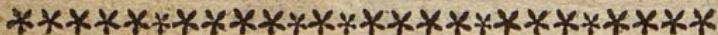
Quando veniam & apparebo ante faciem Domini? *Psalm. 41.*

Cum aliquod obiectum sensu percipis.

Delectasti me Domine in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo.

Benedicte Domino omnia opera eius in omni loco dominationis eius.

O quam suauior, quam dulcior, quam pulchrior es, Deus meus, nunquid enim tibi plus non reseruasti?

C A P V T VII.

Praxis visitandi Sanctissimum

Sacramentum.

I. P R A X I S.

Induere affectus Sanctorum adorantium Christum.

Domine IESU Christe Deus & homo, in hoc SS. Sacramento præsens ego puluis tuus & cinis, adoro te illo affectu, quo te in cunis ado-

rarunt

rârunt Pastores & Magi. Adoro te illo affectu,
quo te adorabât viuentem hic in terris, & nunc
in Cœlo adorat pretiosissima Parens tua. Ado-
ro te illo affectu, quo te adorauit Centurio, &
omnes viatores deuote communicantes, qui-
cunq; tibi placuerunt. Adoro te deniq; illis af-
fectibus laudis & adorationis, quibus te adorâ-
runt, adorant, & tota æternitate adorabunt
omnes Beati cælites. Horum voce & affectu ti-
bi Deo meo hic præsenti canto: Sanctus, San-
ctus, Dominus Deus Sabbaoth. Dignus es Do-
mine accipere honorem & gloriam & benedi-
ctionem: Tibi hic vere præsenti Deo & Agno-
fit honor & gloria ab omnibus, in omnibus, su-
per omnia. O si omnium electorum tuorum
corda amore tui inflamatissima, si ora in lau-
dem tuam eloquentissima, nunc haberem, om-
nibus illorum cordibus te amarem, omnibus il-
lorum vocibus te laudarem. Sed quia id præ-
stare non possum, ecce nunc illorum omnes
laudis, adorationis, amoris, affectus erga te siue
elicitos, siue per totam æternitatem eliciendos
approbo, & tibi nunc præsento, ac offero in
supplementum meæ tepiditatis. Vos vero om-
nes Sancti Angeli, vos Sancti Patroni mei, præ-
sertim Tu B. Aloysi, adiuuate meam impoten-
tiæ. Magnificate mecum & pro me istum Do-
minum meum hic præsentem, & exaltemus no-
men eius nunc & in æternum. Amen.

C

I I.

I I . P R A X I S.

Adorare omnia Christi constituta.

Adoro te, ô Sapientia Diuina, in hoc SS. Sacramento præsens, quæ omnia possibilia & existentia vides, ipsumque Deum comprehendi, & quæ hoc mirabile Sacramentum innenisti. Adoro te hic præsentem, Omnipotentia Diuina, apud quam non est impossibile omne verbum, quæ omnia in omnibus operaris, & quæ in hoc Sacramento, tot stupenda miracula efficis. Adoro te hic præsentem, ô immensa Bonitas & Liberalitas Diuina, quæ te in hoc Sacramento hominibus tam liberaliter communicas. Adoro te Immensitas Diuina, quæ cum Cœlum & terram impleas, hic tamen in exigua hostia tota lates. Adoro etiam te, ô pretiosissima Anima Saluatoris mei, in hoc Sacramento vere ac realiter præsens, cum omnibus potentijs, habitibus, & actibus tuis. Benedictus sit tuus Intellectus hic præsens, scientia infusa rerum omnium, ac visione Dei clarissima illustratus. Benedicta sit Memoria tua, hic præsens, quæ omnium hominum, ac mei etiam indignissimumquam obliuiscitur. Benedicta sit Voluntas tua, tot habitibus virtutum supernaturalium ornata. Benedictæ sint omnes Potentiaz tuæ vitales, quæ suis actibus veniam, gratiam & gloriam nobis promeruerunt. Adoro præterea te, & complector toto cordis mei affectu sanctissimum corpus Domini nostri Iesu Christi,

hic

hic
Virg
tum.
rò d
des
trans
quib
plea
Cor
plea
gutta
itræ.
char
olim

S

A
V
meus
debit
debit
am h

A
v
tuam
simil
ampl
digi

A

hic realiter præsens, ex purissimo sanguine
Virginis Matris, operâ Spiritus Sancti forma-
tum, pro salute mea olim crucifixum, nunc ve-
rò dotibus glorioſis ornatum. Amplexor Pe-
des tuos cum Magdalena, pro me in Cruce
transfixos. Amplexor Manus vulneratas, in
quibus omnia bona nostra Pater posuit. Am-
plexor Caput spinis coronatum. Amplexor
Cor ad me summa charitate conuersum. Am-
plexor omnia & singula Vulnera tua, omnes
guttas Sanguinis, pretium Redemptionis no-
stræ. O Domine da ut te sub his speciebus Eu-
charisticis latentem, digne adorem & laudem,
olim vero reuelata facie videam in Cœlo, A.

III. P R A X I S.

Salutare Christum in suis officijs.

AVe Domine IESU Christe, in hoc Sacramen-
to DEus abscondite & Saluator. Tu es Rex
meus & Dominus meus, ego seruus ille tuus
debitor, procido coram te, agnosco plurima
debita mea, quæ peccando contraxi, patienti-
am habe in me, & dimitte vniuersa delicta mea.

AVe Pater Misericordissime. En ego ad te
venio prodigus filius, dissipaui substantiam
tuam, recessi à te in regionem longinquam dis-
similitudinis, peccauit in cœlum & coram te,
amplectere me ad te redeuntem, qui filium pro-
digum recepisti.

AVe Magister Sapientissime. En ego coram

te negligens discipulus, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es.

A Ve Pastor Vigilantissime. En ego coram te ovis errabunda. Errauit sicut ovis, quæ periit, quæ servum tuum.

A Ve Medice Prudentissime, quem Spiritus Domini misit, ut medereris contritis corde. Agnosco infirmitates meas, præsertim N. sana Domine animam meam, quia peccavi tibi.

A Ve Dux peregrinationis nostræ. En ego Viator à Patria aberrans, deduc me in semitam mandatorum tuorum: deduc me per vias rectas, & ostende mihi Regnum DEI.

A Ve omnium donorum & gratiarum Dispensator. En sto ante te pauper, nudus, miser & miserabilis; omnia tibi dedit Pater in manus. Diues es in omnes, qui inuocant nomen tuum: das omnibus affuenter; da mihi Domine virtutem N. Da vsum salutarem huius Ss. Sacramenti, & tandem perseverantiam finalē, in gratia tua.

*****:*****

C A P V T VIII.

Modus Audiendi Sacrum.

DUm prodit ad altare Sacerdos, imaginare Filium DEI de arcane Patris sinu, carne nostra amictum prodire ad Sacrificium pro salute nostra

nostra DEO Patri offerendum, simul etiam vi-
de pondus peccatorum nostrorum eiusdem hu-
meris impositum, quod inclinatio Sacerdotis
sub *Confiteor* significat, vbi confessione spiritua-
li peccatorum DEO facta, petes contritus indul-
gentiam & absolutionem.

In Gloria in excelsis.

Recordare Natiuitatis Christi, eumque na-
tum, ac SSS. Trinitatem pro natiuitate Ver-
bi incarnati cum Angelis lauda, glorifica verbis
& affectu huius hymni.

In Collectis.

Recole vitam Christi priuatam, in qua toties
ipse pro nobis oravit. & in vnione harum
orationum offer DEO orationes Sacerdotis.

In Epistola & Euangelio.

Expende quomodo Christus obeundo Palæ-
stinam prædicauerit Euangelij doctrinam,
pro qua age gratias, vtq; eam exequaris, grati-
am pete.

In Offertorio.

Repræsentatur vltima Cœna, in qua Christus
se ipsum sub specie panis & vini obtulit, &
hoc Sacramentum instituit: pro quo age gratias.

Deinde usq; ad Consecrationem.

Breuerter percurre Passionem Christi Domi-
ni nempe Comprehensionem, Flagellatio-
nem, Coronationem, Contumelias: eundemq;

Regem dolorum, ad compensandas ipsi contumelias, cum sanctis Angelis lauda in Præfatione, cantando ipsi Sanctus, &c. Simul etiam pente ut Christum passum imiteris in patientia.

Eleuatio Hostiae & Calicis.

Repræsentat Crucifixionem Domini, quem cum passione & sanguine ipsius effuso, per manus Sacerdotis offeras Dœo in protestationem supremi dominij, in gratiarum actionem pro omnibus beneficijs, in satisfactionem pro omnibus peccatis, &c ad impetranda varia dona Dei, & gratias, tam tibi quam viuis & defunctis, pro quibus singillatim orabis, sub *Memento*.

Fractio Hostie.

Significabit tibi separationem animæ Christi à corpore, & descensum ad limbum, ubi petere felicem mortem.

Deinceps usq; ad Communionem.

Imaginare Christum, de Cruce depositum in vlnis B. Virginis, cuius affectu amplecteris vulnera Saluatoris tui. Deinde per communionem spiritualem, semper ardens ipsius desiderium iuitabis Christum, deponesque in cor tuum, ceu in sepulchrum, eo tempore, quo Sacerdos communicat; petendo à Christo, ut in te per gratiam suam semper maneat.

Orationes post Communionem.

Denotant Christi apparitiones post resurrectionem: ubi petes gratiam resurgendi à pecca-

peccatis, & felicem resurrectionem post mortem tuam..

Dum Sacerdos benedicit.

Recordare Christi in Cœlum ascendentis dum eleuatis manibus benedicebat. A*postolis.* Petre & supplex recipe ab eodem benedictionem.

*****:*****

C A P V T I X.

Praxis recitandi Coronam

B. Virginis.

Oratio prævia.

Pater æterne, da mihi gratiam laudandi Filiam tuam. Fili Dei vnigenite, da mihi gratiam laudandi Matrem tuam. Spiritus Sancte Deus, da mihi gratiam laudandi Sponsam tuam. Tu quoq; ò dignissima Virgo & Mater Dei, dignare me laudare te. Ego hanc Coronam tibi offero per manus Angeli Gabrielis, corde ac ore ipsius, ac totius militantis & triumphantis Ecclesiæ, ad gustum Tuum, & gloriam accidentalem; in gratiarum actionem pro omnibus beneficijs Tuis, ad compensandas omnes negligentias meas, in cultu & amore Tui: pro N. N. N. &c.

P R I M A D E C A S.

In honorem Conceptæ & Natae B. Virginis.

Pater noster, &c.

1. Ave Maria ab æterno, in primo genitam
apurarum creaturarum electa, Gratia ple-
na Dominus tecum, &c.
2. Promissa & expectata in lege naturæ
& scripta,
3. Impetrata precibus sterilium paren-
tum,
4. Präseruata à peccato originali,
5. In instanti Conceptionis Tuæ redditæ
moraliter impeccabilis,
6. In instanti Tuæ Conceptionis libera à
fomite concupiscentiæ,
7. In instanti Tuæ Conceptionis, gratiâ &
oninibus virtutibus super omnes
alias creaturem ornata,
8. In instanti Conceptionis Tuæ, scientijs &
infusis & vnu rationis perfecto
prædita,
9. Nata ad orbis decus & solatium,
10. Ave Maria insignita nomine MARIA die
14. a Tuo natali, Gratia plena, &c.

I E S V Tibi sit gloria, &c.

M A R I A Mater gratiæ, &c.

D E

DECAS SECUNDA.

*In honorem pueritiae & Maternitatis
Marianae.*

Pater noster, &c.

1. **T**rimula in templo præsentata,
  2. Trimula votum Virginitatis prima emittens,
  3. In templo contemplationi vacans, ad
14. annum ætatis,
  4. *Anc* Castissimo Ioseph desponsata,
  5. *M* Ab Angelo Gabriele salutata,
  6. *M A R I A* Filium Dei obumbrante Spiritu Sancto concipiens,
  7. *M A R I A* Elisabetham visitans & Ioannem sanctificans,
  8. Ob angorem Sponsi Iosephi solicita,
  9. Spatio nouem mensium Filium Dei in utero portans,
  10. Expectans horam virginis partus.
- I E S V Tibi sit gloria, &c.
M A R I A Mater gratiæ, &c.

DECAS TERTIA.

In honorem partus Mariani.

Pater noster, &c.

1. **A** Ve Maria Bethleem profecta, ibiq; locum non habens in diuersorio, *Gratia plena Dominus tecum, &c.*

2. In spelunca D E U M hominem sine corruptione & dolore parturiens,
3. Natum ex te Deum hominem adorans, & amplectens,
4. *Aue Maria* Deum hominem pannis inuoluens, & reclinans in præsepio,
5. *Maria* Deum Infantem lactans ybere de Cœlo pleno,
6. *Maria* Natum Messiam Pastoribus exhibens,
7. *Maria* Circuit ciso Deo Filio condolens,
8. Nomen IESU Filio imponens,
9. Tribus Regibus Filium adorandum proponens,
10. In templo primogenitum tuum Deo offerens,

I E S V Tibi sit gloria, &c.

M A R I A Mater Gratia, &c.

D E C A S Q V A R T A.

*In honorem Dei paræ seruientis Christo
vsg̃ ad passionem ipsius.*

Pater noster, &c.

1. *Ave Maria* Fugiens cum Filio in Ægyptum *Gratia plena, &c.*
2. Per septennium cum Filio in Ægypto exulans,
3. Deum hominem in ciuitate Nazareth educans,
4. Suauissimo contubernio Dei hominis, pluribus annis fruens,

5. In

5. *Aue M A R I A.*
6.
7.
8.
9.
10.

I

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

Aue M A R I A

NON V M

51

5. In templo amissum duodennem Filium quærens,
  6. Post triduum invento filio gaudens,
  7. Deum hominem Tibi subditum habens
  8. Primum miraculum in Canæ nuptijs à filio impetrans,
  9. Verba Filij concionantis in corde tuo conseruans,
  10. A Muliere, de tûrba vocem extollente publicè collaudata,
- I E S V Tibi sit gloria, &c.
- M A R I A Mater gratiæ, &c.

Gratia plena, &c.

DECAS QVINTA.

In honorem planctus DEI para.

Pater noster, &c.

1. A Ve Maria, Filio ad mortem abeunti valedicens, *Gratia plena, &c.*
2. Compassa filio capto, flagellato, spinis coronato,
3. Occurrens filio crucem baiulanti,
4. Stans iuxta Crucem Filij Crucifixi,
5. Ioanni à Filio è cruce commendata,
6. Ioannem pro Filio acceptans,
7. Cernens cum dolore filium morientem,
8. Cernens filio morruo latus aperiri,
9. Depositum de Cruce filium suu excipiens,

Gratia plena, &c.

C 6

10. Fi-

10. Filium mortuum sepulchro inferens,
IESV Tibi sit Gloria, &c.
M A R I A Mater gratiæ, &c.

D E C A S S E X T A.

*In honorem DEI paræ gaudiorum
& gloriæ.*

Pater noster, &c.

1. A^{ve} Maria, Rediuiui filij prima conspectu & amplexu gaudens,
2. Filium in Cœlos ascendentem intuens,
3. Spiritu Sancto die Pentecostes cum Apostolis repleta,
4. Cum fidelibus in fractione panis Eucharistici perseuerans,
5. Apostolos in conuersione ad fidem populorum iuvans,
6. Præ amoris Dñini vehementia in complexu Filij, & in corona Apostolorum suauissimè expirans,
7. Apostolorum humeris ad tumulum elata,
8. Cum anima & corpore ad Cœlos asumpta,
9. Ad Filij dexteram supra omnes Angelos exaltata.
10. Cœli terræque Regina declarata,
IESV Tibi sit gloria. &c.
M A R I A Mater gratiæ, &c.

Ter-

Ternio ultimus.

Pater noster, &c.

Aue Maria Laureola Martyrum coronata.

Aue Maria Laureola Doctorum coronata,

Aue Maria Laureola Virginum coronata.

Credo. Magnificat, &c.

Praxis recitandi Corollam 12. stellarum seu virtutum DEI paræ.

V. Dignare me, laudare te, Virgo sacrata.

R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

Pater noster &c.

*In honorem DEI Patris amantis B.V.M.
ut filiam.*

1. Ave Maria charitate DEI ardentissima,
gratia plena, &c.
2. Ave Maria religione erga DEUM ornatissima.
3. Ave Maria pientissima.
4. Ave Maria obedientissima.

Pater noster.

*In honorem Filij amantis B. V.
ut Matrem.*

5. Ave Maria misericordissima.
6. Ave Maria liberalissima.
7. Ave Maria mansuetissima.
8. Ave Maria patientissima.

Pater noster &c.

In ho-

*In honorem Spiritus S. amantis B. Virg.
ut Sponsam.*

9. Ave Maria castissima.
10. Ave Maria pauperrima.
11. Ave Maria prudentissima.
12. Ave Maria veracissima.

in fine *Salve Reginu.*

*****:*****

C A P V T X
Variæ Coronæ per hebdomadæ dicendæ.

Die Dominico in honorem SSS. Trinitatis recitetur in Maioribus globulis: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth, plena est omnis terra gloria eius.* In Minoribus vero globulis: *Gloria Patri, &c.*

Feria Secunda. In honorem Angeli Custodis, in Maioribus globulis dicatur: *SS. Angeli Custodes nostri, defendite nos in prælio, ut non pereamus in tremendo iudicio.* In Minoribus autem dicatur: *Angеле Domini, qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna custodi, rege & gubernā.*

Feria Tertia. In honorem Beati Stanislai, dicatur in Maioribus globulis: *Gloria Patri.* In Minoribus: *Ave Beatae Koszule, Cœlestis horii florula, meis da I E S U M fletibus, da Dominum geometibus.*

Feria

D E C I M V M.

55

Virg.
Feria Quarta. Recitetur in Maioribus globulis: *Pater noster.* In Minoribus vero: *Deus meus & omnia, amo te super omnia.* Vel: *Deus meus sis benedictus in æternum.* Vel: *Deus propius esto mihi peccatori.*

Feria Quinta. In honorem SS. Sacramenti. In Maioribus globulis: *O salutaris hostia.* In Minoribus: *Laudetur SS. Sacmentum.*

Feria Sexta. In honorem Passionis Domini. In Maioribus globulis: *Adoramus te Christe & benedicimus tibi, quia per S. Crucem tuam redemisti mundum,* In Minoribus vero: *Qui passus es pro nobis, IESV Christe miserere nobis.*

Sabbatho. In honorem Beatæ Virginis. In Maioribus globulis recitetur: *Aue filia DEI Paris, Aue Mater DEI Filij, Aue Sponsa Spiritus Sancti.* In Minoribus autem repetatur suprema vox morientis S. Francisci Xauerij illa: *Mater DEI memento mei.* Vel B. Stanislai: *O Maria sis mihi propitia.*

*****

C A P V T X I.

**Obseruanda circa confessi-
onem Sacramentalem.**

Ante Confessionem Actus.

I. Confundere ac erubescere cum Publicano
nolente oculos ad Cælum leuare.

DEVS

DEVS infinitæ Maiestatis, confundor & eru-
besco ante te, quod tanta fœditate peccato-
rum, animam meam sanguine Filij DEI emun-
datam, contaminauerim.. Quod contra te Pa-
trem, ego ingratissimus filius; contra te supre-
num Principem, ego rebellis servus; contra te
Deum meum, ego vilissimus terræ vermiculus
insurrexerim.. Quod deniq; me tam exosum
oculis tuis ac B. Virginis totiusq; curiæ Cœle-
stis reddiderim.. Ah quam inops sum, quam
nudus, gratia tua spoliatus, quam dignus sum
ab omnibus creaturis contemni & odio haberi,
propter peccata mea.

**2. Admiraberis DEI erga te longani-
mitatem..**

ET quomodo, o Iudex iustissime omnem
contra me non armasti creaturam? Quo-
modo me viuum terra non absorbuit? Cur in
me fulmina de Cœlo non ruerunt? Tua hoc
clementia effecit, o Pater misericordiarum, qui
me tunc etiam, cum te peccando oppugnabam,
ad vbera tua gestabas, qui me ad hanc insuper
poenitentiam non solum exspectasti, sed etiam
vocasti, & nunc amplexum & oscula mihi pa-
ras filio prodigo.

3. Deprecaberis DEUM offensum..

Fretus ergo misericordia tua, qua peccato-
res recipis, ad te venio è regione longinquæ
dissimilitudinis prodigus filius, procido coram
te cum seruo debitore, prouoluor ad pedes tu-
os

os cu
tentia
cord
miser
tius e

D
simu
virtu
fend
sum
teria
Spei
nem
mot
Mai
Dol
mo
leo
Ben
grat
Iuri
ni.
mei
nan
con
defi

A

os cum Magdalena, & affectu omnium pœnitentium, qui tibi aliquando placuerunt, miseris cordiam supplex imploro. Peccavi Domine, miserere mei: patientiam habe in me: propius esto mihi peccatori.

4. Retractatio & Dolor.

D Amno DOMINE, reuoco, & detestor omnia peccata mea, ideo quia tibi displicent, simulq; super omnia doleo ex motiuis omnium virtutum, quia te aliquando DEUM meum offendii. Doleo ex motiuo Charitatis, quia tibi summum bonum omni amore dignissimum materialam displicentiæ præbui. Doleo ex motiuo Spei, quia me à te à Beatitudine mea auerti, & finem ultimum in creatura constitui. Doleo ex motiuo Religionis quia tibi excellentissimæ Maiestati, cultum debitum peccando subtraxi. Doleo ex motiuo Obedientiæ, quia tibi supremo Legislatori inobedientem me præbui. Doleo ex motiuo Gratitudinis, quia tibi maximo Benefactori, pro tot beneficijs tot offensas ingratus exhibui. Doleo ex motiuo Iustitiae quia Iuri tuo supremo, quod habes in me, contraueni. O utinam exitus aquarum deducant oculi mei, qui non custodierunt legem tuam! O utinam nunc omnium pœnitentium, lachrymas, contritiones, & amaritudines habeam, quibus defleam peccata mea.

5. Propositum:

A H quando tandem finis turpitudinis meæ!
auxi-

dixi nunc cœpi, statuo firmiter Domine cum auxilio gratia tua, omnia peccata præsertim NN. omnesque peccatorum occasiones diligenter vitare. Protestor coram te & curia tua cœlesti vniuersa, quod malim mori, & omnia aduersa pati, quām te peccato mortali offendere. Demergo igitur animam meam in sanguinem tuum pretiosissimum, tempore Passionis tui in ablutionem peccatorum effusum, & per eandem passionem ac mortem tuam, te rogo, ut deleas iniquitatem meam. Amplius laua me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

In ipsa Confessione.

Dicitur à Sacerdote benedictione, recita imprimis Confiteor. Deinde humiliter, distincte, integrè, cura circumstantiis necessariis, ac numero peccatorum grauiorum, non secus ac reus coram Iudice DEO, enumera peccata tua, hoc ordine, ut primo dicas peccata quæ respiciunt D E V M; deinde illa, quæ proximum concernunt, ac demum quæ te ipsum hoc, vel simili modo:

Peccata contra D E V M.

Accuso me de omni tepiditate in cultu & amore D E I, Beatissimæ Virginis & Sanctorum Patronorum.

Coronas, examina conscientiæ, aliaq; consueta exercitia pietatis, quandoq; negligenter non cum debita attentione & reuerentia, ac deuotione absolui; aut omisi ex negligentia.

Mi ssæ

V N D E C I M V M.

59

Missæ sacram die profesto ex negligentia
omisi, aut etiam die festo.

Confabulatus sum in templo contra reueren-
tiam SS. Sacramenti.

Iurauit temere vel falso toties.

Inspirationibus Diuinis saepe non obediui.

Omisi ex negligentia Indulgentias, aliasque
occasions meritorum.

Mentem ad DEUM raro eleuabam, nec me-
moriā præsentia Diuinæ habere studui.

Pro beneficijs a DEO acceptis gratias debi-
tas ipsi non agebam.

Angelo Custodi debitam non exhibebam re-
uerentiam.

Non excitabam in me desiderium videndi
DEUM in cœlo, &c.

Intentionem rectam in meis actionibus non
habui.

Contra proximum.

Motibus iracundiæ inhæsi contra prox-
imum.

Locutus sum verba aspera, mordacia, con-
tumeliosa.

Imprecatus sum malum eidem serio, delibe-
rate, vel non. Signa impatientia alteri ostendi.

Detraxi famæ alterius grauiter vel leuiter.

Detrahentes non impediui.

Dehonoraui personam alicuius authoritatis.
Seminaui discordias inter aliquos.

Inuidebam alijs laudem vel honorem.

Iniu-

Iniuste accusavi alterum cum d amno ipsius
graui vel leui.

Damnum alteri feci in bonis fortunæ.

Percussi alterum grauiter vel leuiter.

Contra seipsum.

COgitationibus superbis vanæ gloriæ, vel ni-
miae de me præsumptionis inhæsi.

Ambiui vanam laudem apud homines.

Aliqua dixi ad laudem mei pertinentia.

Imaginationibus impuris negligenter resti-
ti, vel ijs inhæsi, & delectatus sum deliberate,
vel non.

Dedi ijsdem occasionem & qualem.

Colloquia obſcœna cum ſcandalō institui,
vel audiui cum delectatione, vel non impediu-
tatione.

Negligens fui in custodiendo aspectu alijs-
que ſenſibus.

Curiosus fui in videndo, in audiendo, lo-
quendo.

Temperantiam debitam in cibo & potu
non ſeruaui.

Tempus otioſe consumpsi.

In fine.

DE his atq; de omnibus totius vitæ meæ pec-
catis præſertim de omnibus impatientijs &
verbis otiosis accuso me, doleo ſuper omnia,
ex amore DEI ſummi Boni, propono cum DEI
gratia emendationem, peto pœnitentiam &
absolutionem.

Post

Post Confessionem.

Conferes te illicè ad agendas DEO gratias pro Beneficio absolutionis, confirmando propositum, & per tendo perseverantiam in gratia DEI, quam in hoc Saeramento obtinuisti, quod fieri potest hoc vel simili modo.

BEnignissime IESU, reuertor ad te cum leproso mundato, & cadens in faciem meam ante pedes tuos, gratias ago, quia me à lepra peccatorum sanguine tuo emundasti. Benedicta sit in æternum Bonitas tua, quæ me respexit longe errantem, & non proiecit à facie sua me canem foetidum, sed omnia peccata mea post tergum suum proiecit. *Quis sum ego Domine,* quia dignatus es me rebellem tibi, me tuum contemptorem, me vilissimum terræ vermiculum, me fugitivum, tam benigne trahere ad te, tam misericorditer osculo pacis donare. Tua hoc bonitas fecit ò Pater misericordiarum, qui me prodigum filium ad te reducem suscepisti, stola gratiæ induisti, paterno amplexu dignatus es. Misericordias igitur tuas in æternum cantabo, & benedicam te in omni tempore, qui propitiaris iniquitatibus meis, qui sanas omnes infirmitates meas, qui redimis de interitu vitam meam, qui coronas me in misericordia & miserationibus tuis.

Quis vero iam amplius me separabit à te ò bone IESU? an tribulatio? an voluptas? an mors? Nihil horum cum gratia tua mihi DEUS. Statuo firmi-

firmiter custodire Iudicia iustitiae tuæ. Malo mori quam fœdari, quia mihi bonum est adhærere tibi, quia tu omni amore dignus es.

Confirma Domine hoc propositum, quod
in me operatus es. Adiuua me à IESU, virtus
mea, firmamentum meum, refugium meum, &
liberator meus. Adesto mihi Diuina Mater,
peccatorum refugium. Adeste Beati Cœlites,
Patroni mei.

Quia verò adhuc tibi Domine ita debitor sum, ut non habeam vnde de meo satisfaciam; idcirco quidquid mihi deeist, suppleo ex meritis tuis infinitis, quæ tibi vna cum meritis Pretiosissimæ Matris tuæ, & omnium tuorum Electorum, offero in satisfactionem pœnæ debitæ pro peccatis meis. Offero simul etiam cum illis meam hanc exilem satisfactionem Sacramentalem, quam nunc amore tui facio, ipse vindex sceleorum meorum: tu eam suscipe & salua me.

Hic absolvit pænitentiam, cum sit pars integralis
iuris Sacramenti, ne protracta ad statum peccati
tibi parum aut nihil proficit.

C A P V T XII.
Praxis sacræ Communionis.

Ante Communionem.

Premittenda est duplex præparatio, Remota & Proxima. Remota consistit 1. in puritate cor-

te cordis, non solum a sordibus peccati, sed etiam ab affectu inordinato ad aliquam creaturam. Nam ut ait Spiritus Sanctus, anima saturata bonis terrenis, calcat hunc Cœleitem favum Eucharistiae.

II. Consistit in aliqua mortificatione pridie Communionis facienda: quæ mortificatio potissimum afficere debet linguam, & gustum, quibus immediate percipimus sacram Eucharistiam, ut sic Agnus iste Immaculatus sumatur cum lactucis acerbis & agrestibus.

III. Consistit in excitatione feruentis desiderij ad imminentem breui Communionem. Proxima vero præparatio complectitur hos affectus.

Actus Fidei.

Redo firma fide, Domine Iesu Christe propter tuam revelationem, te sub accidentibus Eucharisticis esse vere & realiter præsentem, vna cum Diuinitate, anima, corpore, & sanguine tuo pretioso, & quidem per conuerzionem totius substantiae panis in corpus tuum, & totius substantiae vini in sanguinem. Illum inquam DEUM te præse tem credo, & confiteor in hoc Sacramento, qui ex Patre genitus es, ante omnia secula, eidem consubstantialis: qui pro salute nostra incarnari, nasci, pati, & mori voluisti, qui deniq; a mortuis rediuiuus nunc ad dexteram DEI sedes, Iudex viuorum & mortuorum. Tu es ipse Rex meus, & Deus meus. Tu Rex gloriae

gloriæ Christe. Tu Patris sempiternus es filius. Tu ad liberandum, suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum. Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris, &c.

Actus Gaudij.

GAUDE & exulta anima mea, ecce Rex tuus venit tibi. En ipse stat post parietem & velamen istorum accidentium Panis. En pulsat ad cor tuum, vt ipsi aperias. O quanta mea felicitas! Regem cœli & terræ meo suscipiam hospitio, illum complectar, quem castis suis visceribus, quem invlnis suis Virgo Mater gestauit, cuius visione omnes Beati in cœlo satiantur, &c.

Actus Humilitatis.

SED vnde hoc mihi, vt Dominus meus veniat ad me? Quis enim ego sum Domine? & quis tu? Tu candor lucis æternæ, infinita puritas; ego putredo, ego summa fæditas. Tu immensa Maiestas, ego vermis & cinis. Ergo ne parum est tibi semel in stabulo pro me natum esse, quia iterum hodie ad hoc sterquilinum cordis mei intrare desideras? O Domine exi à me quia homo peccator sum: non est bonum hunc panem filiorum mihi cani putrido dare: non expedit hancRedemptionis nostræ gemmam pretiosissimam ante porcum projcere.

Actus Spei.

AT scio Domine, quia etiam catelli edunt démen-

ment
& cla
pecc
ad te
etiam
voce
tis &
do ei
infin
cum
hodi
dom
pere
dicur
ad te
ac te
qui se
amor
sum;
muno
vía ac
via, v

P
C
strum
lud ta
merit
stra e
Conf

mensis Dominorum suorum; scio quia debiles & claudos ad coenam tuam inuitasti, quia cum peccatoribus manducasti, quia filium prodigum ad te reducem vitulo saginato tractasti. Audio etiam ex hoc Sacramento illam suauissimam vocem tuam: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Accedo ergo ad te fatus bonitate tua & clementia infinita, cum publicanis & peccatoribus: venio cum filio prodigo: Pater benignissime, fac me hodie, sicut unum de mercenariis tuis, qui in domo tua abundant panibus, ego enim fame pereo. Ecce infirmus sum; ad te ergo Medicum venio. Immundus sum ac sitiens; ergo ad te curro, fontem omnis puritatis. Frigidus ac tepidus sum; ergo ad te propero o ignis, qui semper ardes, & nunquam extingueris, ut amore tuo accendar, & consumar. Tenebrosus sum; ergo ad te festino, ut illuminer a te o lux mundi, o Sol Iustitiae. Viator sum, errans in via ad patriam: ergo ad te configio, qui es dux, via, veritas & vita.

Inuocatio Sanctorum.

Pretiosissima Mater Dei, vosq; omnes Beati Cœlites, inuitate quæso hunc Regem vestrum ad tuguriolum cordis mei, præparate illud tanto hospiti, emundate, exornate vestris meritis, virtutibus, affectibus. Ornare illud vestra castitate, o SS. Virgines; vestra humilitate, Confessores; vestra patientia, Martyres; vestra

charitate, Apostoli; vestra fide, Patriarchæ & Prophetæ; vestra deuotione, Angeli & Archangeli. Tu vero Mater Misericordie depone ex vlnis tuis virginis hunc filium tuum, in sinum cordis mei, sicut illum in duro præsepio reclinasti, simulque concede mihi illos affectus amoris, quibus solebas eum amplecti, stringere, osculari.

Desiderium & Inuocatio Christi.

Quis mihi det te ò dulcissime IESU fugentem vbera Matris meæ, vt amplectar te & deosculer? Pater æterne, qui sic dilexisti mundum, vt ei vngenitum filium tuum dares, damihi nunc euadem. Fili vngenite Dei, qui de sinu Patris ad terram descendisti, descende Domine ad cor meum. Spiritus Sancte, qui Beatam Virginem Mariam dignum habitaculum Filio Dei fecisti, effice in me quoq; hospitium Filio Dei. Desidero te millies mi IESU, quando venies, me læsum quando facies? Quid mihi est in coelo, & præter te quid volo in terra? Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Paratum cor meum, paratum cor meum. Veni Domine & noli tardare, veni dulcedo mea, veni requies mea, salus animæ meæ, vita mea, Deus meus & omnia.

Po⁷

Post Communionem.

Salutatio Christi & Adoratio.

DEsideratissime hospes animæ meæ, pro-
cumbo ad pedes tuos cum Magdalena, teq;
supplex saluto in corde meo, &c. *Vide que su-
pra dicta sunt cap. 6.*

Affectus Amoris.

IESU dulcis hospes animæ meæ, te super om-
nes diuitias, honores, voluptates & super-
omnia bona creata æstimo, & amo pure pro-
pter te, & bonitatem tuam insinuant. **A**etiam
autem & amo te, quantum est ex me summe in-
tensiuæ, summe appretiatiuæ, Seraphicæ, Mari-
anæ, Theandrice, modis possibilibus mihi, gra-
tissimis tibi, tibi debitæ, te dignis. **A**mplector
pedes tuos, pro salute mea clavis transfixos;
exoscular manus vulneratas; exoscular latus
sacratissimum lancea perforatum. **A**mplector
& exoscular caput spinis coronatum, & omnia
ac singula vulnera, que pro nostra redemptio-
ne pati voluisti. **A**mplector autem te affectu
Beatissimæ Virginis Matris, affectu S. Iosephi,
B. Aloysij, &c. & omnium Electorum tuorum,
sive comprehensorum. O quis mihi det illo-
rum corda & affectus, ad te mihi fuis diligendum?
Gaudeo quod ab illis amoris perfecte, eorumq;
affectus sive iam elicitos, sive tota æternitate
eliendos, tibi nunc offero, vna cum illo affe-
ctu, quo te SS. Trinitas amat. Sa dicit Patroni
mei amate in corde meo, laudate & magnifica-

te mecum hunc Dominum meum, & exalteamus
nomen eius in id ipsum.

Gratiarum Actio.

Liberalissime Domine, quomodo tam copiose super me indignissimum effundis beneficia tua? Quid tibi in me placuit, quod ab aeterno de me cogitasti, meque charitate perpetua dilexisti, & ut spero ad gloriam aeternam praedestinasti: Quid promerui, quod me in tempore ex nihilo creasti, relictis in abyssu nihili infinitis creaturis melioribus? Quod me tibi semper rebellem huc usque conseruas, & in sinu tuo portas? Quid dignum in conspectu tuo egi, quod pro me seruo tuo redimendo incarnari, nasci, laborare, pati, ac mori voluisti? quod mihi reliquisti infinita merita tua, doctrinam, exempla, sacramenta? Quod me toties, non lacte ut mater filium, sed corpore & sanguine tuo refecisti, & nunc etiam refecisti? Quod denique me tot gratijs habitualibus ornasti, tot gratijs actualibus praeuenisti & adiuvasti? Agnosco & amplector viscera pietatis tuae, quibus me diligis, agnosco misericordes oculos, quibus respexisti super canem mortuum, similem mihi: atque pro hac tua liberalitate, ac pro omnibus & singularibus beneficijs, praesertim pro isto ad me hodierno descensu, tibi gratias ago in unione omnium affectuum, quibus te laudant Sancti tui in celo. Benedic anima mea Domino, & omnia que intra me sunt nomini sancto eius. Benedic anima

emus
cam Dominum in omni tempore, semper laus
eius in ore meo.

Oblatio Sui.

Sed quid retribuam Domino pro omnibus
quæ retribuit mihi? Nihil habeo Domine,
nisi ista duo æra minuta, corpus & animam, ni-
si me ipsum, & quidem iam tot titulis tibi de-
bitum. Me ipsum ergo tibi in Sacrificium tra-
do, & offero. Suscipe Domine Intellectum me-
um, & Memoriam, ut de te, propter te cogi-
tem. Suscipe Voluntatem, ut id velim quod tu
vis, id nolim quod tu non vis. Suscipe Cor me-
um, ut te solum amet. Suscipe deniq; omnes
animæ meæ & corporis Potentias ac vires, ut
in omnibus suis operationibus, ad solam nomi-
nis tui gloriam tendant.

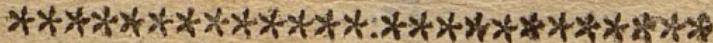
Petitio.

Domine non dimittam te, donec benedix-
ris mihi. Benedic quæso sicut vis, scis, &
potes cordi meo, ut te diligat. Benedic omni-
bus animæ meæ facultatibus, ne te vñquam of-
fendant. Da mihi veniam peccatorum meo-
rum, da profectum in virtute præsertim N. Da
vñsum salutarem huius sacramenti, ut in fortitu-
dine cibi huius, coram te ambulē perfec̄tè,
donec perueniam ad te ô Deus meus, vñicum
ac summum bonum meum.

Ad B. Virginem.

Ad te etiam supplex accedo Virgo & Mater
Dei

Dei ac Domina mea. Ago tibi gratias, quod
hunc Filium Dei Dominum meum, quem ego
nunc in sacramento suscepi, in vterum tuum
suscepisti, quod ei sanguinem tuum purissimum
ad formandum hoc corpus suppeditasti, quod
illum pro hoc vnu meo nutriuisti & educasti.
Beata viscera tua, quæ portauerunt hunc æter-
ni Patris filium, & beata ubera, quæ lactau-
runt Christum Dominum. Tu in me illum am-
plete: Tu illi canta in corde meo illud eu-
um Magnificat, quo SS. Trinitatem delectasti:
Tu mihi concacie illos tuos affectus amoris, qui-
bus eundem siue in vtero, siue in vlnis tuis pro-
secuta es: ac deum impetra queso mihi ab il-
lo vel micam donorum & gratiarum, quas ip-
se tibi pro hospitio rependit.

C A P V T XIII.

Actus Virtutum Theologi-
carum & Moralium.

*Habentur in Corde Sancto Theo-
phili Mariani, à nobis edito, quò
Lectorem remittimus.*

C A-

*****

CAPVT XIV.

Praxis Laudandi DEUM.

IN qualibet creatura, quam sensu percipis, adora, lauda & ama aliquam perfectionem Dei, in tali creatura reluentem. V. g. in cœlo magnitudinem, in sole claritatem, in flore pulchritudinem: O quam pulchrior, quam clarior Domine, &c.

2. DEO age gratias pro creatione, conseruatione, cooperatione, gubernacione, omnium & singularum creaturarum. O Domine sis benedictus in æternum, qui me cum hoc Sole illuminas, cum hoc igne calefacis, cum hoc flore recreas, &c. Quot stellæ in cœlo, quot guttæ in mari, quot atomi in terra, quot creaturæ in hoc vniuerso sunt, fuerunt & erunt, toties te pro omnibus & singulis momentis creationis ipsarum, & conseruationis, nec non concursus tui cum ipsis, laudo & glorifico.

3. Omnia bona opera omnium hominum & Angelorum, quæ tibi Domine vñquam placuerunt, vel adhuc placebunt, approbo, & tibi offero ad gustum tuum: è contra quot peccata in hoc vniuerso fuerunt, sunt & erunt, toties illa detestor, & retracto, teq; amo super omnia, in recompensationem aliquam pro illis.

4. Facio tale pactum ò DEUS tecum. Quoties

per hunc diem respirabo, toties in me volo trahere corda, & affectus electorum tuorum, atq; illis toties te amare, & laudare, & quidem in proportione geometrica dupla; ita ut sequens affectus sit duplo intensior, quam fuerit præcedens.

5. Conuersus ad quatuor Orbis partes, quater genu flecte, adorando DEUM nomine omnium hominum in mundo viuentium, præsertim fidelium & peccatorum, dicendo cum Seraphinis: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus. Vel: Regi seculorum immortali soli DEO honor & gloria.

*****

C A P V T X V.

De modo colendi Christum
Dominum, & Festa ipsius per Annum celebrandi.

*Vniuersaliter ad cultum Christi Domini
haec conducent.*

I.

FRequenter illum adorare, sive in Eucharistia, sive in Cœlo, vbi illum contemplaberis ut Gubernatorem, ut summum Pontificem, ut omnium gratiarum Dispensatorem, dicesq; dum cœlum aspicis: *Sedenti in throno DEI, & Agno honor & gloria.*

2. De-

o tra-
, atq;
em in
quens
præ-

qua-
omni-
ertim
aphi-
Vel:
loria.

***

im
An-

nini

hari-
labe-
cem,
cesq;
O
De-

DECIMVM QVINT.

73

2. Desiderare & procurare, ut gloria & amor Christi promoueatur ubiq; & semper.
3. Procurare ut actiones tuæ sint similes actionibus ipsius.
4. De illius officijs, ex excellentijs ac meritis, loqui, legere, meditari.
5. Honorare illum in proximis tanquam Caput in membris.
6. Offerre saepius ipsius merita, SS. Trinitati, offerre etiam Patri æterno illud Sacrificium, quod Christus Dominus perpetuo offert in Cœlo: *Pater respice in faciem Christi tui.*
7. Elicere 33. affectus erga Christum, in honorem 33. annorum ipsius vitæ. Sunt autem hi, vel similes.

Affectus erga D. IESVM.
Qui etiam disponi possunt per de-
cades Coronæ.

I. Adoratio.

1. Esu Excellentissime, te adoro cultu latriæ verum DEUM ac supremum Dominum meum.
2. Fides. IESV Veracissime, in te credo, & omnia quæcunque reuelasti, firmissime amplector propter te.
3. Spes. I E S V Benignissime, in te spero & per merita tua, veniam, gratiam & gloriam.
4. Amor. IESV Amabilissime, te super omnia bona creata æstimo, ac diligo toto cordis mei affectu.

D 5

5. Gra-

5. *Gratulatio.* IESV Perfectissime, cum tota Ecclesia gratulor tibi, & gaudeo de tua Diuinitate, de omnibus excellentijs tuis.

6. *Gratitudo.* IESV Beneficentissime, pro tua incarnatione, doctrina, meritis, sacramentis & pro gratijs omnibus, sis benedictus in æternum.

7. *Zelus glorie Christi.* IESV Honorabilissime, desidero ut ab omnibus creaturis rationalibus super omnia lauderis & ameris in æternum.

8. *Dolor.* IESV Dignissime, doleo super omnia mala, de omnibus peccatis, negligentijs, ac irreuerentijs, quibus aliquando à me, & ab omnibus peccantibus offenditus es.

9. *Oblatio sui.* IESV Liberalissime, totus sum tuus, eroq; in æternum, sicut tu totus meus es. se voluisti.

10. *Petitio.* IESV Misericordissime, per vulnera tua esto mihi IESVS & Saluator nunc & in morte mea.

Hic affectus cum semper usurpari possit, sunt tamen alij, qui magis sunt accommodati singulis festis Salvatoris, de quibus aliquid dicendum.

In Adventu Exercitia.

I.

Visitabis sepius in utero Beatissimæ Virginis Christum, tanquam in carcere pro liberatione tui existentem, & in honorem nouem mensium, quibus ibi mansit, elicies nonem actus, quales sunt. Fides de Incarnatione Verbi Diuini-

DECIMVM QVINT.

75

ni, Adoratio eiusdem Verbi Incarnati, Amor eiusdem, in vniione amoris, quo illum in utero suo amabit Beatissima Virgo, Gratiarum actio pro beneficio Incarnationis, & similes.

2. Quoniam DEVS per incarnationem specialiter manifestauit sua attributa, benedices omnia & singula, hoc modo: Domine sit benedicta ab omnibus super omnia tua Potentia, quam ostendisti vnie modo tam mirabiliter Verbum humaniati. Sit benedicta Sapientia tua, qua inuenisti modum tam proportionatum salvandi genus humanum. Sit benedicta Liberalitas tua, qua nobis filium tuum, & omnia cum illo donasti. Sit benedicta Misericordia tua, qua nostras miserias suscepisti. Sit benedicta Iustitia, cui ut satisfaceres ad æqualitatem pro nostris peccatis, carnem passibilem suscipere voluisti. &c.

3. Imitando VERBVM Incarnatum, in honorem ipsius muti & humiliati, hoc tempore exercebis te potissimum in refrenandis vitijs linguae, & in actibus humilitatis. Item ad imitandam vniōnem hypostaticam, exercebis te in vniione morali cum D E O, quæ consistit in destruōione amoris proprij, qui est velut subsistentia hominis veteris & terreni, & in amore D E I, per quem homo unus cum D E O spiritus efficitur.

4. Petitiones hoc tempore istæ possunt esse? VERBVM Incarnatum, de cælo in terram descendens, da ut ego hinc in cælum tendam, & perveni-

*am. Fili D E I, qui factus es filius hominis, da mi
ego siam Filium D E I.*

O Sapientia Incarnata, quæ ad me docendum venisti, da ut obseruem doctrinam tuam.

*Tessera hoc tempore frequenter repetenda,
sit hæc: Veni Domine & noli tardare.*

In Natiuitate Domini.

I.

A Liquoties de die, nunc cum Pastoribus, nunc cum Angelis cantantibus Gloria in excelsis, nunc cum Magis, salutabis & adorabis in stabulo Christum natum, hoc modo: VERBUM Incarnatum, adoro in hoc patuo tuo corpusculo, immensitatem tuam, qua cœlum & terram imples. Adoro in hac paupertate diuitias gloriæ tuæ. Adoro in hac tenella ætate, tuam æternitatem. Adoro in hac muta infantia tuam sapientiam infinitam. Adoro in hac carne mortali tuam immortalitatem. Salve Rex Regum, Rex pacifice, Princeps pacis, veni & impera nobis. Salve lux mundi illuminans pastores: illumina quæso tenebras meas. Salve pastor, quærens in hoc stabulo ouem perditam: quære me, quia ouis sum perdita. Salve Magister veritatis, docens ex hac Cathedra præsepij: doce me facere voluntatem tuam...

2. Toto die per imaginationem versaberis in sacro stabulo, in quo natus est Christus. Itaque decumbes prope bouem & asinum, qui Christo præstabat obsequium. Dum te indues, recor-dabe-

DECIMVM QVINT.

77

daberis fasciarum Christi Infantis. Dum comedes, recordaberis lactis virginis, quo Christum Virgo Mater nutriebat. Audiendo cantum, recordaberis cantus Angelici in stabulo. Dum examen facies, putabis te cum S. Iosepho vertere stabulum, iuxta illud Dauidis : *Scopebam Spiritum meum.*

3. Communio sacra sic fieri potest. Cor tuum est stabulum, in quo Christus nasci debet per gratiam, quam immundum & bestialibus affectibus plenum ! Primo ergo te humiliabis coram D E O. Secundo. Emundabis cor tuum per contritionem. Tertio. Videndo quod non sit locus Christo nato in diuersorio, inuitabis eum ad cor tuum, petesque à Beatissima Virgine, ut filium suum in corde tuo tanquam in duro praefatio deponat. Quarto. Sic introducto Christo per Communionem ad stabulum cordis tui varia illi obsequia præstabis : itaque adorabis eum cum Pastoribus ac Magis, offeresque aliquam spontaneam incommunitatera, quam suscipies in honorem Christi, aliquid simile in sua Natiuitate patientis. Complectaris ipsum affectu Sancti Iosephi & Beatissimæ Virginis, ac velut Bos & Asinus, comparatus scilicet iumentis insipientibus, eundem amore tuo feruentia calefacies. Ligabis fascijs non tam illum, quam tuam rebellem voluntatem, faciendo aliqua sancta proposita. Parabis balneum illi ex lacrymis contritionis, & compassionis erga Saluatorem tuum iam in sua Infancia pro te pati incipi-
entem

C A P V T

entem. *Quinto.* Obturabis foramina sensuum tuorum, interdiu custodiendo oculos, linguam, aures, ne ventus frigidus tepiditatis incommodum offerat Christo, quem in cor tuum suscepisti.

Tessera huius diei, ad singulas horas pronuncianda hæc erit: VERBVM CAROFACTVM EST, & habitauit in nobis, Vel: IESV tibi sit gloria, qui natus es de Virgine.

In Nōvo Anno.

I.

Reuocabis in mentem beneficia, quæ hoc anno à DÉO recepisti, & in gratiarum actionem offeres IESVM in circumcisione cruentatum.

2. Cum dolore commemorabis tibi peccata quibus DÉVM anno elapso offendisti, & in sanguine Christi in circumcisione effuso, ablues animam tuam, statuesque firmiter pro anno sequenti melius DÉO seruire, & vitare peccata, præsertim aliquot grauiora in particulari.

3. Pro strena offeres SS. Trinitati IESVM natum & circumcisum, per quem pro strena vicissim petes benedictionem & gratiam sancte iuendi in anno sequenti.

Tempore Passionis.

I.

NUllum diem omittes, quo aliquid de Passione Domini non mediteris, vel legas, ea juxæ inferius habentur.

2. Mortificationes hoc tempore crebrius v-

surpan-

DECIMVM QVINT.

surpandæ, quales sunt disciplinæ, catenulæ, fomnus in lecto duriore, &c. &c. In honorem flagellationis, vinculum, & crucifixionis Dm.

3. In Actis omnibus ordinarijs retinebis memoriā Domini patientis, iuxta ea, quæ circa hoc dicta sunt cap. 3.

4. Videndo Imaginem Christi patientis, vel audiendo aliquod mysterium passionis, excitatibis in te affectum gratitudinis, & offeres Christum patientem pro tuis peccatis, quatenus Christo patienti oppositis. E. g. Sudorem Christi pro tua topiditate in obsequio Diuino, flagellationem pro sensualitate, spineam coronam pro ambitione, contemptum Domini pro superbia, crucifixionem pro impatientia, &c.

5. Curabis pro tua parte compensare ea, quæ Dominus pro te patitur. Itaque adorabis Majestatem eius contemptam, amabis Bonitatem infinitam odio habitam, laudabis & glorificabis Sapientiam derisam, Innocentiam contumelis affectam, Sanctitatem inter sceleratos reputatam, dicendo: *Domine quot contemptus, quot contumelias, quot odia pertulisti, tot tibi affero affectus laudis, honoris, amoris.*

6. Affectu compassionis omnia & singula vulnera Saluatoris salutabis hoc modo: Aue sedes Sapientiæ Caput Saluatoris mei, pro mea superbia corona spinea redimitum: heu me, ego te meis cogitationibus superbis, dishonestis, &c. ceu spinis laceravi. Aue Frons sole serenior spinis cruentata, in lapsu percussa ignosce quæ-

C A P V T

so inuerecundiæ meæ. Auete Oculi, æcli sydera, pro me velati, contusi, livore pleni: adoroyos, & damno meam curiositatem, meam vanitatem, &c. Auete Aures, portæ cordis, semper ad orationem nostram apertæ, & in Passione cõtumelijs sauciatae: vtinam aures meæ sint apertæ inspirationibus diuinis. Aue Vultus, Angelis desiderabilis, per alapam tuam, per sputa; non te auertas à me. Aue dulce Os, pro me felle & sili cruciatum. Aue Collum funibus constrictum, felle imbutum, propter meam intemperantiam. Auete Humeri crucem sustinentes, & flagellis cœsi. Auete Manus, vnde bona omnia procedunt, ligatæ & clavis transfixæ, pro nostris rapinis, vindictis alijsque manuum peccatis. Auete Pedes perforati. Aue Latus apertum, porta Domini, per quam Iusti intrant, fenestra humanitatis; intrem & ego per Te ad vitam æternam. Aue deniq; Cor Domini mei dulcissimum, Regia charitatis, refugium miserorum, meis voluptatibus afflitum, cruciatum, ac tanto erga nos amore ac̄ensum, per hoc ipsum Cor tuum. Te rogo bone IESV, ne permittas, vt sanguis tuus pretiosus sit pro me frustra effussus.

Tesseræ huius temporis. *Qui pasus es pro nobis, IESV Christe miserere nobis.*

In Resurrectione Domini.

I.

Salutabis Christum Dominum Rediuuum, cum

cum B
Aposto
2. C
3. S
rection
4. C
tibus g
5. I
Tesse
redru

PRO
de
ledice
33. a
pere
2.
vt illu
loque
nes a
SS. T
mort
iorer
3.
nedic
Apo
4.
exalt

cum Beata Virgine, cum sanctis mulieribus, cum
Apostolis &c.

2. Credes firma fide, eum surrexisse verē.
3. Sperabis per mortem eius felicem resur-
rectionem.
4. Gaudebis de eius resurrectione, & de do-
tibus glorioſi corporis.
5. Petes à vitijs resurrectionem spiritualem.
*Tessera huius temporis, hæc erit: Visat IESUS
redivivus. Credo quod Redemptor meus viuit.*

In Ascensione.

1.

PROSTRATUS ad pedes Christi Domini ascen-
dentis, cum Beata Virgine, & Apostolis, va-
ledices ipſi, & gratias ages pro laboribus spatio
33. annorum toleratis, ac pro consummato o-
pere nostræ redēptionis.

2. Offeres illi abeunti pro viatico cor tuum,
ut illud secum accipiat, & à terra attollat, cœ-
loque affigat. Offeres & aliquas tuas resolutio-
nes ac proposita transmittenda per Christum
SS. Trinitati, v. g. Quod DEum nullo peccato
mortali offendere velis; quod gloriam eius ma-
iorem propagare cupias &c.

3. Petes humillimè vt eleuatis manibus be-
nedicat tibi, illâ benedictione, quam dedit SS.
Apostolis.

4. Gaudebis de gloriōsa eius ascensione &
exaltatione nominis ipsius, ac de illo amplexu,

quo

C A P V T

quo SS. Trinitas Christum suscepit in cœlo.

5. Gratias ages SS. Trinitati pro ista exaltatione triumphali Christi Domini. Gratias item ages Angelis & SS. Patriarchis, quod Christum triumphantem ad cœlum deduxerint, ibique Regem suum adorauerint.

6. Adorabis in cœlo Christum, vt Regem, vt supremum Pontificem, vt Aduocatum, & Thesaurarium.

7. Desiderabis cum illo esse, & viuere in æternum.

*Tessera huius diei sit hæc: IESV tibi sit gloria,
qui victor in cœlum redis. Sedenti in Throno DEO,
O Agno honor O gloria.*

Die Pentecostes.

Tale exercitium proponit P.
M. P. Gaspar Druzbicki Societ:
I E S U in MSS.

I.

Concipiatur aestimatio dignitatis, bonitatis, potentiae, quam habet Spiritus Sanctus.

2. Desiderium eius presentiae.

3. Inuestigatio eorum, quæ me impediunt, quo minus Spiritum Sanctum plenè capiam, cùpientem se mihi per sua dona copiosà communicare.

4. Mei abiectione, humiliatio, annihilatio, in eius conspectu.

5. Ad-

DECIMVM QVINT.

83

5. Addi potest gratiarum actio, pro descen-
su in Apostolos, & pro omnibus illustrationi-
bus ac inspirationibus, mihi à Spiritu Sancto
datis.

6. Addi potest dolor de defectibus, quibus
restiti Spiritui Sancto, eumq; in me contritaui.

7. Inuocatio eiusdem ad animam, tanquam
ad templum suum; veniat ignis ad frigus, aurum
ad lutum, spiritus ad carnem. Vbi adhiberi po-
test intercessio Beatæ Virginis & Apostolorum
recipientium Spiritum Sanctum.

8. Petatio eorum donorum à Spiritu Sancto,
quibus hodie repleuit Beatam Virginem &
Apostolos.

Tessera huius diei: *Veni Sancte Spiritus, O*
emittre calitus lucis tuae radium. Veni. Cor mundum
meum in te IESU, O Spiritum regnum innova in
visceribus meis. Ne proiicias me à facie tua, O
Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me. Psal. 50.

In Feste Corporis Christi.

Præter ea quæ dicta sunt de visitatione SS. Sa-
cramenti, quam in hoc festo sapienter parere par-
ticipare ad devotionem sequentes iuuabunt:

Affectus erga SS. Sacramentum.

I.

Credo firmâ fide, & confiteor Domine IESU
Christe, te in hoc Sacramento esse verum
DEVM & hominem, & quidquid sancta Mater
Ecclesia credendum proponit, firmissimè am-
ploce.

2. Ad-

2. *Adoro te, hic præsertim, cultu latrīæ, affe-*
ctu totius Ecclesiæ militantis & triumphantis.

3. *Gaudeo de omni honore & gloria, quam*
habes ab Angelis, & fidelibus per totum mun-
dum, in hoc Sacramento.

4. *Doleo de omnibus haeresibus, blasphemis,*
sacrilegijs, irreuerentijs, quibus ab hæreticis &
malis Catholicis in hoc Sacramento offenditis.

5. *Ago tibi gratias cum tota Ecclesia tua, pro*
instructione, administratione, & vsu huius Sa-
cramenti, tam mihi, quam alijs, concesso.

6. *Desidero, ut ab omnibus creaturis rationa-*
*libus adoreris, & glorificeris in hoc Sacra-
 mento, & digne suscipiaris &c.*

7. *Domine totus sum tuus, eroque in æter-
 num, sicut totus meus esse voluisti in hoc Sa-*
cramento.

8. *SS. Trinitas respice in faciem Christi tui*
hic vere præsentis, quem tibi nunc offero, in
sacrificium Latreuticum, Eucharisticum, Pro-
pitiorium, Imperatorium.

9. *Da mihi quæso gratiam, vt te in hoc Sa-*
cramento, prout oportet, colam, & suscipiam,
ac demum in cœlesti conuiuio da, vt te fruar
in æternum.

Tessera huius diei ad singulas horas repeten-
da: Laudetur SS. SACRAMENTVM.

CAPVT XVI.

Breues Meditationes de Pas-
sione Domini.

lunaria
Christus Valedicit SS. Matri.

I. *Pro Hic Dominice*

Confidera anima mea, quam obediens fuerit Christus voluntati Patris æterni, cui ut obdiret, voluit etiam Matri suæ Sanctissimæ, quam adeo amabat, valedicere, ipsamq; relinquere ac affligere, properando ad crucem, & dolores, ac cruciatus acerbissimos. Tu vero quoties ad DEI inspirations obsurdescis ! quam nimis es affixus rebus creatis, quæ te in amore DEI impediunt ! Erubesce coram D E O, & nunc tandem dic vale omnibus salutis impedimentis, quamvis tibi charissimis, idq; amore Christi, & studio imitandi ipsum.

2. Considera, quo dolore, quibus lacrymis exceptit hanc valedictionem Filij sui SS. Mater, quæ tantoperè Christum, non ut hominem tantum, sed etiam ut DEV M diligebat : ex altera parte, vide quām patienter, hoc triste num-
tium tulit ; non conquerendo, non signa vlla impatientiæ ostendendo, sed potius confor-
mando se diuinæ voluntati. Tu vero dum pri-
varis aliquo solatio, dum tibi DEVS aliquam
affli-

afflictionem immittit, quām impatiens es!
quām D E I voluntati repugnas! Dole igitur
& desle tuas impatientias. Resigna te D E O
ad omnes afflictiones. Compatere afflictæ SS.
Matri, pete ab illa patientiam in aduersis.

hora 10th

Christus Orat in horto.

1.

Considera, quā reuerentia Christus orat Patrem, quā attentione, quā deuotione. Orat prostratus in terram, orat separatus à discipulis, in loco remoto ab omni strepitu, tempore noctis quieto. Et ramen fuit æqualis Patri, non fuit obnoxius distractionibus in orando. Tu vero quām irreuerenter, quām distracte, quam tepide oras, loquerisque cum D E I maiestate, cum sis pulvis & cinis, ac vilis ranuncula. Eribesce, dole, propone emendationem, pete à Christo donum orandi, & eius orationem offer DEO, pro tuis in orando defectibus.

2. Considera alias virtutes orationis Christi. Fuit enim coniuncta cum Filiali fiducia, cum diceret, *Pater si possibile est.* Fuit cum D E I voluntate conformis, cum diceret, *Non mea sed tua voluntas fiat.* Fuit perseverans, cum tribus horis, ter eandem orationem repetierit. Disce à Christo orante, qualis tua beat esse oratio, Vide an tali soleat esse. Pete veniam defecuum in orando. Propone Christum orantem imitari, & ad hoc operi ab ipso implora.

*Chri-*96
Chri-

V Ide
ster
agoniza
rit tant
Domin
mortom.
plas cor
bit ipse
illa tua
Christu
nunc ho
sis, exci
nem pe
laberis.
de pecc
mœrem
zantes i
trema,
tædijs,

2. V
deffluer
deinde
sam hu
nisi que
rauerit
quām p
nus pr
vsque

ns es!
e igitur
DEO
tæ SS.
ersis.

at Pa
Orat
iscipu
mpore
i, non
Tu
quam
state,
Eru
pete à
n offer

Chri
ucia,
n DEI
nea sed
tribus
Disce
ratio,
defe
antem

bri-

Flora 11. DĒCIMVM SEXT. 87
Pro Ieron. vda.

Christus tristatur & sanguine sudat:

i.

V Ide & imagina Christum pallentem, tristem, tœdio afflictum, quales solent esse agonizantes, & considera quod hæc tristitia fuerit tanta, ut sufficeret ad mortem, prout ipse Dominus dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Tum quece ex Christo: IESV, voluptas cordium, quis te adeo affixit! Respondebit ipse proculdubio, te fuisse causam tristitiae, illa tua voluptate, illis tuis peccatis, quæ tunc Christus in horro videbat, & quæ tantoper nunc horrebat, ac detestabatur. Quibus expensis, excita in te summum odium, ac detestacionem peccati, præsertim illius in quod sæpius laberis. Pete à Christo mœrente contritionem de peccatis. Statue aliquod solatum Christo mœrenti afferre. Commenda Christo agonizantes tuamque agoniam, & illa tua tœdia extrema, pauorem ac tristias, coniunge Christi tædijs, pauori ac tristitijs.

2. Vide Christum, sanguine sudantem, vide deffuentes guttas sanguinis primò in vultum, deinde in terram. Hæc admiratus, quare causam huius prodigiostis sudoris; quæ non est alia, nisi quod Christus pro salute tua, tantum laborauerit usq; ad sudorem sanguineum. Tu vero quam parum laboras pro salute tua, quid hacenus pro illa ardui superasti? Cui tentationi usque ad sanguinem restitisti? quid heroicum gene-

generose fecisti? Confundere. Collige istas amio
guttas sanguinis tanquam gemmas pretiosas, & detur
repone in corde tuo. Suppone terram cordis
tui isti pluviae sanguineæ, & pete à Christo, ut
hoc rore pretioso cor tuum asperget, reddatq;
fertile ad producendos flores & fructus virtu-
tum. Denique statue, vsq; ad sudorem, vsq; ad
Sanguinem, pro DEO, pro cœlo, pro anima
tua generose operari.

Hora 12 Christus Comprehenditur.

I.

Considera ex vna parte furorem satellitum,
quo in Christum velut in agnum lupi irruerunt,
eumq; funibus & catenis ligarunt ad instar
prædonis. Ex altera parte vide mansuetudinem
Christi, non repugnantis, sed sponte manus
offerentis ad vincula. O Samson inuictissime,
quis te his compedibus ligauit? Nemo ali-
us ò anima nisi amor tui, aut potius peccata tua;
ita enim dicit per Prophetam: *Funes peccato-
rum circumplexi sunt me gratis.* Ergo tam duro-
eris corde, vt videns amore tui ligatum DEVUM
hominem, non permittas te ab eo ligari, non
catenâ ferrea, sed aurea amoris? Non vt amit-
tas libertatem, & vitam, sed vt maiorem acqui-
ras libertatem & vitam æternam. Instat tam
diu ad portam cordis tui pulsans DEVS, vt te
liget sibi in victimam, sibique adstringat. Dona
te aliquando ipsi, qui se tibi ad tam dira tor-
menta donavit. O Domine liga cor meum graui-
amo.

DECIMVM SEXT.

89

ge istas amore tuo; liga memoriam, ut tui solius recordosas, & detur, oculos, ne videant vanitatem; liga manus, ne operentur iniquitatem; liga linguam, ne isto, vt quod tibi displicet loquatur; liga pedes, ne ambeddatq; bulent in via peccatorum; liga me totum vinculis virtutis charitatis, vt viuam totus tuus in æternum.

vsq; ad anima 2. Christus tam crudeliter ligatus, ad terram à nefarijs satellitibus proternitur, eorumq; pedibus conculcatur. Vide anima mea, Dominum gloriae, Regem maiestatis, cui curuatur omne genu, qui sedet super Cherubim, cuius cœlum sedes est, sub pedibus vilissimorum hominum iacentem. O quantum se demisit, pro te tanta maiestas! & tu puluis & ciuis, terra vermiculus, tam studiose alta petis, omnibus cupis eminere, nulli vis subijci. Erubesc & de le tuam superbiam, disce a Christo conculcato humilitatem, disce alijs subijci. Offer Deo istam Christi humilitatem, pro tua superbia, & pete hanc virtutem a Christo pro amore tui conculcato.

Hora sua

Christus ad Annam alapā cæditur.

Pro fena sta.

Considera, quomodo Christus ab Anna Pontifice interrogatus de sua doctrina, cum modestè respondisset, suam doctrinam esse publicam, ob hoc molestum responsum, ab uno ministrorum alapam accepit. Expende quām fuit. Dona erit hæc alapa Christo tantæ dignitatis Personæ, in tot spectantium præsentia, non solum meum grauiter contumeliosa, sed etiam crudelis, cum amo.

E

fuerit

fuerit inficta manu armata, ita ut Christus in terram prolapsus sit. Contemplare ergo faciem Christi liuidam,, vide signa illius sacrilegæ manus, faciei Christi impressa,, & obstupescere tantum scelus, Christoq; patienti compatere, sed simul vide tuam impietatem. O quoties & tu faciem Christi percussisti! non volendo audire eius vocem, quæ tibi ad cor loquitur, contemnendo ipsius vocationem ad statum meliorum, non estimando Christi Consilia.. Igitur cum dolore pectus tuum percute, & osculare Crucifixi imaginem, petendo veniam, & emendationem proponendo.

2. Considera patientiam & mansuetudinem Christi: pro tam crudeli & ignominiosa alia pâ, non euocat è cœlo fulmina, non malum impetratur, non signum ullum impatientiæ ostendit, non prorumpit in verba mordacia,, sed mansuetissime respondet: *Si malè locutus sum, testimoniū perhibe de malo; si autem bene, quid me cœdis?* Admirare hanc patientiam & mansuetudinem; simul te reflecte supra tuam impatientiam, dum vno verbo, vna leui confusione provocatus, tam facile excandescis, nihil nisi minas & vindictam spiras, in tot verba aspera & maledicta prorumpis. Confundere, disce a Christo mansuetudinem & patientiam, eamque propone, ac pete à Christo mansuetissimo.

Chri-

Flora 2da DECIMVM SEXT.
Christus apud Caiphām.

91

I.

Vide Christum ligatum stare cum omni iniustia ante Caiphām; Considera quām iniuste ipsa Innocentia & virtus DEI in illo concilio accusatur! quomodo ille qui est Sanctus Sanctorum, & author vitæ, pronuntiatur blasphemus, & Reus mortis iudicatur. Hinc agnoscere, quām sint erronea Iudicia humana, quæ Christum condemnārunt, ac proinde quām parui sint aestimanda. Tu vero quām studiose ea quereris! quantum affligeris, cum iniuste accusaris aut condemnaris. Erubescere, & disce exemplo Christi pati accusationes, calumnias, & Iudicia hominum, atq; ad hæc toleranda offerre, amore Christi iniuste accusati & condemnati, à DEO auxiliū petendo.

2. Considera alias iniurias, quas hac nocte passus est Christus in domo Caiphæ. Nam alligatus ad columnam fuit expositus tanquam meta opprobriorum furori satellitum, quorum aliqui velarunt faciem eius, alij pugnis & alapis eum cædebant, alij in faciem eius spuebant, alij capillos euellebant. Admirare hoc spectaculum, & compatere ex corde Christo, tanta pro amore tui patienti, simul etiam dole, quod tu quoq; velare soleas oculos Christi, quando ita libere peccas, ac si te peccantem D E V S non videret. Dole, quod in faciem Christi spuas, dum in præsentia illius effutis verba inhonestas,

E 2

spu-

sputis omnibus turpiora. Dole, quod Christo
alapam infligis, cùm alios confundis, & ex amo-
re Domini tui abhinc terio corrige corrigenda.

Hoc agit Christus apud Pilatum.

Pro Tercia qta. 1.

Considera calumnias Christo impositas à Iu-
dæis apud Pilatum, tam enormes. Nam ap-
pellatus est malefactor, seditionis, ambitiosus,
lex maiestatis reus: & tamen fuit innocens,
segregatus à peccatoribus, Sanctus Sanctorum.
Ex altera parte considera silentium Christi, cum
nec per se nec per alium voluerit refutare calu-
mnias, licet facile potuerit, & licet fauente si-
bi Iudicem habuerit. Hinc vero reflexione su-
pra te facta, vide an tu quoq; in aliquo innocentem
Christum non es calumniatus, an non infamaueris,
& detestare hoc vitium, ac petere à Deo
charitatem proximi. Deinde vide quo silentio
toleras columnias, iniquas accusationes, detra-
ctiones, & ad illas tolerandas te resolute amore
Christi, petendo patientiam.

2. Expende illa verba Christi, cùm interro-
gatus à Pilato: *Ergo Rex es tu?* Respondit: *Re-
gnum meum non est de hoc mundo.* Quibus verbis
docet Christus, nos, qui Christum adoramus,
non debere inhiare mundanis diuinitiis, honoris-
bus, voluptatibus, quæ omnia transeunt, sicut
fumus & umbra, sed potius studere congregan-
dis meritis, & diuinitijs æternis, spectando in om-
nibus nostris actionibus Regnum cœlorum, &

glori-

DECIMVM SEXT.

93

gloriam æternam, ad quam creati sumus. Tu vero ô quantum affixus es mundo eiusq; fallacijs, quam raro ad bona æterna & cœlestia aspiras: & tamen te Christi sequacem esse dicis. Erubetce mendacium istud, & pete a DEO gratiam, vt tibi vilescant omnia transitoria, & chara sint bona æterna.

*glorie tuu**Christus apud Herodem.*

I.

Considera quomodo Christus per plateas urbis publicas, spectante populi multitudine, cinctus funibus & catenis, ab uno tribu ali ad aliud, tanquam Latro ducitur, aut potius trahitur; quomodo a satellitibus nefarijs nunc pugnis, nunc calcibus tunditur, quomodo ab insolentissia plebe, cui tot beneficia præstuit, illuditur, luto & lapidibus impetitur, iam latro, iam falsus Propheta, ac deceptor hominum proclamatur. Ex altera parte eleua mentem, & considera in Christo illam adorandam Maiestatem, cui seruiunt Angeli, quæ rebus omnibus dominatur; illam potentiam, cui nem o resistere potest; & hæc obstupescens inclama: Pro me, pro me, vilissimo vermiculo, talia DEVS patitur, pro me conculcatur, pro me D E V S ligatus, irrisus, &c. Et hoc saepius repete, donec cor tuum accendatur; tunc enim prorumpes in affectum compassionis erga Christum, talia patientem, & in affectum doloris de tuis peccatis, quæ fuerunt causa Christo harum

E 3

affli-

afflictionum. Deinde amore Christi facies propositum vitandi hoc vel illud peccatum, item vincendi hunc vel illum respectum humanum, & repugnantiam in obsequio Diuino.

2. Considera Christum, qui est Sapientia DEI infinita, ab Herode eiusq; aulicis contemptum & pro stulto habitum, irrisum, atque ueste alba induitum, ut ab omnibus pro fatuo haberetur, & ita per plateas reductum ad Pilatum. O quæ tunc probra, quas irrisiones audiuit cum summa patientia, ab illa fæce hominum, Ianocentissimus Saluator! & tu ab omnibus vis honorari, laudari, adorari, cum id nec ob sapientiam, nec ob patientiam merearis. Confundere de hac tua ambitione, disce a Christo, contemptus, irrisiones, ac probra, eius amore pati, hæc enim sunt insignia seruorum Christi, quibus, ipse induitus fuit apud Herodem. Pete etiam a Christo uestem albam puritatis, quam ipse nobis hac irrisoria ueste comparavit.

gloria tua

Christus redit ad Pilatum.
Pro Fina sta.

I.

Expende Christi ignominiosam cum latrone Barabba comparationem, atq; Barabbæ præ Christo electionem: quod ò quantum dolorem Christo attulit! cùm vidit se adeò contemptum ab illo populo, quem tot beneficiis cumulauit. Sed tu quoque an non præfers Barabham Christo? Quando magis adhæres suggestioni Dæmonis,

monis, quam inspirationi Diuinæ: quando pluris æstimas mundi voluptatem, diuitias, honores, quæm Christi gratiam & vitam æternam: quando Christi voluntatem postponis tuæ voluntati, rationem sensui, spiritum carni, æternitatem bonis temporalibus. Deplora ergo istam cœcitatem tuam, deprecare Christum, & ex nunc illum eiusq; gratiam æstima super omnia, supra diuitias, supra amicos, supra famam, supra voluptates, &c.

2. Considera vociferationem Iudæorum clamantium: Tolle, tolle, crucifige; hos plausus retulit summa Sapientia, summa Sanctitas, summa Beneficentia Christi, & tu tantoperè ambis laudem humanam, & plausus, adeò affligeris, cum illis cares, quibus tamen vndiq; indignus es. Confundere & hinc disce contemnere laudem humanam, & gloriam à solo DEO quærire, apud quem solum vera est laus, & quidem æterna.

Hoc erga

Christus Flagellatur.

I.

Expende Christi in conspectu tot hominum probrosam nuditatem, ante flagellationem. Quanta ibi fuit Christi verecundia, de qua dicit ad Patrem in Psalmo: *Tu scis confusionem & reverentiam meam!* Quantum verò te amavit qui amore tui vestibus etiam spoliari voluit, vt te veste gratiæ, & virtutum, ac stola gloriæ indueret. Propter te eò deuenit DEVS, qui cœ-

lum stellis, terram floribus, aues plumis, Angelos gloria vestit, vt amore tui factus sit nudus. Tu iam vide, quid te par sit facere, amore huius Domini. An non expedit, vt te spolies omnibus affectibus inordinatis, omnibus solatis, omnibus commoditatibus, vt Christum Duceum tuum nudum, miles nudus sequaris.

2. Vide Christum ad columnam atrociter sunibus ligari, non reluctantem, non resistenter, sed vltro manus ligandas offerentem. Admirare hanc Christi obedientiam, eumq; imitari stude, vt propter DEV M non satellitibus sed superioribus tuis prompte obedias, & præsterim vt obedias DEO, dum tuam libertatem vult ligare, & te sibi adstringere nexu amoris.

3. Considera diram Christi flagellationem. Dira fuit ex parte temporis, quia iuxta aliquos durauit vna hora & media. Dira ex parte flagellarum, quae constabant ex nervis, catenis terreis, virgis spinosis. Dira ex numero plagarum, quarum numerantur 6666, à planta pedis usq; ad verticem Christi. Dira ex rabie carnificum, qui partim pecunijs conducti à Iudæis, partim a Dæmone incitati, crudelissime sauebant in Christum, alij alijs succedendo. Deniq; dira fuit ex parte carnis & complexionis Christi delicatissimæ. Vide ergo in carne Christi sulcos, vide sanguinem defluentem in terram, vide totam carnem laceratam, vide ossa transparentia: & te ipsum huius lanienæ reum agnoscere. Hæc enim patitur Christus propter tuam

libri

libidinem, propter tuas carnis delicias. De his igitur dole, Christo compatere, & firmiter propone fugam omnis voluptatis carnalis, & carnis mortificationem. Deniq; in sanguine Christi in hac flagellatione effuso, animam tuam contaminatam laua, dicendo cum Psalmista; Amplius laua me Domine ab iniuitate mea, & à peccato meo munda me, &c.

Christus spinis coronatur.

I. *Pro finta. Ita*

Expende amorem Christi erga te. Non satis fuit ipsi tam copiosum pro te sanguinem effusisse in flagellatione: vna adhuc pars corporis, nempe caput, superfuit à vulnere libera: & hanc etiam voluit pro te lacerari spinis. Vide ergo qua rabie milites imponunt Christo coronam spineam, eamq; capiti sacrof sancto baculis crudelissime infigunt. Vide spinas, quarum plures numerantur quam mille, vsq; ad cerebrum pertingentes, iuxta S. Bernardum. Vide sacrum cruentum copiosissime primò in faciem, deinde in corpus ex facie desfluentem. Tu vero Christiane, ah quam Christo dissimilis es! qui caput tuum coronas cogitationibus lascivis, superbis, ambitiosis, quæ in has spinas converxæ, Christi caput laniarunt. Itane decet sub spinoso capite membrum esse delicatum? Itane Regis ad exemplum tui componeris? Ah depone aliquando amore Christi istas rosas euandas ex capite tuo, & impone tibi coronam Christi

Christi spineam, quæ in auream in cœlo con-
vertatur.

2. Christo sic coronato ad ludibrium tradi-
tur in manus arundo, loco sceptri. Vide quid
Christo mundus offerat, & quid tibi etiam of-
ferre possit. Nil nisi arundineum, nisi bona va-
cua, inania, fragilia. O quantum hoc dono tibi
illudit! Cur ergo potius non amas aureum
Christi sceptrum, Regni cœlestis insigne? Cur
tibi illudi permittis? Redi aliquando ad men-
tem, & solida præfer caducis, temporalia
æternis.

3. Vide quomodo Christo illudunt milites,
vno genu flectunt ante ipsum, & manu caput fe-
riunt ac vulnerant. Regem appellant, sed re-
gem dolorum faciunt. Regem adorant, sed
arundine donatum. O quoties & tu ita Christo
illudis, cùm eum adoras orando, sed contemnis
male operando, cum ipsum vno genu adoras,
altero Diabolum: cum ipsi offers illa arundi-
nea & fragilia proposita, illam arundineam
omni spiritu vacuam pietatem. Erubescere hanc
impietatem, & statue, Christum solida virtute
adorare, hasq; illusiones compensa, dicendo
cum Psalte: *Tu es ipse rex meus O DEVS meus,*
o Domine ego servus tuus O filius ancillæ tuæ.

Hora longæ & hora undulina:
Christus damnatur ad crucem eam.

que baiulat.

I.

Considera pusillanimitatem Pilati: Is enim
agnos-

agnouit Innocentiam Christi, dicendo: *Ego nullam in eo causam mortis inuenio: & tamen propter respectus humanos, propter gratiam conservandam apud Cæsarem, propter vitanda odia Iudæorum; Christum iniustissimè damnauit ad Crucem.* O Respectus humani infelices, an vnum ad hoc impulisti, vt Christum eiusq; imitationem, vt vocationem respueret, vt virtutem desereret, vt damnaret Christi consilia & præcepta? Ego ipse an talis non sum? Nolo deinceps esse ô Domine, da mihi generosum animum omnes respectus humanos contemendi, tibique magis adhærendi, & virtuti, quam amicis, quam mundo, quam carni, omnibusque alijs, me à te avocantibus.

2. Vide Christum damnum ad mortem, cruce onustum per vias publicas procedere, atque montem Caluariæ descendere, vide quam sæpe iam sanguine exhausto debilitatus, sub pondere crucis labitur, nec ullus adeat qui illum in cruce ferenda iuuare velit.. A te igitur hoc solatium petit, illis Euangeliij verbis: *Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me.* Non vult, vt tantam, tamque grauem crucem feras, quantam ipse tulit, sed tantum vult, vt feras crucem tuam, id est crucem parvam, crucem tuis viribus accommodatam, crucem tuis peccatis debitam. Cur ego renuis? Cur te excusas? Cur humeros cruci Christi non submittis? Resolute te aliquando generose, & offer Christo ad portandam cum illo crucem,

& disce, non esse aliam ad cœlum viam, nisi
hanc, quā Christus iuit, crucem ferens.

hora 12ma

*Christus Crucifigitur.
Pro Dñe Sabatha.*

Considera, Christo ante Crucifixionem in monte Caluario, cum iam vix spiraret præ debilitate, oblatum esse vinum felle mistum. Quanta ista crudelitas fuit! Quam acerbum Christo tormentum! Quanta porro Christi erga nos Charitas, qui amore nostri, nullum sensum suum, etiam gustum, voluit esse à dolore immunem. Et tu an Christo vinum felle mistum non propinas? Cum illi offers illas devotiones tepidas, illa bona opera, tot imperfecti onibus mista, cum in potu temperantiam debitam non obseruas. Dole de ipsis defectibus, atque hic & nunc offer aliquem actum heroicum, maxiinæ alicuius tuæ repugnantiaæ victorem, quo gustum Christi felle exasperatum recrees.

2. Vide Christum vestibus ad carnem concreto sanguine adhærentibus, non minus ignominiose, quam crudeliter nudatum, ac plane excorticatum, prosterni in trabem crucis. Vide cum quanta charitate extendit manus & pedes, ut cruci affigantur. Vide quo furor carnicum, membra sacrosancta extendantur, & clavis perforentur. Vide quomodo se Christus offert in hoc altari pro peccatis tuis, in sacrificium DEO Patri. Hinc verò disce amore Christi, te spoliare commoditatibus in vestitu, in le-

cto,

cto,
te ac
man
vian
lent
poss
Itaq
er,
ecu
3
in c
glor
dum
vos
por
cor
vide
tice
hab
fide
lare
cor
neri
tum
tant
H.
E
vir

cto, & alijs, vt nudus, nudo Christo Crucifixo te adstringas. Disce crucifigere carnem tuam, manus, ne quid mali operentur ; pedes, ne per viam iniquitatis ad occasionem peccati ambulent, ac denique totum corpus tuum, vt dicere possis cum Apostolo, *Christi confixus sum cruci.* Itaque ad hoc te Christo Crucifixo prompte offer, dicendo : à IESV pro me Crucifixe, vōlo ecum crucifigi, vt tecum viuam in æternum.

3. Vide inauditum spectaculum, pendentem in cruce, medium inter latrones, qui in throno gloriae est medius inter personas Diuinas, nudum, liuidum, vndique cruentatum. Vide rivos sanguinis è manibus & pedibus, ac toto corpore in terram defluentes. Considera totum corpus, caput, oculos, faciem, manus, latus, & vide an aliqua pars à planta pedis usque ad verticem vacet dolore. Vide an aliquod solarium habeat à Patre, à Matre, ab amicis. Et hæc considerans, compatere ei toto cordis affectu, osculare omnia & singula vulnera iphus, suppone cor tuum immundum & sterile, sanguini ex vulneribus mananti. Offer hoc sacrificium cruentum Patri pro peccatis tuis. Pete à Christo, ut tanti cruciatus pro te non sint frustra suscepiti.

Item *Christus Moritur.*

I.

Expende quod Christus moribundus, Ioanni propter eius castitatem eximiam, Beatam Virginem pro matre testamento legavit illis ver-

verbis : *Ecce Mater tua.* Tu quoque accede ad crucem tanquam ad lectulum Patris tui morientis, & valedicendo ipsi cum lacrymis, pete ab eo supremam benedictionem. Pete etiam, ut aliquid tibi testamento relinquat. Et si amator castitatis es, audies ab ipso tibi tradi B. Virginem pro Matre tua., atque de illa ad te dici: *Ecce Mater tua.* Vide ergo, ut affectu Ioannis. Iam deinceps ames illique seruias.

2. Expende suprema illa verba Christi morientis. *Pater in manus tuas commendō spiritum meum.* Merito hoc dixit Christus, non enim habuit diuitias, non honores, ipsum corpus iam per tot vulnera penè amiserat.. Solus restabat spiritus, hunc ergo in manus Patris æterni reponit, quia dignus fuit complexu Patris, ut pote spiritus purissimus, sanctissimus, Patri obedientissimus, eiusque amantissimus. Tu vero in illo extremo mortis agone, poterisne merito spiritum tuum in manus DEI reddere ? Vide qualis sit tuus spiritus, vide cui seruias, a DEO, a mundo, a carni ; ab illo enim in fine vita præmium sperare debebis, cui tota vita seruies.

2. Christus inclinato capite tradit spiritum. Inclinat caput, in signum obedientiæ, ex qua moriebatur. Inclinat caput, ut tibi suum spiritum inspiret. Inclinat caput, ut tibi det supremum osculum benignissimus Pater filio prodigo. Et sic tandem paulatim deficientibus viribus color vultus mutatur, oculi clauduntur, ac deni-

denique Deus Homo moritur. Moritur Dominus tuus, Pater tuus, Magister tuus, Pastor tuus &c. &c. Et adhuc lacrymas continens, petris scissis durius cor meum? Eliquesce tandem aliquando in lacrymas, & desle tua peccata, quæ fuerunt causa mortis Filio DEI. Age gratias pro tām copiosa redemptione tui, & per mortem crudelissimam Christi, pete felicem mortem tuam, ut in manibus Christi, in præsentia DEI Matris moriaris, cum Christo in æternum victurus.

*****:*****

C A P V T XVII.

De modis colendi Dei param Virginem, præsertim in Festis Ipsius.

Centum Exercitia Pietatis proponit erga DEI Matrem Paradisus Hagiophili, totidemque alia Diarium Marianum. Nos aliqua, quæ magis usui esse possunt, afferemus.

Exercitium I.

HAbere in promptu, & frequenter per diem usurpare aspirationes iaculatorias ad DEI Matrem, qualis potest esse hæc S. Francisci Xauerij: *Mater DEI memento mei, Domina opis-*

opitulare. Vel hæc B. Stanislai: *O MARIA sis mihi propitia.* Vel hæc: *Mater DEI, monstra te esse Matrem.* Hanc aspirationem consuetam Patri Gabrieli, varia in suis angustijs repetere obliito, adstitit B. Virgo, dixitque: *Eſtu mei iam oblitus?* Talis etiam hæc est aspiratio: *Mater amabilis amo te.* Et: *vixiat MARIA, O MARIA quando te videbo!*

Exercitium II.

Singulis diebus se deuouere B. Virginī in filium & mancipium, repetendo illam formulam Congregationi consuetam, *Sancta MARIA Mater DEI C.*

Ita Marinus, frater B. Petri Damiani, supplex coram ara DEI Matris, cingulum suo collo pro fune iniecit, & se non solum loco serui, sed etiam ut mancipium eidem dedicauit, quod ut re ipsa profiteretur, illo ipso loco se ipsum loco mancipij diuerberavit, & loco tributi argenteum numerum ad cornu altari^s DEIPARÆ depositum. Alij deligunt & acceptant B. Virginem pro sua sponsa, exemplo S. Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis, qui adhuc Philosophiæ studens, votum Virginitatis emisit, ante imaginem DEI Matris, eiusq; digito, pro arrha suæ fidei, annulum aureum inseruit, cui insculptum erat, *Ave MARIA.* Similiter desponsauit sibi B. Virginem Pater Brunus à sancta Crucē S. I. cui DEIPARA annulum in digitum inseruit.

Exer-

Exerticium III.

HAbere consuetas orationes ad B. Virginem; quas Ipsi singulis diebus ceu vestigal constanter persoluas. Pater Bernardinus Realinus Soc: IESV, recitabat quotidie Rosaria 12. Pater Balchazar Moralez 20. Ioannes de la Febure 30. S. Ludouicus Galliarum Rex, Sanctus Carolus Borromaeus, Sanctus Vincentius Ferrariensis, recitabant quotidie maius B. Virginis Officium, compositum à Petro Damiano Cardinali, ante annos 603. Alij cum Alphonso Rodriguez quotidie recitant Officium de Immaculata Conceptione, quod B. Virginis plurimum placere, multis exemplis comprobatum est. Alij recitant Canticum B. Virginis cum 4. Psalmis, ex quorum literis initialibus componitur sacro sanctum nomen MARIA, vti faciebat Pater Ioannes à Campis S. I. Alij Litanias Lauretanæ, quæ habent annexas Indulgentias 200. annorum, & iuvant pro felici morte impetranda.

Exercitium IV.

DEfendere honorem B. Virginis, & cultum ipsius promouere. Ita Angelicus adolescens Ioannes Berchmans Soc: I E S V, votum edidit, defendendi Immaculatam B. Virginis Conceptionem, nisi aliter Ecclesia definiret, quod votum suo sanguine subscrisit. Ita Carolus S. Brigitæ filius, optabat æterna potius supplicia pati, quam permittere vt culpâ suâ quid-

quidquam gloriæ Marianæ decederet, ob quem affectum meruit in Iudicio Particulari à B. Virgine defendi, & Dæmonum faucibus eripi. Ita Reges ac Principes pro honore DEIPARÆ ingentes fecere sumptus. Iacobus I. Aragoniæ Rex ultra duo millia sacrarum ædium, nomini Eius dedicauit. Pulcheria Imperatrix aram Ipsi ex auro elaboratam consecrauit, gemmis vndique distinctam.

Ioannes I. Lusitaniæ Rex templum propè Vlissiponam extruxit, ybi tantum argenti dono reliquit, quod quater centena nummum aureorum millia excederet.

Exercitium V.

LAudes B. Virginis siue voce, siue scripto celebrare.

Ita Sanctus Casimirus Poloniæ Princeps laudes ipsius cecinit. Ioannes Berchmans voto se obstrinxit, primum quem editurus esset librum, fore Apologiam Immaculatæ Conceptiōnis. Pater Iosephus Ancheta Soc: IESV apud Barbaros obiens, 2806. disticha de B. Virgine, sola memoriam pro charta & calamo usus, composuit. Alij Alphabetum Elogiorum B. Virginis conficiunt, & saepius recolunt, vti fecit Pater Aluarus Arias Soc. I E S V. Alij de ipsius Excellentijs ex condicō colloquuntur crebrius, quod ipsum præscribit Lex I. Congregatiōnis his verbis: Saepius inter se agentes, mutuo se ad eus amorem Cœlum, studeant impellere,

Cœlum,

mini
L
Sabt
Sua
sing
eius
rum
cere
nati
hab

A
It
Soc
tem
xo
nem
I
iussi
Pat
loqu
ling

A

○ ardenteM quandam cupiditatem Sanctissimi nominis eius extollendi.

Exercitium VI.

L Egere vel meditati de Excellentijs, Virtutibus, Beneficijs DEI PARAE, præsertim diebus Sabbathi, & in festis ipsius. Ita Pater Franciscus Suarez nostrorum Theologorum Princeps, singulis festis B. Virginis in meditatione circa eius virtutes, duas horas insumebat. Hoc nimirum est, ex memoria propria & intellectu, facere sacellum B. Virginis, imaginibus Iesu ornatisimum, ut nullæ alia prophana locum habeant.

Exercitium VII.

A Nte Actiones benedictionem, à DEI Ma-
tre petere.

Ita B. Stanislaus Kostka, Romæ in Tyrocinio Societatis degens, manè & vesperè, se versus templum S. Mariæ Maioris obvertebat, & flexo utroque genu, ab Ea precabatur benedictionem, oblato illi inuicem suo corde.

Ita etiam S. Catharina Suetica, ad initium cuiuslibet actionis præmittebat *Ave MARIA*. Et Pater Gonsalvus Gomez Soc. IESV, priusquam loqueretur, nomine MARIAE decies prolato, linguam suam consecrabat.

Exercitium VIII.

A More Beatissimæ Virginis vincere tentati-
ones, & heroica opera exercere. Ita qui-
dam

dam infamis lasciuiae consuetudine liberatus est, cum se ex consilio Sancti Bernardi, primo per triduum amore SS. Trinitatis, deinde per aliud triduum amore Beatissimae Virginis a flagitio continuisset.

Ita plurimi amore DEIPARÆ, visum, gustum, linguam, mortificant, vimque sibi faciunt, ut rapiant Regnum DEI.

Exercitium I X.

Virtutes B. Virginis imitari.

Hoc genus colendi B. Virginem est præstantissimum, illique gratissimum, & præscribitur in prima lege Congregationis, his verbis: *Vite morumque integritate, virtutum illius præstantissimarum exempla imitari conentur.* Nam videt Ambrosius lib. 2. de Virg. *Quicunque sibi MARIAE optat præmium, imitetur exemplum.*

Præcipua vero cultorum DEIPARÆ cura esse debet, imitari ipsius Angelicam mentis & corporis puritatem, quæ virtute nihil est ipsi gratius, cum eam ipsa fundauerit in mundo, quæ prima Votum Virginitatis emisit. Ita B. Aloysius, ita Alexander Bertius adhuc nouennes, votu se Virginitatis obstrinxerunt.

Exercitium X.

Varias mortificationes assumere in honorem DEI Matris, præsertim diebus Sabbathi, & in perwigilijs festorum Ipsius.

Ita se tanquam servum inutilem flagellis cædebat quotidie Pater Franciscus Suarez Soc:

IESV;

IESV
cado
Pater
Augu
bus d
cies i
Druz
fisiim
rum
in vlt
lebra
se am
ter I
Alij
ciutde
milia
exerc
septu
ligen
Mart
de nik

H
e
Planc
si pet
imagi
figunt
porti
ipsius

IESV; bis quotidie Pater Hieronymus de Mercado; ter Pater Ioannes Sebastianus; quater Pater Sertorius Caputus; terquaterue Pater Augustinus Espinosa, infligens sibi quot vici-
bus duo imo & quinque ieiunum millia; duode-
cies intra vnum diem & noctem Pater Gaspar
Druzicki. Alij in honorem eiusdem Pretio-
sissimæ Parentis arcta instituunt ieiunia, quo-
rum Franciscus Cardinalis Toletus, etiam in
in ultima ætate, Quadragesimam Marianam ce-
lebrabat ante eius Assumptionem. Alij cilicio
se amore illius affligunt, e quorum numero Pa-
ter Ioannes Neronus quotidie per annos 40.
Alij cum S. Francisko Xauerio in perugilio
eiusdem somno se fraudant. Alij abiecta & hu-
milia opera, in honorem humilitatis Marianæ
exercent, ut exercebat Pater Martinus Alberro
septuagenarius, cui sabbatho domus sordes col-
ligenti, B. Virgo blande faciem mulcens dixit:
Martine, scis sordes domus colligere: Fili mi, valde mihi hoc placet.

Exercitium XI.

Habere in conclavi imaginem B. Virginis,
eamque sçpè venerari. Ita Pater Ignatius
Plancus S. I. nunquam è cubiculo prodibat, ni-
si petita benedictione à DEIPARA, coram Eius
imagine. Alij oculos in imaginem Eiusdem de-
figunt, ad imitationem S. Alexij, degentis sub
porticu Eedeseni templi. Alij Eandem in obuijs
ipsius imaginibus salutant, vicissimq; ab Ea fa-
lutan.

Iutantur, cum Sancto Bernardo, & cum Patre
Ioanne Castillo S. I. qui imaginem B. Virginis
osculatus, osculum vicissim accepit ex imagine.
Alij imaginem Eiusdem secum propè cor cir-
cumferunt cum S. Patre nostro Ignatio.

Exercitium XII.

NOmini Sacro Mariæ reuerentiam exhibere
Ita P. Franciscus Binantius ex ordine Mi-
nimorum nomen IESV & MARIAE scriptoriō
cultello pectori insculpsit.: sed hoc admiran-
dum potius, quam imitandum: satis est, dígito
id facere. Alij sāpe hoc nomen pronuntiant,
qualis fuit illa Fœmina Iaponica circa annum
1621. quæ ad fidem conuersa, Angelo custode
excitante, per diem 140000. vicibus nomen
IESV & MARIAE pronuntiabat, sicut olim,
Dæmone eam noctu excitante, pronuntiare
nomen solebat Amidæ Iaponum DEI.

Alij nihil negant, quidquid nomine MARIAE
petitur. Alij caput inclinant, aut genu flectunt,
audito hoc nomine Sacro Sancto. Alij initium
scribendi ab hoc nomine sumunt, vt ei labo-
rem suum inscrivant. Omissis breuitatis studio
alijs Exercitijs Pietatis erga B. Virginem, subij-
ciemus pios affectus erga Eandem.

Affectus erga B. Virginem.
Qui disponi possunt per Decades
Coronæ.

1. *Adoratio.* Eminentissima DEI Mater & Vir-
go,

DECIMVM SEPT.

III

go, adoro Te cultu Hyperdulæ, cum tota Ecclesia, tanquam Matrem DEI & Dominam mundi.

2. *Laus.* Gloriosissima DEI Mater, Te laudo, & glorifico, & post DEVVM ab omnibus laudari & glorificari desidero.

3. *Gratulatio.* Gaudeo cum tota Ecclesia, & gratulor Tibi de omnibus donis naturæ, gratiæ & gloriæ, super omnes Sanctos Tibi à D E O collatis.

4. *Gratiarum actio.* Beneficentissima Mater DEI, ago Tibi gratias, pro omnibus obsequijs & affectibus Christo Domino exhibitis, & pro omnibus beneficijs toti Ecclesiæ impetratis.

5. *Amer.* Pretiosissima Mater DEI, Te summe post DEVVM æstimo, & amo propter dignitatem Tuam.

6. *Oblatio sui.* Dignissima DEI Mater, agnoscó te & recipio in Matrem, & Dominam meam, meque Tibi in filium & mancipium perpetuum offero.

7. *Fiducia.* Potentissima DEI Mater, in Tua intercessione spem meam maximam post Christum, de bonis temporalibus & æternis repono.

8. *Petitio.* Benignissima Mater DEI, monstrá Te mihi esse Matrem in vita & in morte mea.

Ultra hos affectus in festis B. Virginis, alijs elicendi sunt accommodati festo, quod celebratur. Itaque

In Fe-

*In Festo Conceptionis & Nativitatis
B. Virginis.*

1. **S**alutabis cum Ss. Angelis Reginam mundi, prodeuntem in hunc mundum.
2. Profiteberis, te firmiter assentiri, quod B. Virgo sit concepta sine labore, quam diu Ecclesia contrarium non definiuerit, quod utique non speratur futurum.
3. Gratulaberis ipsi de Immaculata Concepcione, de confirmatione in gratia, de usu perfecto rationis, aliisque gratiis, quibus in instanti sue Conceptionis fuit supra omnes Sanctos a DEO cumulata.
4. Pro iisdem fauoribus erga B. Virginem gratias ages SS. Trinitati, simul gratulando ipsi de illo gustu & complacentia, quam habuit de hoc singulari opere suo, in eo instanti, quo illud creauit.
5. Adorabis in B. Virgine concepta & nata, relucentem DEI Puritatem, Sanctitatem, Sapientiam, Misericordiam, &c.
6. Offeres tanquam subditus huic Reginæ supremæ in mundum ingredienti, aliquod vetal, V. G. aliquod firmum propositum.
7. Per Immaculatam eiusdem Conceptiōnem & confirmationem in gratia petes puritatem, utque DEVUM grauiiter nunquam offendas. *Tessera huius diei erit: Viva Maria immaculata concepta.*

In An-

In Annuntiatione.

1. **A**dorabis B. Virginem tanquam vivum, tunc tabernaculum Filij DEI incarnati.
2. Gratulaberis ei de summa inter creaturas dignitate Maternitatis Filij DEI.
3. Cum tota Ecclesia ages gratias, quod Filiū DEI in uterum suum suscepere, quod eadem sanguinem suum purissimum ad formandum corpus præbuerit, & pro omnibus obsequijs & affectibus, quibus Verbum incarnatum in suo utero prosecuta est nouem mensium spatio.
4. In honorem istorum 9. mensium, recitas novies salutationem Angelicam, assumendo alium Chorus Angelorum, ad singulas salutations, & ab eis petendo, ut pro te laudent Matrem DEI, ac in ea Verbum incarnatum. Ita faciebat Angelicæ virtutis adolescens Ioannes Berchmans Soc. IESV.

5. Petes per Maternitatem ipsius, ut tibi monstraret Se esse Matrem.

Deinde per diem frequenter dices; Beata viscera Mariae Virginis, que portauerunt æterni Patris filium. Beata Mater munere, cuius supernus artifex, mundum pugillo continens, ventris sub arcu clausus est.

In Purificatione.

1. Gratias ages Beatæ Virgini, & simul gratulaberis, quod prima Filium DEI in manibus suis SS. Trinitati, in sacrificium hodie obtuleris.

obtulerit, ei que tantum gustum & complacētiām dederit.

2. Egredi B. Virgini offeres pro turture genitus tuos pro peccatis, pro columba, candorem & simplicitatem.

3. Petes à B. Virgine, vt sicut hodie præsentat DEO Filium suum, ita te etiam præsentare dignetur SS. Trinitati. Deinde sicut depositus Dominum IESVM in vlnis Simeonis, ita etiam eundem in corde tuo reponat & custodiat.

In Planctu B. Virginis.

1. C omptasieris omnibus doloribus & afflictionibus B. Virginis.

2. Ages gratias pro affectibus & obsequijs, quæ Christo patienti & mortuo exhibuit.

3. Ad solatium ipsi dandum, diuides ipsius dolorem tecum, subeundo voluntarie afflictiones & dolores siue animi siue corporis.

4. Petes ab ipsa per dolores, quos in passione Filij sui sustinuit, vt tibi morienti afflitas, sic adiicit morienti in Cruce Filio suo.

In Assumptione.

1. S upplex valedices discedenti in Cœlum B. Virginis, & petes ab illa cum Apostolis maternam benedictionem.

2. Gratias ages ipsi, quod viuendo in hoc mundo, tot exempla virtutum Ecclesie reliquerit.

3. Gratulaberis illi, quod illius animam ē corpore exuentem Christus complexus fuerit,

super

DECIMVM SEPT.

115

Super Angelos exaltarit, & coronauerit. Gratulaberis item ipsi de gloria corporis, & de laureolis.

4. Recognoscet illam sic coronatam, Reginam cœli & terræ, & cum singulis seorsim sanctorum ordinibus illam adorabis.

5. Petet ut in cœlo sit tua apud DEVUM aduocata in omnibus tuis indigentijs.

Tessera huius diei, *Vivat Regina calorum. Vivat Domina Angelorum.*

*****

C A P V T XVIII.
Praxis colendi Sanctos Patronos.

P R A X I S P R I M A.

Diem S. Patroni deuotè transigere.

Imprimis præmissâ lectione, vel meditatione vita Sancti Patroni, eliges aliquam virtutem ex vita ipsius, Sancto familiarem, in cuius virtutis actibus, aliquoties te per diem exercebis, in honorem eiusdem Sancti. Vnde mane alignabis tibi occasionem, numerum, & modum exercendi tales actus, & in examine à te exiges huius rationem. Deinde quamcunq; actionem honestam facies, non aliter facies, nisi affectu Sancti Patroni, similem actionem exercenteris, &

in vnione similium actionum ipsius. Itaq; die S. Ignatij, orabis affectu Sancti Ignatij, communicabis in vnione communionum S. Ignatij, atque amoris DEI elicies, affectu Sancti Ignatij, & sic de similibus.

Postremò saepius de die inuocabis S. Patronum per breues ad illum aspirationes, V. G. SS. Patroni assumite me ad vos. Estote custodes cordis mei, nunc & in hora mortis meæ. Benedicte vos à Dominis, qui fecit cælum & terram.

P R A X I S S E C V N D A.

*Varios affectus elicere erga Sanctum
Patronum per modum Coronæ.*

1. Sancte Casimire, adoro te cultu duliae, tanquam amicum & Filium DEI adoptivum.
  2. Gaudeo de omnibus donis naturæ, gratiæ & gloriæ, quibus à DEO ornatus es, & præsertim de Angelica tua puritate.
  3. Contundor & erubesco, quod vitiis meis sim adeo tibi dissimilis, & præsertim tuæ puritati.
  4. Ago tibi gratias pro omnibus affectibus & obsequijs erga DEVVM, & Mariam, & pro tutela, quam hactenus mihi indigno præstitisti.
  5. Recipio te in Patroum & Aduocatum meum, ac me tibi trado in servum & clientem, in vita & in morte.
  6. Per amorem IESV, & MARIÆ, te rogo, sis protector meus in vita & in morte, & impetrata mihi a DEO tuam puritatem.
- PRA.

P R A X I S T E R T I A.

*Affectus ad D E V M circa Sanctos
Patronos.*

1. Adorabo Diuinæ perfectiones specialiter
relucentes in Sanctis. V.G. puritatem in
Angelis, sapientiam in Doctoribus, sanctitatem
in Confessoribus, &c.
2. Gaudebo & gratulabor DEO de omni ho-
nore & amore, quem habet, & habebit v. g. à
B. Aloysio.
3. Desiderabo D E V M amare & laudare cor-
de B. Aloysij, in hac vita, morte, & in æter-
nitate.
4. Gratias agam DEO pro donis naturæ, gra-
tiæ, & gloriæ, B. Aloysio concessis.
5. Offeram DEO omnia B. Aloysij obsequia,
merita, & affectus, siue huius vitæ, siue æter-
nitatis.
6. Petam à DEO per Intercessionem B. Alo-
ysij, virtutem, in qua ipse excelluit, v. g. casti-
tatem.

*****:*****

C A P V T X I X.
Modus Sanctè moriendi.

HÆc est Conclusio, quæ ex hactenus præ-
missis sequi debet, Mors sancta. Speciali-

ter autem ut concludas vitam in bona forma, hæc dum vius præmittenda sunt. 1. Nullum graue peccatum, etiam ad breue tempus, patiare in anima, sed quam primum illud per confessiōnem dele. Nec v. quam te ad somnum conte-

~~feras, non præmisso actu contritionis.~~ Quis enim scit, an hac nocte non repetent à te animam tuam? Hæc vero, si in statu peccati mortalis è corpore discesserit, ubi erit?

2. Asuesce viuendo resistere temptationibus, & saepe elicere actus, fidei, spei, & charitatis, ut sic habitu contracto, facilius eos elicias in illa debilitate corporis, ac doloribus morbi lethalis.

3. Nulli rej in hoc mundo nimis afficiare, sed potius ad Patriam cœlestem sapientius aspirare enim lauiter. & sine dolore animi morieris, quia vt ait Sanctus Gregoriūs: *Cum dolore amittitur, quidquid cum amore possidetur.* De anima sic in affectibus suis mortificata dicit Sapiens, quod *ridebit in die novissimo.* Talis fuit Maria Oegniacensis, quæ ingeminando Alleluia Alleluia, exspirauit. Tales illi Angelici Adolescentes e Soc. nostra, B. Aloysiis Conzaga & Ioannes Berchmans, qui nuntio mortis accepto, lætissimi decantarunt: *Te DEVM laudamus. Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.*

4. Cum præuisa iacula minus feriant, frequenter mortis recordare, eiusque successum

DEO

DEO s^ep^e commenda. Hoc autem fieri potest imprimis in Sacro, dum per sacræ Hoitæ fractionem repræsentatur mors Christi Domini, vbi petes ab ipso, ne te in tua morte permittat a se in aeternum separari. Deinde in media, cum signum datur ad orandum: tunc enim, in vnione mortis Christi, quæ eo tempore contigit, in manus Domini spiritum tuum in suo egressu è corpore, commendabis. Postremò dum te ad lectum conferes, recordaberis sepulchi, in quo requies tua erit.

5. Beatissimæ Virgini, ac SS. Patronis supplica sapientius, ut tibi in illo supremo conflictu, suppetias ferant. Sunt qui singulis diebus invocant SS. Patronos, singulis mensibus in Congregatione dari solitos, quorum nomina ad hunc finem habent conscripta ad instar Litaniarum. Alij pro singulis diei horis, cum Alphonso Rodriguez, distribuunt Patronos; quamlibet horam, ex quibus aliqua erit suprema, hoc sacro præsidio, tempestiuè muniendo. Et hæc præparatio ad mortem remota.

Obseruanda, morte iam instantे.

1. Intellecto mortis periculo, quām primum pete sacramenta poenitentiæ, Eucharistiae, ac etiam, si tantum est periculum, Extremæ vunctionis, nec non applicationem Indulgentiarum. Cum maiori enim fructu sumuntur Sacramenta ab homine, rationis vsu, & integris viribus adhuc pollente. Iuvat vero, cū Sa-

cerdote pactum facere, vt te sensibus destitutum, in supremo articulo vita absoluat.

2. Si cui facienda est restitutio famæ, honoris, pecuniæ, fiat adhuc te viuente, si fieri potest: alioquin vt quam primum post mortem tuam fiat, efficaciter prouide.

3. Condonata ex amore Christi mansuetissimi omnes iuriarias & offensas, tuis inimicis, vt DEVS tibi peccata condonet.

4. Petet veniam publicè pro defectibus, à tuis superioribus, imò etiam æqualibus.

5. Si dispositio bonorum facienda est, fiat, vt monet S. Augustinus, dum sapiens es, dum tuus es. Deinde stat in statu gratiarum, vt sic tuæ elemosynæ sint meritoriaæ vitæ æternæ; vel si facta est in statu peccati mortalis, post confessionem ratificetur. Fiat verò ad DEI gloriam maiorem, & secundum ipsius voluntatem, ita vt etiam Christus in suis pauperibus instituatur heres à te, qui tibi suam transcripsit hereditatem in coelo.

6. Si Superior es, monitum aliquod pium tuis subditis relinque, quod tunc cordi audiencium altius infigi solet. Ita S. Ludouicus Rex Galliarum, moribundus filio suo dicebat, apud Surium: Fili mi, in eam rem ante omnia incumbe, ne unquam peccatum mortiferum committas. S. Antonius Magnus apud eundem Surium, hæc verba suprema ad fratres dixit: Ad IESVM suspirare, & hoc sanctissimum nomen vestris figite mentibus.

DECIMVM NONVM

121

7. Curet sibi infirmus, prælegi passionem Domini nostri, item Historiam mortis B. Virginis, & aliquorum sanctorum, præsertim B. Alyosij & Ioannis Berchmans, vt exemplo pretiosæ in conspectu domini mortis, Sanctorum, discat mori. Plurimorum autem ad hoc conducet Liber, cui titulus *Pretiosæ morientium occupationes*, à Patre Ioanne Nadasi Soc. IESV editus.

8. Suadet ibidem hic author cap. 8. vt moribundus faciat has intentiones, pro sua morte. *Volo mori, quia amo DEVM,* & ideo volo illi ita statuenti obedire. *Volo mori, ut nunquam DEVM* deinceps offendam. *Volo mori, ut DEVM coram vi-deam* & perfectius amem, cum B. Virgine, & SS. Patronis, ad quos aspiro. *Volo mori, ut imiter IE-SVM* & MARIAM morientes. *Volo mori, ut mor-tem stipendium peccati accipiam, panasque dem pro peccatis meis.* *Volo mori, ut immoler DEO, citi me tot modis debeo.* *Volo mori, ut riuā in Cælo in æternum.*

9. Armetur æger in hoc supremo conflictu instrumentis pietatis, imagine crucifixi, sacris Reliquijs, & imaginibus Sanctorum, quas idem adoret & osculetur. Item cereo benedicto, quem manibus tenens, agat DEO gratias, quod se vocauerit in admirabile lumen suum, dicatque: *Tu illuminas lucernam meam, Domine illumina tenebras meas.* Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, præualui aduersus enm. Dum aqua lustrali aspergitur, dicatur; *Exurgat DEVS,* & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt

F 5

eum

eum à facie eius. Ita Ioannes Berchmans moribundus, Crucifixum, Coronam, & regulas, manu tenens dicebat; H.ec sunt arma mea, & his armatus obiit Romæ 13. Augusti, 1621. ætatis suæ 22. cum magna opinione sanctitatis.

10. Faciat moribundus has vel similes protestationes. Protestor, quod morior verus Catholice, in Fide, Spe, & Charitate in DEVM. Protestor, quod volo mori manscipium IESV, & MARIAE. Protestor quod ex nunc & pro reliquo virtute tempore noto consentire ulli tentationi Dæmonis. Confirmo fidem datam DEO in Baptismo, & abrenuncio mundo, carni, Sathanæ, meque tibi coninngo Christe in tempore & æternitate. Protestor quod libenter accepto omnem diuinam dispositionem, tam circa animam meam, quam circa corpus, post mortem.

11. Breuiiter eliciat actus virtutum, præser-tim Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, Desiderij videndi DEVM, iuxta dicta in Corde Sancto, ultra quæ, hæc iuvabunt.

Credo Domine, spero Domine, Amo Domine.

Credo & spero videre bona Domini in terra vi-
uentium.

DEVS meus misericordia mea.
In medio umbræ mortis non timebo mala, quoniam
tu tecum es.

Eupio dissolui & esse cum Christo.

Mihi vivere Christus est, & mori lucrum.

Educ de custodia animam meam, ad confitendum ti-
bi, me expectant iusti, donec retribuas mihi. Ita
dicebat moribundus Sanctus Franciscus.

Quan-

DECIMVM NОНNUM 123

Quando veniam & apparebo ante faciem Domini?

Huc spectat, quæ sequuntur ex soliloquijs S. Augustini. *Ostende mihi consolator mens. Videam te. lumen oculorum meorum. Veni gaudium spiritus mei. Videam te lætitia cordis mei. Amplexar te, bonum, sine quo nihil bonum. Fruar te optimo, sine quo nihil optimum.* c. I,

O vita cui omnia viuunt, vita, quæ es mea vita. per quam viuo, sine qua morior, vita vitalis, dulcis & amabilis, ubi quæso es? ubi te inueniam, ut in me deficiam & in te subsistam. Crier.

Eia Domine, moriar, ut te videam, videam ut hic mori desidero, ut videam Christum, vivere renovo, ut viuam cum Christo. ibidem.

O Lux sine qua tenebræ, illuminare huic œco, qui in tenebris, & in umbra mortis sedet, & dirige pedes eius in viam pacis, per quam ingrediar in domum. cap. 4

O clavis David, aperi mihi ostium luminis tui, ut ingrediar & videam te. cap. 7.

Adiuua Domine creaturam tuam. Non pereat in malitia, quod operata est bonitas tua. cap. 11.

Scio Domine, & confiteor me indignum, ut intrem sub tectum tuum, sed fac propter honorem tuum, & ne confundas in te sperantem serum tuum. cap. 23.

O Fons vitæ, vena aquarum viuentium, quando veniam ad aquas dulcedinis tuæ de terra deserta, invia, & iniquosa. cap. 30.

O Dies præclarus & pulchra nesciens vesperum, non habens occasum, in qua audiam: Intra in gau-

dium Domini tui, ubi erit omne bonum, & non erit aliquid malum, ubi erit, quidquid voles, & non erit, quidquid noles.

Veni Domine & noli tardare, veni Domine IESV, & visita me in pace. Veni & educ vincatum in carcere, &c. Vide plura cap. 35. & 36.

Ultimo colloquatur itidem moribundus, cum IESV & MARIA, per breues orationes iaculatorias.

JESV MARIA amores mei, patiar, moriar amorem vesti. O IESV, esto mihi IESVS & Salvator. IESV agonisans, morti tuae mortem meam unio. IESV pro me mortue, mors tua sit vita mea. O bone IESV exaudi me, intra vulnera tua absconde me, & ne permittas me separari a te. Domine IESV suscipe spiritum meum. Tu es Christus Filius DEI vivi, Dominus meus & DEVs meus.

MARIA MATER gratiae, MATER misericordie.

Monstra te esse MATREM.

Eia Advocata nostra illos tuos misericordes oculos, ad nos conuerte, & IESVM benedictum frumentum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende.

MATER DEI MEMENTO MEI.

O MARIA SIS MIHI PROPITIA.

CAPVT

*****.*****

C A P V T X X.

Exemplis quorundam Illustri-
um sodalium, traditur ars, sancte
viuendi & moriendi.

*Quia semper Exemplo melius docetur, iuvabit pe-
stremò Sodalibus Marianis in hac Palæstra nobis-
les Athletas proponere, qui in variis B. Virginis
Congregationibus pietate floruerunt. Horum
Princeps est.*

B. A L O Y S I U S G O N.
Z A G A.

IS, Patre Imperij Principe & Castilionis Mar-
chione natus, septimum ætatis annum, suæ ad
DEVM conversionis tempus appellabat, ea
constantia tunc iam feliciter inchoatæ, vt deinceps, (prout quatuor fide digni eius Confessa-
rij affirmarunt,) nunquam se à DEO per mortale
peccatum auerterit. Nouennis adhuc, Flo-
rentiæ ante imaginem Virginis ab Angelo salutatæ,
perpetuò Virginitatis voto se obstrinxit,
tam perfectè semper obseruato, vt illud testari
potuerit Sacra Romana Rota: *Aloysius nun-
quam stimulum carnis passus est, nec cogitationem
ullam impuram in mente habuit.*

Tem-

Temperantia plane fuit admirabilis. Nam præter alia extraordinaria iejunia, singulis hebdomadis, feria sexta & sabbatho, ac etiam sæpè feria quarta, solo pane & aqua contentus vivebat. Ter imprimis per hebdomadam: ac inde in ultimis in sæculo annis, die quolibet semel: postremo ter de die, seu flagellis, seu loris, seu ferrea catenula, se ipsum cædendo cruentabat. Sæpè afferem sibi dormienti supponebat. Sæpè loco cilicij acutis calcaribus tenuum corpus stringebat.

De studio orandi quid dicam? Mane quolibet ultra prolixas vocales orationes, rerum sacrarum meditationi, vnam horam dabat; desperi autem quandoque duas. Nec his contentus, nocte media alijs quiescentibus, è lecto surgebat, & solo inducis etiam inter hyemis rigores tectus, ac præ frigore tremens, per aliquot horas, genibus flexis meditationi vacabat: ut quandoque præ corporis debilitate, in terram prolapsus, iacensq; orationem finiret. Ab hac porro consuetudine orandi, non destitit Aloysius, etiam in Aula Regis Hispaniarum biennio degens: ubi in abditos recessus fugiendo, quinque horas Cœlestium rerum contemplationi impendebat. Modum ac frequentiam sacræ communionis à S. Carolo Borromæo edocetis, ea teneritudine animi, diebus festis usurpabat, ut in iacrymas vberrimas sæpè solueretur, à quibus etiam diebus profestis, sacrum audiens, post eleuatam Sacram Hostiam, sibi temperare

non

Nam
is he-
m sæ-
us vi-
ac de-
et se-
u lo-
cru-
oppo-
ene-

noli-
n sa-
ve-
ten-
sur-
igo-
uot
vt
ram
hac
oy-
nio
in-
oni
ræ
us,
L,
, à
ns,
rc

non poterat. Hac verò pietate insignem illum promeruit DEI MATRIS fauorem, cum de statu vitæ deliberans, die Assumptionis Deiparæ, sacra peracta ad hanc intentionem Communione, illam Madriti, à pretiosissima Parente audit vocem: *Ingridere Societatem filij mei.* Quam ut ingredetur, incredibile dictu est, quantas Patris iras, quot obstacula toto triennio fortissimè superauit. Qualem verò in Societate virum egerit, quam pretiosâ morte breui coronatam, non est propositi mei referre, qui Aloysium nondum Religiosum, sed adolescentem adhuc in tenera ætate, in aulis Regum, inter Principum delicias, Sodalibus propono. EX Virgilio Cepario,

B. STANISLAUS KOSTKA, Polonus.

PLanè materno adhuc ex vtero in Societatem IESV vocatus esse videtur, dum splendentibus Nominis IESV radijs in vtero circumfusus, antequam in lucem prodisset, Matri suæ apparuit, teste *Gnagnino*. Illibatum Virginitatis honor & innocentiam, nullâ graui labore contaminatam, secum ad Religionem, ac inde breui ad cœlum tulit, prout eiusdem in spitu Magistri, Ruizius & Julius Fatius affirmarunt. Hanc eius innocentiam honorauit cœlum, cum bis Angelos misit, quin Stanislaum, Pane Angelorum reficerent. Honorarunt etiam elementa, cum ignis

C A P V T

ignis aliquando eeuicalia Stanislai decubentis capiti subiecta aggressus, caput tamen non attigit. Solus exhorruit infernus, atque ille Erebus, qui ægrotantem Stanislaum ter frustra insiliit, ter ab eodem crucis signo fugatus.

Angelica eius puritas, nec verbum audire potuit honestati aduersum. Itaque ad paternam mensam, si quid liberius ab aliquo hospitum proponeretur, illico versis in cœlum oculis Stanislaus, veluti exanimis, sub mensam delabi, à fratre suo Paulo non semel obseruatus est. Modestia, & omnium affectuum moderatio singularis in eo fuit, ut nihil in eo puerile, signum iracundiae nullum compertum sit.

Amor Orationis quantus! quam non interdiu tantum in abditis ædium recessibus, sed noctu etiam in alto rerum omnium silentio, positis humi genibus, aut prono stratus corpore, prolixam faciebat. Mensæ quin assidens, sæpe cibi penè immemor, rerum Diuinorum gustu mentem pascebatur. Quotidie binis, ternisq; sacris; festo autem die, pluribus intererat, & quidem nixus genibus, corpore immotus, oculis decore demissis, manibus ante pectus compositis, non raro etiam à sensibus abstractus. Diuinissimum Sacramentum quotidie ante initium, & post finem scholarum inuisebat, idemq; sumebat Viennæ studens, quavis hebdomada, pri-die cœnâ abstinentio.

In DEI Matrem quanta fuit pietas Stanislai! eam Matrem suam appellabat: ab ea benedicti-

onem

onem conuersus ad templum, quidquid agendum erat, postulabat: Eius encomia inter scholasticas exercitationes sibi tractanda assumebat, omnesque scriptio[n]is suæ paginas illa oratione implebat: *O MARIA sis mihi propitia*; & nouos semper & magnificos inueniebat titulos; eius Rosarium aut pios libellos, extra tempus studendi, perpetuo versabat manibus, demum in longo illo ac molesto itinere, sicubi imaginem Deiparæ conspexisset, nusquam reliquit insalutatam. Itaque ipso die Virginis Assumptæ, cum paucis ante diebus, per suum Patronum Laurentium, literas ad eam scripsisset. quibus postulabat. vt sibi spectatorem triumphi ipsius in cælo adesse liceret, mille osculis imagini Deiparæ impressis, Rosarium manu tenens, in honorem, vt dicebat, suæ Matris, Eandemq[ue] tunc (vt aliqui putârunt) præsentem intuitus, ad eius complexum feliciter abiit. Romæ in domo probationis Soc. IESU, 1508. ætatis suæ 18. decem mensibus in Societate transactis, quam tam ardenter expetijt, ac etiam per tot viarum spatia Viennâ vsq[ue] Dilingam, hinc deinde Romanam quæsiuit; à qua denique paternis literis, minarum probrorumque plenis, avocari non potuit. Ut proinde immane mendacium sit, à quibusdam malevolis in hoc Regno contumeliosè confitum, B. Stanislaum extra Societatem dimissum, in aliquo Xenodochio Romæ obiisse, cum tamen de hoc Romæ, nulla suspicio fuerit, vt ipse ibi exploratum habui: & nuper

Cle-

Clemens X. in Bulla, qua huic Beato Sacrum concessit, Pontificio Oraculo testetur, eum esse Societatis IESU, ac proinde e Societate non dimissum.

ALEXANDER TERTIVS Italus, Sodalis Collegij Flo- rentini.

Ad huc quinquennis Christi patientis cruciatus, s^ep^e meditari, ac de illis suaves habere sermones consueuerat. A septimo ætatis suæ anno, c^apit gestare cilicum quoddam ex funiculis elaboratum, quod quia asperum ei minus videbatur, et ijt à Confessario, & obtinuit catenulam, quia infantiles adhuc stringebat artus. Vix nouennis, non in alienam iurauit perniciem, sed maior Annibale Alexander, in suæ utilitatem animæ, maturum ineundæ Religionis fecit propositum, eiusdemque, ab ijs quibus intererat dilatam executionem, multis lacrymis deleuit. Decimum agebat annum, quo miris rerum Diuinarum delicijs affluere c^apit. Aliquando enim inter duos Angelos consistere sibi videbatur, quibus à DEI para, suæ integrat^e seruandæ, cura demandabatur. Quandoq^z ipsa pretiosissima Parens, eidem studenti, affl^ester visa est, librorumq^e pagellas euoluere; semel etiam ægrotanti adstante prope lectum, & osculos ad temperandos febris ardores admonere.

vere
prim
cei et
tes d
catur
to la
poeni
SS. S
Ni
RIA
toric
mest
præl
cum
ret, e
nem
corr
leger
quid
pror
or fu
reba
lectio
posu
cias,
inter
mo i
temp
quit
TRI
Ang

vere. Die eiusdem Virginis purificatæ, cum primum Sacro Sanctæ Eucharistia pabulo reficeretur, videbatur sibi habere cor in duas partes diuisum, ac IESVM in medio ipsius collatum, quem exinde è deuotione in Sacramento latentem prosecutus est, vt à maiori altari, pœnè auelli nunquam potuerit, vulgo Ephebus SS. Sacramenti appellatus.

Nihil illi gratius vñquam fuit, quām de M A RIA loqui, audire, cogitare. Domum ex Ora torio redux, congregatis in aula famulis ac domesticis, primò ipsis libellum aliquem pium prælegebat; mox de rebus Diuinis differebat, cum eo affectu, vt audientibus lacrymas moueret, eosdemque ibidem, ad corporis flagellacionem suo exemplo duceret. Morbo supremo correptus, frequenter de Christi passione, aut legere, aut differentes audire gestiebat: & si quid amaræ medicinæ sumendum fuit, in illas prorumperebat voces, *O Bone IESV, quām acerbior fuit Calix tuus!* Interim cœlestibus non carebat delicijs animus. Die quodam, cum ex pia lectione, quasi in somnium se vultu hilari composuisse, a matre quæsitus, quid ageret: Delicias, inquit, animæ meæ IESVM & MARIAM, inter innumera Beatorum agmina loco celsissimo intuitus sum. Die altero repente ex contemplatione quadam experrectus: An non, inquit, coram intuemini Mariam DEI MATERM Dominam meam, meumque custodem Angelum, & Mariam Magdalenam de Pazzis

Cerat

Cerat huic Beatae, adhuc viuens, gratus admodum Alexander, & ab eadem Angelus terrestris appellatus) tum ad hos conuersus hospites, multa cum illis loqui visus est. Cum vero in illo temporis puncto, Daemon se illi formâ horrendâ spectandum obiecisset: Quid queris, inquit, Bestia? facesse, testimonium conscientiae meae, DEO fauente, bonum est. Demum prænimitia deliciarum cœlestium affluentia, quasi moræ impatiens, fractis iam viribus, è lecto se proripiendo, atq; iugeminando: In cœlum, in cœlum: ac fixis in cœlum oculis, sœpè IESV ac MARIAE nomina Sacro Sancta inuocans, ex hac vitâ decessit, Florentiæ, virtute florentissimus, in Aprili, Anno Christi 1608. ætatis suæ 15. Hæc tum ex libro Italico Bononiæ impresso, cui titulus, *Corona duona duodecim florum*, tum ex P. Lechnero lib. I. cap. 10.

ANTONIUS VBALDINI, C O M E S Montis vicini Italus, Sodalis Seminarij Romani.

PLANÈ adhuc puer, præter coronæ ac Psalmodiū pœnitentialium aliarumque orationum vocalium pensum quotidianum, diebus profestis meditationem per semihoræ spatium, festis vero diebus, per horam integrā protracta hebat.

hebat
lacry
sti Sal
cræ m
ætatis
soleba
ex occ
ro ita
oni, a
rio p
longa
quide
contir
paræ
amore
lebrar
bathi,
uo ieit
offici
DESp
nas, c
dum
sium,
sere
horis,
tim fl
Orati
D. Tu
mort
huc in
onis.

hebat, eō sensu pietatis, vt totus accendi, ac in lacrymas solui videretur, præsertim cum Christi Saluatoris cruciatus recoleret. Quoties sacræ mensæ accumbebat, (id quod poit annum ætatis duodecimum, octauo quoq; die facere solebat) lacrymas non poterat continere, vltro ex oculis iam asuetis erumpentes. Ad eam vero ita se præparabat, vt vnam horam meditacioni, alijs adhuc dormientibus, aliam in Oratorio pijs impenderet exercitijs, nec nisi post longam gratiarum actionem, inde recederet, & quidem ad sacram lectionem in suo conclavi continuandam. Præcipue suum affectum DEI paræ colendæ consecrauerat. Ergo ad eius amorem Sodales inflammare, laudes ipsius celebrare, vigilias omnes festorum, ac dies Sabbathi, in pane & aqua, ab anno ætatis sui octauo iejunare, diebus singulis eiusdem Virginis officium recitate, familiare Antonino fuit. Post DEI param singulari, per orationes quotidianas, cultu venerabatur Sanctum Ignatium, Sanctum Franciscum Xauerium, & Beatum Aloysium, quorum festo imminente die, in nudo affere & quidam duabus duntaxat per noctem horis, somnum capiebat, reliquum noctis partim flagellationi, partim lectioni sacræ, partim Orationi, diem vero pœnè integrum in Sacello D. Tutellaris, orationi impendens. Corporis mortificatio plane admirabilis in eo fuit. Adhuc in domo paterna puer, diebus communioneis, ac DEI paræ peruigilijs, nihil præter pa-

nem

nem sumebat. In Seminario autem manens, singulis ferijs sextis vix aliquid obsonij. Ter in hebdomada supra nudos asteres dormiebat, alias ligno capiti, aut libro aliquo prægrandi supposito. Præter cilicia frequentia, & ferreas puncturas, alternis diebus corpus suum catenuit; vel intertextis inter funiculos ferri fragmentis dirè lacerabat, quæ laniena plerumque uno horæ quadrante, quandoq; media horæ, aliquando etiam horæ integræ durabat. In morbo supermo decumbens, nulla penitus sociorum colloquia, quæ de rebus pijs non essent, admittere voluit. Vbi vero nuntium de morte imminente accepisset, nihil sibi dolori esse dixit, nisi quod sine sanguinis effusione, extra Iaponicos carceres & flamas moreretur. Tum à suo Confessario instanter petiit, ut saltem sibi licet nouitium Societatis IESV mori. Ergo ita annuente Præposito eiusdem Societatis Generali Mutio Vitellescho, veste Religiosa induitus, & votis Societatis simplicibus, obstrictus DEO, vestem illam osculatus dicebat: Benedicimus DEV M Cœli, & terræ, quia fecit nobiscum misericordiam suam. Postremò inter continua IESV Crucifixi oscula & amplexus, inter crebram MATRIS gratiæ invocationem, sancte obiit, II. Julij, Anno 1629. ætatis suæ decimo septimo. Ex libello cui titulus *Corona duodecim Florum.*

STA-

**S T A N I S L A V S Z B O -
R O W S K I , Polonus.**

Sodalis Collegij Ingolstadiensis.

DE hoc Adolescentे, non minus Natalium splendoribus in Polonia. Illustrissimo, quam vi tutibus Ingolstadij, vbi studijs operam dabat, eximio, ita scribit Pater Gaspar Lechnerus in *Sodali Parthenio*, lib. I. cap. 9. Modestia morum, animique submissione ea vixit, ut eum omnes in oculis atque animis ferrent. Amabat familiaritatem inire cum ihs, quos fortuna inferior, a reliquorum consuetudine rejiciebat. Veste obsoletiore libenter vtebatur, & à Confessario sàpè adigi debebat, vt pretiosiores vestes pro familiæ honore tuendo, subinde indueret. Orandi studio & conscientiæ puritati impensè studebat, vt singulis hebdomadis culpas certè expiaret. Vnde factum, vt pridie quam è vita discederet, monitus, vt si quid animum solicitum haberet, foras proderet, vix leuem culpam repererit. Corporis edomandi multum studiosus fuit, vt ferè nihil in eo genere ab aliquo gereretur, cui non se socium præberet; ac multo iam tempore, singulis Sabbathis à cœna abstineret. Denique cum & genus, & opes, & præclara indoles, in maximam spem eum ducerent; ille magnanimo iuvene dignissimum facinus aggressus eit, cœpitque supra humana-

A. 116.

ire. Iamque in eo erat, ut abdicatis ijs, quæ nos
imbellis animæ miramur., DEO se penitus in
Religione emanciparet., cum a DEO Optimo
ad stipendia potius accipienda, quam prome-
renda evocatus, reliquo magno sui desiderio, va-
riolis suffocatus, è vita abiit, Ingolstadij, Anno
mortalis DEI hominis 1619.

S T A N I S L A V S B R V- DZINSKI, Polonus.

*Sodalis Collegij Calissiensis, & Posna-
niensis.*

Illustri ac pervetusta in Regno Poloniaæ, Pa-
terna quidem Brudziniorum, Materna vero
Russociorum, vtraque Senatoria ortus ex Fa-
milia Stanislaus, anno salutis nostræ 1601. te-
nerioris cursum ætatis, non domi tantum, sed
in Aula etiam Regia exegit.: vbi Familiares
nonnisi probatissimos admittens, prauaque
exempla deuitans, innocentiam vitæ, morum-
que integratem retinuit. Studiorum causa
Posnaniam, ac deinde Calissium missus, tam in
ludo literario, quam in coetu Mariano, omni-
bus suis commilitonibus fuit exemplar mode-
ritæ, speculum probitatis, lux & antesignanus
diligentiaz. Verrere solitus Oratorium Mari-
num, dixisse aliquando fertur: Se id non mo-
do libenter facere, sed etiam non aliud munus
perpetuum in Sodalitate ambire, quam ejcien-

di

so
xstate
semp
suetu
omni
mori
um,
entia
uit, i
tum
Stan
deinde
culi,
tu ac
animi
quà à
se Ele
icente
confes
emun
specie
rentia
tamer
horæ
præse
neratu
nem c
ipsum
suprem
expert
opem,

VIGESIMVM.

137

di sordes è loco Oratorij. Elucebat in eo ultra
 ætatem singularis morum maturitas, & animi
 semper in qualicunq; offensa placidissimi man-
 suetudo, quæ & aliorum impetus retardabat, &
 omnibus summè amabilis erat. Quinto ante
 morbum supremum die, in pervigilio SS. omni-
 um, præmisso prius diligentí examine, consci-
 entiam generali totius vitæ confessione expia-
 uit, ita puram ac innocentem, vt post eius obi-
 tum, testatus sit sacri fori iudex, se nullum in
 Stanislao noxam mortalem reperiisse. Morbo
 deinde breui post correptus, inter atroces cal-
 culi, aliosque plures cruciatus, ita quietus vul-
 tu ac mente decubuit, nullum vt ei impatiens
 animi indicium, nulla vox eruperit, nisi illa,
 quæ à suo Pædagogo frequenter vrgebat, vt pro
 se Eleemosynam pauperibus erogaret. Cre-
 scente in dies absq; spe sanitatis morbo, tria
 confessione innoxiam adornans potius, quam
 emundans animam, hospitem ad se in viatici
 specie DEV M hominem, tanto ardore ac reue-
 rentia suscepit, vt vix etiam spirans, demissis
 tamen in terram genibus, absq; vlo fulcro per
 horæ ferme dimidium, eum sit præstolatus, ac
 præsentem continuatis per horam integrum ve-
 neratus obsequijs. Tum ad Matrem eius Virgi-
 nem conuersus, consueta Sodalitati formâ, se
 ipsum eidem in seruum perpetuum, etiam in
 supremo vitæ suæ termino deuouit. Et sane
 expertus est singularem Matri Misericordiæ
 opem, in periculo illo agone, bonus filius,

G

cum

cum proximus morti s^epius similis responden-
ti ingeminaret: *Qui ego ista merui, Virgo Beatissi-
ma? Non ego his dignus sum. Virgo Beatissima.*
Ora pro me piissima Mater. Pridie mortis a quo-
dam qualitus, quidam cogitaret? cœnueris ad
Christi Crucifixi imaginem oculis, respondit:
DEVM meum cogito: DEVM meum cogito.
Tum iterum interrogatus, an mortem DEO ita
volente libenter obiret? placidissime dixit:
Libenter mortem de manu DEI accipio. Erga
sui quoque nominis Tutelarem B. Stanislaum
Kostkam religiosus, s^epe imaginem eius oscu-
latus dicebat: *B. Stanislae, tuum Stanislaum non
desere.* Atq; ita post vnius mensis infirmitatem,
sacro perunguis oleo, applicata etiam a Sacer-
dote sibi præsente, plenaria Indulgentia, & SS.
nomine IESV invocato, defixis in obiectam si-
bi sacram imaginem oculis, nobile Polonarum
Sodalitatum fidus, corpore & spiritu, in terris
ardere, & lucere desit, Anno ætatis suæ 14. Ita
testantur Annates Sodalitatis Calviensis.

Plures Athletas, illustria vel huius cœtus ve-
stri Posnaniensis, sub Titulo sine labe Conce-
ptæ Virginis Matris, decora, in Palæstram hanc
deducerem, Sodales Mariani. Ex vestro enim
Albo ab anno 1602. prodiere ad purpuram tres
Romani Imperij Principes, ad Antistitutum in
Regno nostro Infulas 19, ad Palatinorum lati-
clavia 40 totidemq; ad subsellia Castellanorum,
ad Abbatiale Pedum 8. ad Cathedralium Eccle-
siarum Canonicatus 30. ad diuersas Religioso-
rum

rum familias ducenti propè, præter alios, quorum statum ac dignitates iniuria temporum in Album non retulit. Verum coroñidis instar sit coronatus in Iaponia Victor.

ALBERTVS MECINSKI. Sodalis Lublinensis & Posnaniensis.

Ngens enim verò in Palæstra hac vestra virtutis nomen, cuius Albo inscribi postulauit Anno 1614. dum exterum lustraturus solum ac solum, ex Polonia abiret. De quo hæc strictim. Illustrissimis Rosinis oriundus ille, prima statim ætate virtutibus vernare cœpit in Sodalitate Lublinensi, ac præsertim amore in magnam DEI Matrem, quam vnicum suarum necessitatum Asylum appellabat. Ultra consueta sodalibus pietatis opera, solenne illi erat, simulata somni quiete, lectoque tacite relicto, horas rerum cœlestium meditationi tribuere, ac moderatorum vigilantiam sancte fallere. Hinc vultum eiusdem perpetuus virtutis comes colorabat verecundia, totum verò corpus modesta compositio. Inter sermones promebat sœpe æstus illos votorum, quos altero nonnisi in orbe limphis resinguendos, accenderant illustres Martyrum Iaponensium triumphi, in cœtu sodalitatis celebrati. Deliberabat iam de proposito vita, cum iubito mendiculi in platea vo-

cem accipit, illud Davidicum occidentis, Note
te confidere in Principibus, in filijs hominum, in
quibus non est salus. Quo velut cœstro percitus,
Societati IESV nomen dare in animum induxit
sed enim mentem hanc varia eripiebant illi le-
nocinia mundi, furores Orci, per ædes, quas in-
habitabat, toties obstrepentes, imò & matris,
quæ alapæ impressæ, constantiam adolescentis
expugnare volebat, ad primum de piò vitæ
proposito nuntium. Verum omnia hæc, lori-
catus seipso, ille virili superauit animo. Ergo
Romam tandem à morte parentis aduolat ad
Tyrocinium Societatis IESV, vbi laxatis pietati-
bus in cœlorum Reginam habenis, inter paucos
eximius apparuit. Nouis ijsque peraugustis ex-
ornare Eam titulis, iconem Illius ad ædes D.
MARIAE Maioris, eminus de genu venerari,
Festa Mariana, octiduana corporis afflictione
præuenire ac subsequi, in emaceratos frequen-
tibus ieunijs artus sœuire, omnibus virtutibus
excolere, capacissimam omnium mentem, pri-
mæ tum Mæcinij erant curæ. Ergo tanto virtu-
tum pabulo auctæ, veteres Iaponici martyrij
flaminæ, in apertum erupere incendium. Im-
petrata magno votorum ambitu à Præposito
Societatis Generali Iaponica Missio, enanigata
longissima maria, tolerati apud Hollandos du-
rissimi carceres, immensi labores viarum exan-
tati, tandem adita votorum apex Iaponia,
ipsumque Nangazzachium, terminalis himes viræ
ac laborum, Centies ibi & amplius, magna va-

dæ

de copia, in os supinatum, atque viscera, Her-
roi Europæo ingesta, iterumque admotis tabu-
lis medullitis expressa. Septem deinde diebus,
omnibus vitæ præsidijs destitutum, imò omni-
bus enectum Iaponicæ crudelitatis poenit, fur-
ca ac fouea aquis putidis stagnans præfocabat,
donec tandem victorem spiritum exprimeret
expromeretque cœlo. Sic Mecinius è vitæ nau-
fragio, æternitatis fortunatas insulas attigit,
cœlumque in yndis, relucens per suam imagi-
nem, re ipsa beatus comprehensor obti-
nuit, magnus Heros Palestraæ Ma-
rianæ.

Ad Maiorem Dei Gloriam,

B. V. M. H.

Pro-

S

Protestatio Authoris.

QUæ narrantur in hoc libello
de vitâ & virtutibus quorun-
dam B. Virginis Sodalium, & Mi-
racula, Prophetias, Reuelationes,
aliaque huiusmodi sapiunt: hu-
mana duntaxat authoritate, non
autem Diuina Catholicæ Romanæ
Ecclesiæ, & Apostolicæ Sedis ni-
tuntur, atq; ita fides sit penes Au-
thores, iuxta Decretum Urbani
VIII. 9. Junij. 1631.

SYL-

SYLLABVS
CAPITVM.

- Caput 1. Proponuntur quædam Princi-
pia practica, sanctè viuendi. pag. 1.
Caput 2. Remedia ad fugienda & extir-
panda vitia. 19.
Caput 3. Praxis exercitij matutini. 27.
Caput 4. Examen Vespertinum. 30.
Caput 5. Observanda circa quamcunque
actionem, ut perfectè fiat. 32.
Caput 6. Orationes ejaculatoriae per di-
em usurpandæ. 34.
Caput 7. Praxes visitandi SS. Sacra-
mentum. 40.
Caput 8. Modus audiendi Sacrum. 44.
Caput 9. Praxis recitandi Coronam B.
Virginis. 47.
Caput 10. Variæ Coronæ per hebdoma-
dam dicendæ. 54.
Caput

- (+)
- Caput 11.** Obseruanda circa Confessio-
nem. 55.
- Caput 12.** Praxis sacre cōmunionis. 64.
- Caput 13.** Actus virtutum Theologica-
rum & moralium remissiue. 70.
- Caput 14.** Praxis laudandi DEV M 71.
- Caput 15.** De modo colendi Christum, &
festa eius celebrandi. 72.
- Caput 16.** Breues meditationes de Passio-
ne Christi. 85.
- Caput 17.** Modi colendi B. Virginem prae-
sertim in festis ipsius. 103.
- Caput 18.** Praxis colendi Sanctos Pa-
tronos. 115.
- Caput 19.** Modus Sancte moriendi. 117.
- Caput 20.** Exemplis quorundam illustri-
um sodalium. 125.
- Concluditur ars, Sancte vivendi
& moriendi.**

confessio.
55.
s. 64.
logica.
70.
M. 71.
im, G
72.
Passio.
85.
n prae-
103.
s Pa-
115.
ustri.
125.

Omni die dic et laud
Mea laudes anima
Eius gesta eius festa
Ode deuotissima
Contempla

BIBLIOTHECA
S. PETRI

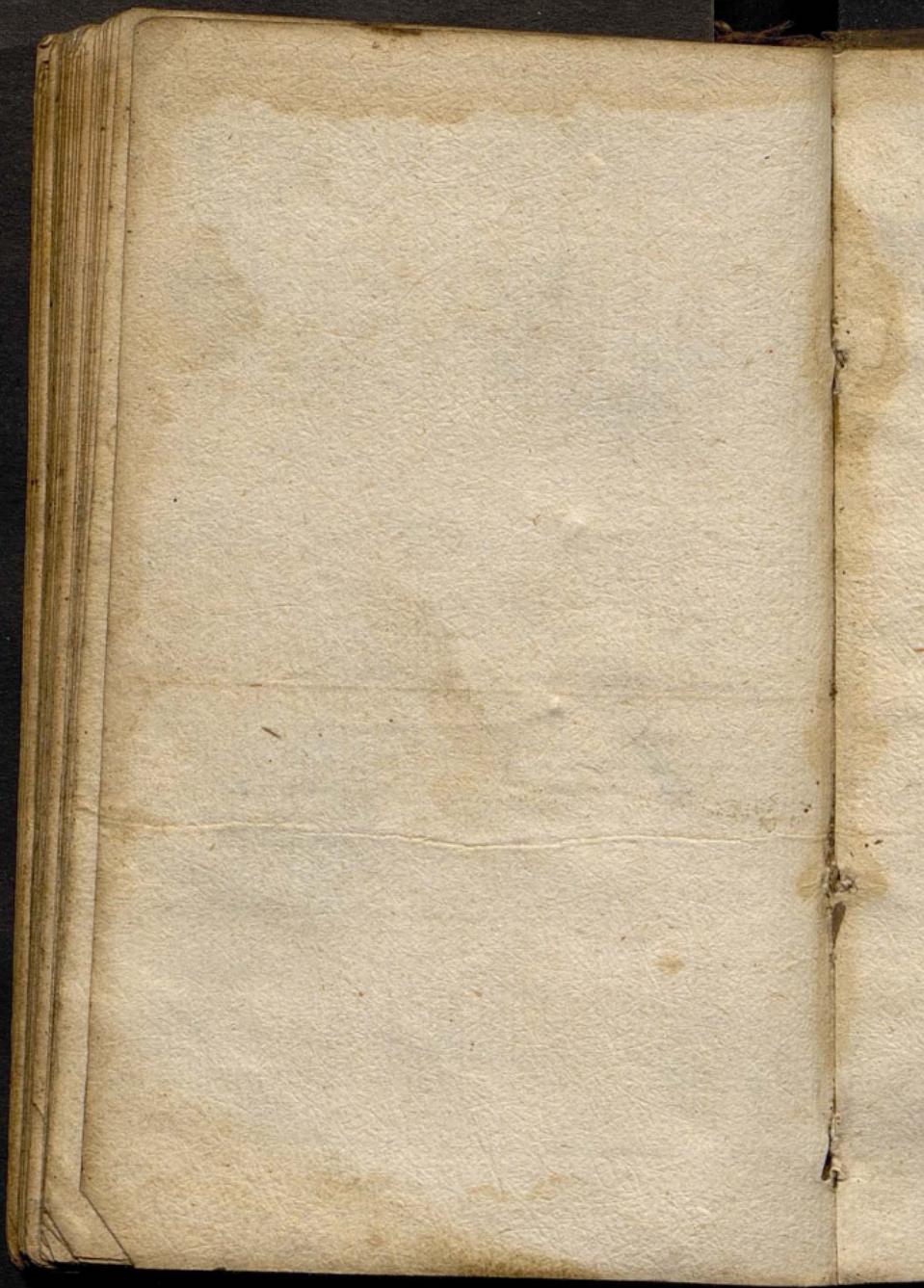

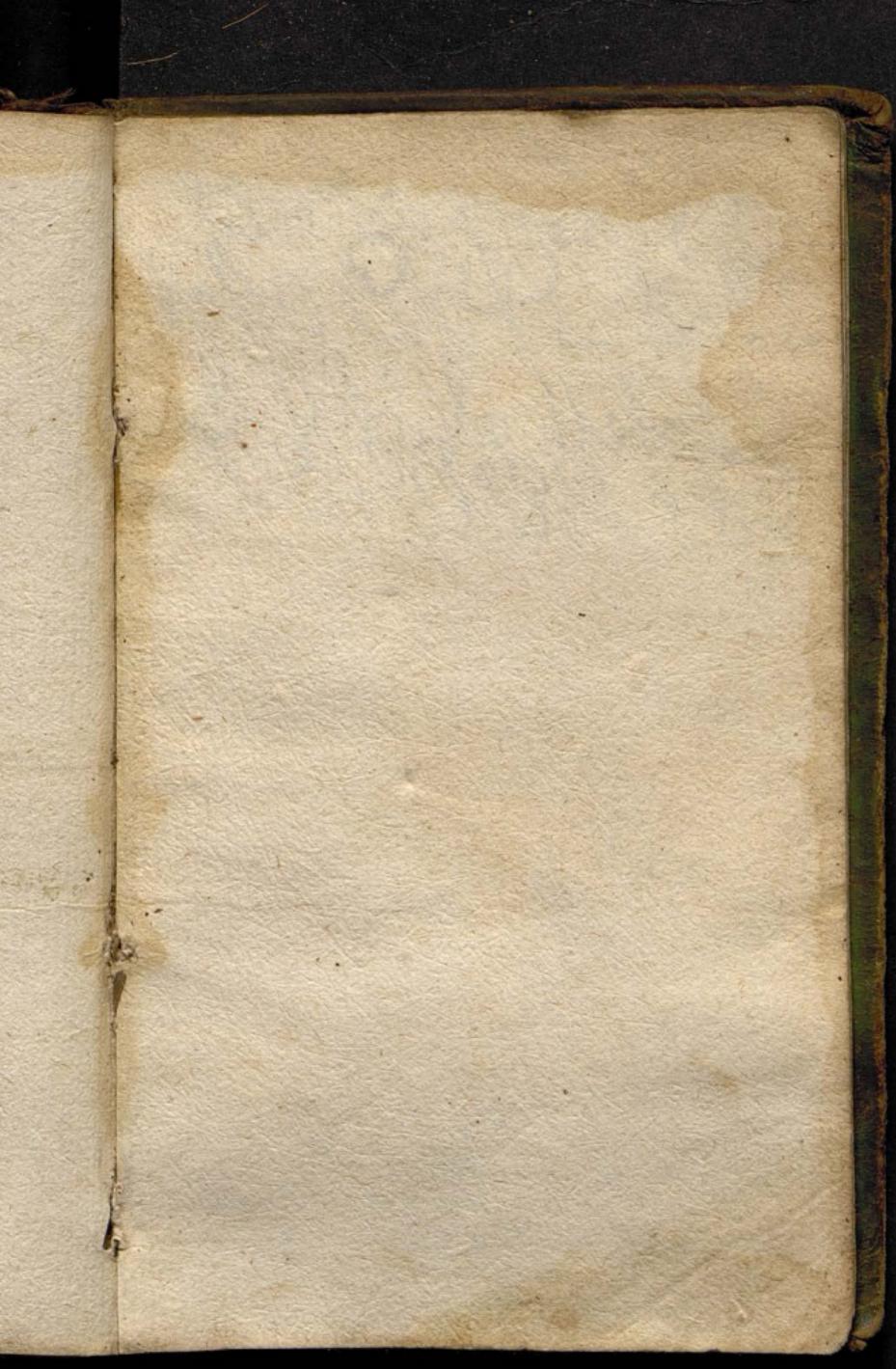
BIBLIOTHECA
S. PETRI

Salve Regina
Ihesu Christe
Ora pro nobis
Prefonsira salve ad
te Iesum amumus
filii dñe Eccl. Salve

Eccl. Salve
Eccl. Salve
Eccl. Salve

COAST WES COAST
FELL OF ODELL
WADDELL VILLE
GVS LEBEDD

20
50
11ct
85
7

Preed
Preed nam
Penns

Sanze na počesil mimo
swany Dai teg Krest my

Sanze na počesu

A B C
D E F
G H I
J K L
M N O
P Q R

Acta EK
castrorum
infantria
et artil
1700

Biblioteka Jagiellońska

stdr0008654

